

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

FEN BİLİMLERİ DERSİNE YÖNELİK AİLE KATILIMI HAKKINDA YÖNETİCİ
ÖĞRETMEN ÖĞRENCİ VE VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
BERNA YALKIN ŞENTUNA

DANIŞMAN
PROF. DR. ŞENOL BEŞOLUK

EYLÜL 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

FEN BİLİMLERİ DERSİNE YÖNELİK AİLE KATILIMI HAKKINDA YÖNETİCİ
ÖĞRETMEN ÖĞRENCİ VE VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
BERNA YALKIN ŞENTUNA

DANIŞMAN
PROF. DR. ŞENOL BEŞOLUK

EYLÜL 2019

BİLDİRİM

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez-Proje Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu çalışmada:

- Tezde yer verilen tüm bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve sunduğumu,

- Yararlandığım eserlere atıfta bulunduğumu ve kaynak olarak gösterdiğimi,

- Kullanılan verilerde herhangi bir değiştirmede bulunmadığımı,

- Bu tezin tamamını ya da herhangi bir bölümünü başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

04/10/2019

Berna YALKIN ŞENTUNA

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Fen Bilimleri Dersine Yönelik Aile Katılımı Hakkında Yönetici Öğretmen Öğrenci ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi başlıklı bu yüksek lisans tezi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Aysun Öztuna KAPLAN

Üye: Doç. Dr. Yavuz SAKA

Üye (Danışman): Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

04/10/2019

Prof. Dr. Ömer Faruk TUTKUN
Enstitü Müdürü

Annem' e

ÖNSÖZ

Fen Bilimleri Dersine Yönelik Aile Katılımı Hakkında Yönetici Öğretmen Öğrenci ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi konulu bu çalışmada danışmanım, sabrına ve bilgisine hayran olduğum çalışmanın her aşamasında bana yol gösteren çalışmama titizlikle yoğun zaman ve emek harcayan hocam sayın Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK' a teşekkürlerimi sunarım.

Değerli ve özenli katkıları için Doç. Dr. Yavuz SAKA'ya ve kendisinden ders alma şansına sahip olduğum, çalışmama yoğun zaman ayırarak katkı sunan Doç. Dr. Aysun ÖZTUNA KAPLAN' a teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmam boyunca zamanını ayırıp, düşüncelerini paylaşan değerli hocalarım Prof. Dr. Fitnat KAPTAN' a, Prof. Dr. Sinan ERTEN 'e, Doç. Dr. Nermin BULUNUZ' a, Doç. Dr. Canan LAÇİN ŞİMŞEK' e, Dr. Öğr. Üyesi Ercan MASAL' a, Dr. Öğr. Üyesi Berrin GÜLTAY' a, Dr. Zekayi ANDIÇ'a, Ezine İlçe Milli Eğitim Müdürü Orhan AKMAN, arkadaşlarım Nesrin ÖZGEN, Vildan CEYHAN, Müşerref CANAKAY, Halil ÖZCAN ve Sevilay EROĞLU' na teşekkür ederim.

Çalışmanın uygulama aşamasında vakitlerini ayırarak katkı sunan Çanakkale İli Ezine İlçesi ortaokullarındaki yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere ders programım konusunda kolaylık sağlayan sevgili müdürüm Cemal KAPAN'a teşekkür ederim.

Tez çalışmam boyunca benden manevi desteğini esirgemeyen aileme ve arkadaşlarıma bana inancını kaybetmeyen Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK ve sevgili eşi Ayhan IŞIK' a, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü öğrenci işleri çalışanlarından Ali YILMAZ, Emrah ÇETİN ve diğer öğrenci işleri çalışanlarına teşekkür ederim.

ÖZET

FEN BİLİMLERİ DERSİNE YÖNELİK AİLE KATILIMI HAKKINDA YÖNETİCİ ÖĞRETMEN ÖĞRENCİ VE VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Berna YALKIN ŞENTUNA, Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK

Sakarya Üniversitesi, 2019.

Yapılan bu araştırmada fen bilimleri dersinde aile katılımı konusunda yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Türkiye'nin kuzey batısında yer alan orta büyüklükteki bir ile bağlı bir ilçede bulunan farklı sosyoekonomik düzeydeki ortaokullarda yapılmıştır. Araştırma grubunu bu ilçede görevli olan 11 yönetici, beş fen bilimleri öğretmeni ile bu ilçede ortaokula devam eden 385 öğrenci ve 336 veli oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim-öğretim yılında araştırmacının kendisi tarafından geliştirilen Yönetici Aile Katılım Anketi, Öğretmen Aile Katılım Anketi, Öğrenci Aile Katılım Anketi, Veli Aile Katılım Anketi ile elde edilmiştir. Araştırmanın verileri, frekans ve yüzdeler kullanılarak betimsel yöntemle analiz edilmiştir.

Bunun yanında yöneticiler, fen bilimleri öğretmenleri, öğrenciler ve velilerin talep ve önerileri açık uçlu sorularla belirlenmeye çalışılmıştır. Böylelikle veri çeşitlenmesi sağlanarak güvenilirlik artırılmış ve elde edilen bulguların çoklu veri kaynakları ile desteklenmesi hedeflenmiştir. Nitel veriler açık uçlu sorulara verilen cevaplar betimsel olarak analiz edilmiştir. Çalışma verilerine göre yöneticiler ve fen bilimleri öğretmenlerinin genel olarak fen bilimleri dersine yönelik aile katılımında velilerin yetersiz olduğunu ve velilerinin veli eğitimine ihtiyacı olduğunu düşündüğü görülmüştür. Bunun yanında okul paydaşlarının eğitimde aile katılımı konusundaki görüşleri arasında bazı farklılıklar olduğu ve paydaşlar arasında iletişim ve iş birliği konusunda eksiklikler olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile Katılımı, Fen Bilimleri Eğitimi, Veli Katılımı

ABSTRACT

INVESTIGATION OF EXECUTIVE TEACHERS STUDENTS AND PARENTS VIEWS ON PARENT SUPPORT FOR THE SCIENCE OF NATURAL SCIENCES

Berna YALKIN ŞENTUNA, Master Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK

Sakarya University, 2019.

In this conducted research, it is aimed to analyse the opinions of administrators, teachers, students and parents about family participation in science course. Research group is constituted by 5 Science course teachers, 11 administrators who work in secondary schools from different socio-economic levels in a town connected to a middle sized city in the northwestern of Turkey, 385 students attending these schools and 336 parents.

The data of the study was obtained by the Executive Family Participation Questionnaire, Teacher Family Participation Questionnaire, Student Family Participation Questionnaire, Parent Family Participation Questionnaire developed by the researcher in 2018-2019 Education year. These data was analyzed by scriptive method using frequency and percentages. Besides, the demands and suggestions of the administrators, Science teachers, students and parents were tried to be determined by open ended questions. In this way, reliability of the data was incereased by providing data diversification and it was aimed to support the findings with multiple data sources. Qualitative data and answer to open ended questions were analyzed descriptively.

The data of the study shows that administrators and Science course teachers think parents are generally inadequate in family participation in Science course and they need parental education for Science course. In addition, it is found out that there are some differences among the opinions of school stakeholders about education and there are some lacks of communication and cooperation among these stakeholders.

Keywords: Family Participation, Science Education, Parent Participation

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM.....	i
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	ii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR	xv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	3
1.3. Problem Cümlesi.....	4
1.4. Alt problemler	4
1.5. Varsayımlar	5
1.6. Sınırlılıklar	5
1.7. Tanımlar	6
BÖLÜM II.....	7
ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1. Eğitimde Okul ve Aile Katılımı İlişkisi	7
2.2. Eğitimde Aile Katılımında Yönetici, Öğretmen ve Aile.....	11
2.3. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Okullarda Kurulan “Okul Aile Birliği” Sistemi	13
2.3.1. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Okul Aile Birliği’nin Amaçları	15
2.3.2. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Okul Aile Birliği’nin Önemi	16
2.4. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Okul Aile İşbirliği’nin Sağladığı Yararlar.....	17

2.4.1. Eğitimde Aile Katılımının Çocuklar Üzerindeki Etkisi.....	18
2.4.2. Eğitimde Aile Katılımının Veliler Üzerindeki Etkisi	19
2.5. Eğitimde Aile Katılımında İletişimin Rolü	20
2.5.1. Eğitimde Aile Katılımında Öğretmen Veli İletişimi.....	21
2.6. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Velilerin Eğitime Katılımının Sağlanması	22
2.7. Öğretmen Veli İletişimi Yöntemleri	23
2.7.1. Görüşme.....	24
2.7.2. Yazışma	24
2.7.3. Karşılıklı Ziyaretler.....	25
2.7.4. Veli Toplantıları.....	26
2.8. Eğitimde Aile Katılımında Öğretmen Veli İletişimine Etki Eden Faktörler	28
2.9. Aile Katılımının, Çocuklar, Aileler, Öğretmenler ve Kurumlar Açısından Yararları	29
2.10. Eğitimde Aile Katılımı	30
2.11. Konu ile İlgili Yapılan Araştırmalar	31
2.11.1. Fen Eğitimi ve Fen Okuryazarlığı ile İlgili Çalışmalar	31
2.11.2 Aile Katılımı ile İlgili Çalışmalar	34
BÖLÜM III.....	41
YÖNTEM.....	41
3.1. Araştırma Modeli	41
3.2. Araştırma Grubu.....	41
3.3. Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreçleri	46
3.4. Verilerin Analizi.....	47
BÖLÜM IV	49
BULGULAR	49
4. 1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular	49

4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular	58
4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular	66
4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular	72
4.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular	76
4.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular	79
4.7. Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular.....	82
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	97
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	97
5.2. Öneriler.....	104
5.2.1. Araştırmaya Dayalı Öneriler.....	104
5.2.2. Yapılacak Çalışmalara Yönelik Öneriler	106
KAYNAKLAR.....	107
EKLER	118
Ek 1: Yönetici Aile Katılımı Belirleme Anketi.....	118
Ek 3: Öğrenci Aile Katılımı Belirleme Anketi.....	126
Ek 4: Veli Aile Katılımı Belirleme Anketi	130
Ek 5: İzin Yazısı.....	135
Ek 6: Etik Kurul İzin Yazısı.....	136
ÖZGEÇMİŞ VE ESERLER LİSTESİ.....	137

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1 Yöneticilerin Demografik Özelliklerine Ait Bilgiler	42
Tablo 2 Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine Ait Bilgiler	43
Tablo 3 Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Ait Bilgiler	44
Tablo 4 Velilerin Demografik Özelliklerine Ait Bilgiler	45
Tablo 5 Velilerin Öğrencilerinin Özelliklerine Ait Bilgiler	46
Tablo 6 Velilerinin Yeni Fen Bilimleri Dersi Müfredatı Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	49
Tablo 7 Velilerin Yeni Fen Bilimleri Dersi Müfredatı Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	50
Tablo 8 Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersinin Nasıl Geçtiğini Sorma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	51
Tablo 9 Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersinin Nasıl Geçtiğini Sorma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri	51
Tablo 10 Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İçin Kaynak Kitap Almayı Gerekli Görme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	52
Tablo 11 Velilerin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İçin Kaynak Kitap Almayı Gerekli Görme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	53
Tablo 12 Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersinin Deneylerle Anlatılması Yerine, Test Çözülerek İşlenmesini Tercih Etme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	53
Tablo 13 Velilerin Fen Bilimleri Dersinin Deneylerle Anlatılması Yerine, Fen Bilimleri Dersinin Test Çözülerek İşlenmesini Tercih Etme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	54
Tablo 14 Velilerinin Çocuklarının Okulda Fen Bilimleri Dersi İşlemesi Yerine; Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Düzenlenen Okul Gezisine Katılmasını Daha Faydalı Bulma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri	55

Tablo 15 Velilerin Okulda Fen Bilimleri Dersi İşlenmesi Yerine, Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Düzenlenen Okul Gezisine Katılma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri	56
Tablo 16 Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İçeriklerinin Yer Aldığı Belgesel, Film Veya Dizileri İzletme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	57
Tablo 17 Velilerin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İçeriklerinin Yer Aldığı Belgesel, Film Veya Dizileri İzletme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri	57
Tablo 18 Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Nasıl Çalışması Gerektiği Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri	58
Tablo 19 Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Nasıl Çalışması Gerektiği Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarına İlişkin öğrenci ve Veli Görüşleri.....	59
Tablo 20 Velilerinin Çocuklarını Fen Bilimleri Dersinde İşlenecek Konuya Hazırlık Yaptırarak Gönderme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	60
Tablo 21 Velilerin Çocuklarını Fen Bilimleri Dersinde İşlenecek Konuya Hazırlık Yaptırarak Okula Gönderme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri	60
Tablo 22 Velilerinin Fen Bilimleri Dersinden Sonra Çocuklarının Öğrendiklerini Tekrar Etmesini Sağlama Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	61
Tablo 23 Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersinden Sonra Öğrendiklerini Tekrar Etmesini Sağlama Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	62
Tablo 24 Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Ödevlerini Yapmasına Yardımcı Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri	62
Tablo 25 Velilerin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi Ödevlerini Yapmasına Yardımcı Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri	63
Tablo 26 Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Projesi Olduğunda Yapmasına Yardımcı Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	64
Tablo 27 Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Projesi Olduğunda Yapmasına Yardımcı Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	64
Tablo 28 Velilerinin Çocuklarına Düzenli Ders Çalışma Alışkanlığı Kazandırabilme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	65

Tablo 29 Velilerin Çocuklarına Düzenli Ders Çalışma Alışkanlığı Kazandırabilme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	66
Tablo 30 Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İle İlgili Ödevlerini Kontrol Etme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	67
Tablo 31 Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi İle İlgili Ödevlerini Yapıp Yapmadığını Sorma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	67
Tablo 32 Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi İle İlgili Sorularını Cevaplayabilme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	68
Tablo 33 Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi İle İlgili Sorularına Cevaplayabilme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	69
Tablo 34 Velilerinin Çocuklarına EBA' yı Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Bilinçli Şekilde Kullanırma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	69
Tablo 35 Velilerinin Çocuklarının EBA' yı Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Bilinçli Şekilde Kullanmasını Sağlama Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	70
Tablo 36 Velilerinin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Konularda Veli Eğitimine İhtiyacı Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	71
Tablo 37 Velilerin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Konularda Veli Eğitimine İhtiyacı Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	71
Tablo 38 Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersine Çalışması Konusunda Baskı Yapma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri	72
Tablo 39 Velilerinin Fen Bilimleri Dersine Çalışması Konusunda Çocuklarına Baskı Yapma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri	73
Tablo 40 Öğrencilerinin Velilerinden Fen Bilimleri Dersi Sınav Notunu Saklama Gereği Hissetme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	73
Tablo 41 Öğrencilerin Velilerinden Fen Bilimleri Dersi Sınav Notunuzu Saklama Gereği Hissetme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	74
Tablo 42 Velilerinin Çocuklarını Fen Bilimleri Dersi Sınav Notu Daha Yüksek Olan Arkadaşları İle Kıyaslama Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	75

Tablo 43 Velilerin Çocuklarını Fen Bilimleri Dersi Sınav Notu Daha Yüksek Olan Arkadaşlarınız İle Kıyaslama Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	75
Tablo 44 Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin, Fen Bilimleri Öğretmenleri İle Yeterli İşbirliği Yapma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	76
Tablo 45 Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin, Velilerin Fen Bilimleri Öğretmeni İle Yeterli İşbirliği Yapma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	77
Tablo 46 Velilerinin Veli Toplantılarına Katılma Durumlarına Yönetici ve Öğretmen İlişkin Görüşleri.....	78
Tablo 47 Velilerin Veli Toplantılarına Katılma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	78
Tablo 48 Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Araştırma ve Çalışma Yapabilmeleri İçin, İnternet Bağlantısı Sağlayabilme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	79
Tablo 49 Velilerin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersine Yönelik Araştırma ve Çalışma Yapabilmesi İçin İnternete Bağlanmasına İzin Verme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	80
Tablo 50 Velilerinin Çocuklarının Okul Tarafından Düzenlenen Destekleme Yetiştirme Kurslarına Katılmasını Gerekli Görme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	81
Tablo 51 Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Okul Tarafından Düzenlenen Destekleme Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	81
Tablo 52 Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Eğitimine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	82
Tablo 53 Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Eğitimine İlişkin Veli Görüşleri.....	84
Tablo 54 Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Eğitimine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	85

Tablo 55 Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin Velilerin Yapması Gerekenlere İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.....	86
Tablo 56 Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin Velilerinin Yapması Gerekenlere İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	88
Tablo 57 Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin, Yapması Gerekenlere İlişkin Veli Görüşleri.....	89
Tablo 58 Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olumsuz Tutum Geliştirmesine Neden Olabilecek Özelliklerine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri ..	90
Tablo 59 Velilerin çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Olumsuz Tutum Geliştirmesine Neden Olabilecek Özelliklerine İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri.....	91
Tablo 60 Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olumsuz Tutum Geliştirmesine Neden Olabilecek Özelliklerine İlişkin Veli Görüşleri.....	93
Tablo 61 Yöneticilerin ve Öğretmenlerin Eklemek İstedikleri Görüşleri.....	94
Tablo 62 Öğrencilerin Eklemek İstedikleri Görüşleri.....	95
Tablo 63 Velilerin Eklemek İstedikleri Görüşleri.....	96

SİMGELER VE KISALTMALAR

EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
f	: Frekans
Km	: Kilometre
OAB	: Okul Aile Birliği
Öğrenci	: Öğ
Öğretmen	: Ö
SPSS	: Statical Package For Social Sciences
Veli	: V
Yönetici	: Y
%	: Yüzde Değeri

BÖLÜM I

GİRİŞ

Ülkemizin geleceği için, çocuklarını iyi bir vatandaş ve iyi birer insan olarak yetiştirebilmek eğitim ve öğretimin amaçlarından önemli bir tanesidir. Çocukların aldığı eğitimde en etkin faktörler çevre, aile, öğretmen, okul ve eğitim sistemidir (Kolay, 2004). Okul çevresi ile etkileşim halinde bulunan bir kurum olduğundan, çevreden ayrılarak çözümlenip değerlendirilemez. Okul çevresi yakın ve uzak olarak iki farklı kapsamda değerlendirilirse, okulun yakın çevresini okula yakın aileler ile öğrenci ve veliler oluşturmaktadır. Okulun uzak çevresi derken ise okulun iletişim halinde olduğu kültüre, politik, toplumsal ve iktisadi çevreden bahsedilebilir. Okulun çevre ile etkileşiminde okul bünyesinde yer alan kanallar ise; okul koruma ve okul aile birlikleri dernekleridir (Şişman ve Turan 2004).

Okul aile birliği okul yönetimi konusunda etkisi en büyük olan unsurlarından biridir. Okul aile topluluklarının oluşturulmasının temel nedeni öğretim ve eğitimde bu birimlerin desteğini almaktır (Çınkır ve Nayır, 2017). Okul aile iş birliğinin gerçekleşmesi için veliler ile öğretmenler arasındaki iş birliği ve etkileşimin, aile ve öğretmen odağına göre ortaya konulmalıdır (Atabey ve Tezel-Şahin, 2011).

Okul aile birliğinin eğitim sistemi içerisinde ciddi bir yere sahip olması son dönemlerde okulların işleyişini düzenleyen yönerge, yönetmelik gibi hukuki dayanaklarda okul yönetimine veli ile birlikte diğer faktörlerin katılmasına olanak tanınması dikkat çekmektedir. Örneğin, 02.05.2006 tarih ve 26156 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan İlköğretim Kurumları Yönetmeliği dâhilinde “Demokrasi konusunda bilinç kazandırma amacıyla yönetici, öğretmen, personel, öğrenci ve veliler tarafından; kurumda iş birliği, seçme, seçilme, iş bölümü, katılma ve fikirlerin özgürce ifade edilebilmesi gibi demokratik kuralların hakim olduğu, hoşgörü, sevgi ve saygıya dayanan bir çalışma alanı oluşturulur. İlköğretim kurumlarında güvenilirlik ve açıklık ön planda tutulmaktadır. Eğitim-öğretim ile idari faaliyetlerinin komisyonlar ve kurullar tarafından sürdürülmesi, öğretici, öğrenci, öğrenci velileri ve çevrenin gözetimi ve denetimine açık tutulmasını sağlar.” denilmiştir (Kartal, 2008).

Aile faktörünün çocuğun eğitimine etkisi düşünüldüğünde, eğitimcilere, ailelerin eğitim-öğretim sürecine dâhil olmasının desteklemesi ve veliler ile iş birliği sağlanması için ciddi görevler düşmektedir. Velilerle iş birliği yapılması, ailelerin çocuklarının eğitim sürecine dâhil edilmesi sayesinde çocuğun okul çevresinde eğitim sürecine katkı sağlayan bir okul çevresi oluşturularak çocuğun bütünsel gelişiminin gerçekleşmesine imkân verecektir (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2016). Aile katılımının başarılı olabilmesi için aile katılımında yer alan paydaşların üzerilerine düşen sorumlulukları yerine getirmeleri gerekmektedir (Atakan, 2010; Durisic and Bunijevac, 2017). Bu açıdan eğitimde aile katılımının sağlanması literatür açısından önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna karşılık literatürde yer alan çalışmalarda ebeveynlerin aile katılımı konusuna yeterli düzeyde önem vermedikleri ve okullarda aile katılımının düşük olduğu belirtilmektedir (Williams, Williams and Ullman 2002). Eğitimde aile katılımının sağlanması için öncelikli olarak eğitimde aile katılımı konusundaki paydaşların (aile, öğretmen, yönetici) eğitimde aile katılımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi oldukça önemlidir. Yapılan bu çalışmada fen bilimleri dersine yönelik aile katılımı hakkında yönetici öğretmen öğrenci ve veli görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Aile katılımı, eğitim ile amaçlanan hedeflere ulaşılması noktasında önemli bir unsurdur. Eğitim sistemleri içerisinde diğer derslerde olduğu gibi fen bilimleri dersleri de öğrencilerin gelişimlerine katkı sağlamaktadır. 2018 yılında yürürlüğe giren yeni fen bilimleri dersi öğretim programı ile öğrencilerin bilgi üretmesi, beceri kazanması, topluma ve kültüre katkı sağlaması, günlük yaşamda karşılaştığı sorunlarını çözmeye fen bilimlerine ilişkin bilgi ve bilimsel süreç becerilerini kullanabilmesi amaçlanmaktadır (MEB, 2018). Fen bilimleri dersinin en önemli amaçlarından birisi bilim okur-yazarı bireyler yetiştirmektir. Bu nedenle dersi verimli bir biçimde anlayan öğrenciler günlük yaşamda karşılaştıkları sorunlar ile mücadele etme noktasında somut ve akılcı çözüm önerileri geliştirebilmektedirler. Fen bilimleri dersi sayesinde öğrencilerin yaratıcı düşünme becerileri gelişmektedir. Bunun yanında fen bilimleri dersi öğrencilerin mantık gelişimlerinde destek olmaktadır. Burada ifade edilen öneminden dolayı fen bilimleri

dersinin öğrencilere verimli ve etkili bir biçimde öğretilmesi gerekmektedir (Kırpık ve Engin, 2009; Hançer, Şensoy ve Yıldırım 2013).

Fen bilimleri dersini diğer derslerden ayıran birçok özellik bulunmaktadır. Bu özelliklerin başında fen bilimleri derslerinin gözleme, deneye ve keşfetmeye yönelik olması, öğrencilere soru sorabilme, araştırma yapabilme ve hipotez geliştirebilme becerisi kazandırması gelmektedir. (Kırpık ve Engin, 2009). Bu kapsamda fen bilimleri dersinde öğrenci başarısının artırılmasında öğrenci velilerine büyük görevler düşmektedir. Diğer dersler ile kıyaslandığı zaman bilimsel yönü ön planda olan fen bilimleri derslerinde öğrencilere verilen ödevler, araştırma, proje ve gözlem ödevlerinin düzenli yapılıp yapılmadığının izlenmesinde öğretmenlerden sonra ailelerin iyi birer takipçi olması gerekmektedir. Verilen ödevlerin yapılmasına destek olma noktasında ele alındığı zaman fen bilimleri dersi öğretim programında yer alan kazanımlar birçok derse kıyasla bilgi sahibi olmadan fikir türetilmesi mümkün olmayan bir ders konumundadır. Bu nedenle aileler fen bilimleri dersinde verilen ödevleri yapma konusunda çocuklarına doğrudan katkı sağlamak yerine, ödevlerin yapılıp yapılmadığını kontrol etmek durumundadırlar.

Yukarıda yer alan bilgilerden de anlaşılacağı gibi disiplinlerarası bir ders olmanın yanında deney, gözlem ve araştırma temelli bir ders olan fen bilimleri dersinde öğrenci başarısının artırılmasında aile katılımı önemli bir yere sahiptir.

Literatürde eğitimde aile katılımı ile ilgili yapılan çalışmalarda genellikle velilerin okul aile birliğine ilişkin görüşlerinin ya da yönetici görüşlerine göre velilerin okul aile birliğine katılım düzeylerinin incelendiği görülmektedir (Çakır, 2017; Çınkır ve Nayır, 2017; Lindberg ve Demircan, 2013). Buna karşılık literatürde fen öğretiminde aile katılımına ilişkin öğretmen, yönetici, öğrenci ve veli görüşlerinin ele alındığı çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu noktada “Öğretmen, yönetici, öğrenci ve veli görüşlerine göre fen öğretiminde aile katılımı hangi durumdadır?” sorusunun yanıtlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Son dönemlerde öğrenci velilerinin bilinç düzeylerinin daha yüksek olduğu en iyiyi bulma çabasında oldukları görülmektedir (Babaoğlu, Çelik ve Nalbant, 2018). Fakat bu ilgiye

karşı eğitici rolünde görev yapan öğretmenlerin eski ve dönemi geçmiş öğretim metotları kullanmaya devam etmeleri karşısında, öğrenci velilerinin eğitime katılımı çok fazla önemsemediği ikili diyaloglarla ve sohbetlerde dile getirmektedir (Metlilo, 2017). Literatürde bu alanda yapılan araştırma bulguları da (Hoover-Dempsey ve Sandler, 1995; Yan ve Lin, 2005) eğitimde aile katılımının öğrenci başarısı ve gelişimi üzerinde önemli bir belirleyici olduğu görüşünü desteklemektedir.

Öğrenci velilerinin eğitime katılım sağlaması demek, başarılı bir toplum için başarıya giden yolun başlangıcı ve başarıya giden yolda ilerlemesi demektir. Okullar toplumu değiştirmeye yönelik davranışların kazanıldığı ortamlardır, o zaman toplumsal değişimin yönlenmesinde öğrenci velilerinin eğitime katılım düzeylerinin bilinmesinin önemi büyüktür (Metlilo, 2017). Bu nedenle literatürde aile katılımının önemi, faydaları ve aile katılımının önündeki engellerin ele alındığı çalışmalar yapıldığı görülmektedir (Sapungan ve Sapungan, 2014; Barton, Drake, Perez, St. Louis ve George, 2004; Hornby ve Lafaele, 2011). Ancak fen öğretiminde aile katılımının incelendiği çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Dolayısıyla yapılan bu çalışmanın literatürde yer alan söz konusu eksikliğin giderilmesi açısından önemli bir araştırma konusu olarak değerlendirilmiştir.

1.3. Problem Cümlesi

Yapılan bu çalışmada problem cümlesi “Fen öğretiminde aile katılımının yönetici, öğretmen öğrenci ve veliler nasıl değerlendirmektedirler?” olarak belirlenmiştir.

1.4. Alt problemler

Araştırmanın problem cümlesinde yer alan soruya yanıt bulabilmek için aşağıdaki alt problemlere yanıtlar aranması amaçlanmıştır;

1. Paydaşların fen bilimleri dersi ve dersin işleniş sürecinde aile katılımını değerlendirmeleri nasıldır?
2. Paydaşların velilerin fen bilimleri dersine yönelik olarak çocuklarına rehberlik yapma durumuna ilişkin değerlendirmeleri nasıldır?

3. Paydaşların velilerin fen bilimleri dersine yönelik akademik yeterliliklerine ilişkin değerlendirmeleri nasıldır?
4. Paydaşların velilerin fen bilimleri dersine yönelik öğrencilerin üzerinde psikolojik etki yaratmalarına ilişkin değerlendirmeleri nasıldır?
5. Paydaşların velilerin fen bilimleri dersine yönelik okul ile işbirliği yapma durumuna dair değerlendirmeleri nasıldır?
6. Paydaşların velilerin ders dışı destek sağlama durumlarına ilişkin Fen öğretiminde aile katılımı hakkındaki görüşleri nasıldır?
7. Açık uçlu sorulardan elde edilen veriler doğrultusunda paydaşların Fen öğretiminde aile katılımına ilişkin görüşleri nasıldır?

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmanın varsayımları şu şekilde belirlenmiştir.

1. Araştırmaya dâhil edilen okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve velilerin kendilerine yöneltilen anket sorularına doğru ve samimi yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları şu şekilde belirlenmiştir.

1. Araştırmanın örneklemini oluşturan ortaokul öğrenci velilerine ulaşabilmek adına anketler öğrencilerle velilere ulaştırılmıştır ertesi gün öğrencilerden toplanmıştır.
2. Yapılan araştırma Çanakkale İli Ezine İlçesinde yapılmıştır. Çalışmadan elde edilecek bulgular örneklem grubunun özellikleri gereği genelleme amacı taşımamaktadır.

1.7. Tanımlar

Veli: Bir çocuğu hem koruyan hem de işlerine bakan, bunun yanında çocuğun her türlü davranışından sorumlu olan kimse “veli” olarak tanımlanmaktadır (TDK, t.y).

Aile katılımı: Öğrenci velilerinin aktif bir biçimde katılımları ile gerçekleşen, okullar ile çocukların evleri arasında köprü oluşturan, aileler ile eğlenceli vakit geçirmeyi ve çocukların okullarda öğrendikleri bilgileri pekiştirmeyi amaçlayan, anne-baba ve çocuklar ile yapılan tüm etkinlikler “aile katılımı” olarak tanımlanmaktadır (Gök R., Babayiğit M. ve Ekinci G. (t.y).

Okul aile işbirliği: Eğitimin belirlenen amaçlarına ulaşması için okul ile aile arasında işbirliği yapılmasını ifade etmektedir (Yıldırım ve Dönmez, 2008).

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın kuramsal çerçevesi açıklanmaktadır. Okul ve aile katılım ilişkisi, aile katılımında paydaşların rolleri, okul aile birliği sisteminin önemi amaçları ve yararları, Aile katılımında iletişimin rolü, iletişim yolları, eğitimde aile katılımı ve yararları belirtilmiştir.

2.1. Eğitimde Okul ve Aile Katılımı İlişkisi

Öğrencilerin okul sınırları içerisine girdikleri andan itibaren öğrenci velilerinin sorumluluğundan çıkıp, yalnızca okul çalışanlarının sorumluluğu altında olduğu ve eğitim öğretimin yalnızca öğretmen ve okul personelinin sorumluluğuna bırakılması gibi durumda başarı sağlayabilmek mümkün olmayacaktır. Başarılı ve kaliteli bir eğitim öğretim sistemi için ailelerin ve okulun birlikte çalışmaları ve iş birliği içinde olmaları gerekir (Eryiğit, 2015).

Formal eğitim-öğretim dönemine gelmiş bir çocuğun sağlıklı gelişimi, sosyal ve akademik başarı düzeyi üzerinde gerek yetiştiği ev şartlarının gerekse devam ettiği eğitim kurumunun etkisi bulunmaktadır. Doğal olarak bu iki değişken (okul ve aile) arasındaki pozitif yönlü iletişim, sağlıklı bireyler ve toplumlar adına gerekli kabul edilmektedir. Bu pozitif doğrultulu iletişim, okul öncesi süreçten başlayarak eğitim-öğretimin her aşamasında gereklidir (Diken, 2008).

Geçmişten süre gelen aile ve okul ilişkileri üç şekilde gözlenmiştir. Bu ilişkiler; a) Öğrencinin eğitimi ve çalışmasının sınırlanması gerekçesiyle okulun sorumluluğunun aileye oranla daha yüksek olduğu, b) Okulun ve ailenin ekonomik koşullarını ve durumunu en üst düzeye getirmeye çalıştığı, c) Ailenin, öğrencinin bugününden ziyade geleceğini hedefleyen bir öğrenci yetiştirme gereksiniminde olduğu ve bu isteğini de okulun karşılamasını beklentisi şeklinde sıralanmaktadır (Akbaşı, 2007).

Geleceğin güvencesi olan öğrencilerin çok boyutlu şekilde gelişmesini sağlayarak, topluma uyumlu bireyler olarak yetiştirmelerini desteklemek okulların ve velilerin en önemli gayeleri arasında yer almaktadır. Ancak okul ve velilerin bu amaçlarını yalnız başlarına yerine getirmeleri çok kolay olmamaktadır. Yapılan araştırmalar öğrenci başarısı adına etkili bir okul-aile ve öğrenci takım çalışmasının yapılması gerektiği ve okul ile aile arasında büyük bir iletişimin olması gerektiğini ortaya koymaktadır (Burns, Roe, and Ross 1992). Bu bağlamda okul-aile-öğrenci arasında iş birliğini geliştirerek etkileşimi sağlamlaştırmak ve daha etkin hale getirmek için okul-aile birlikleri kurulmaktadır (Çalışkan ve Ayık, 2015).

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği kapsamında yer alan 27. maddeye göre “Bütün öğrencilerin, eğitim-öğretimi faaliyetleri ile yakından ilgilenebilecek bir aile bireyi olması gerekliliği, eğitimcilerin öğrencinin başarı ve davranışları ile ilgili velilerle etkileşim içinde olması, öğrencilerin eğitsel, akademik, sosyal ve kültürel gelişimlerinin sağlanması adına okul ve aile iş birliği yapılması” gibi hususlar yer almıştır (Ceylan ve Akar, 2010). 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunlarından ve temel öğelerinden biri okul ile aile iş birliği sağlanması adınadır. Bu unsura göre eğitim kuruluşları, amaçlarını yerine getirebilmek için okul-aile birliğinin desteğine gereksinim duymaktadır (Çalışkan ve Ayık, 2015).

Eğitim kurumlarında, tüm eğitim faaliyetlerinde olduğu üzere okul-aile iş birliğine ilişkin faaliyetler de yasa ve yönetmelikler bağlamında sürdürülmektedir. Okul aile iş birliğinde talep edilen verimin gerçekleşmesiyle birlikte yürütülecek faaliyetlerin kötüye kullanılmaması bakımından da yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yasal dayanaklar, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, İlköğretim ve Okulöncesi Eğitimin Temel İlkeleri, Milli Eğitim Temel Yasası, Okul Aile Birliği Yönetmeliği, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’dir. Bununla birlikte, Milli Eğitim Şuraları, Kalkınma Planları ile Ulusal Program’da da okul aile iş birliğine dönük vurgular yer almaktadır (Gültekin, 2008).

Türkiye’de okul-aile iş birliğine yönelik mevzuat hükümleri 09. 02. 2012’de çıkan Okul Aile Birliği Yönetmeliği’nde bulunmaktadır. Söz konusu yönetmelik; eğitim yerleşkelerinde bulunan okullar da dâhil olmak üzere Mili Eğitim Bakanlığı’na bağlı bulunan eğitim ve okul kuruluşlarında okul-aile birliklerinin oluşumu, sistemi, birlik birimlerinin kurulması, seçim biçimleri, kültürel ve toplumsal faaliyetlerle ve kurslar kampanyalardan elde edilen maddi gelirler, bağışların kabulü, kullanılması ve denetimi ile kantin vb. yerlerin işletilmesi ya da işlettilmesinden elde edilen sermayenin dağıtım

yerleri, kullanımı, oranları ve kontrolüne ilişkin yöntemleri içermektedir. Okul Aile Birlikleri, kamu vakıf derneklerine 2004/5072 sayılı yasa ile yardım kabul etme yasağı gelmesinden dolayı; okul aile toplulukları bağış alma ve okullarda bulunan kantini işletme noktasında tek yetkili olmuştur (Nural, Kaya ve Kaya, 2013).

31.05.2005 tarih ve 25831 sayılı Resmi Gazeteye göre Okul Aile topluluğu Yönetmeliği'nin var olma amacı; Okul-Aile topluluklarının kuruluş sistemi, görev, yetki ve sorumluluklarının yöntem ve gereklerini belirlemektir. Yönetmelikte bulunan Okul Aile Birliği kurulması, faaliyetleri, işleyişi, elde ettikleri finansal kaynaklar, bağışların kabul edilmesi, kullanılması, işletme harcama, denetleme ve kira yetkilerine dair kurallar tebarüz edilmiştir. Okul Aile Birlikleri; idaresi, seçilen bir öğretmen ve dört öğrenci velisi olmak üzere yedi kişiden oluşmaktadır (Nural ve diğerleri, 2013). Birlik bünyesinde yer aldığı okulun ismini alır. Okul idarecileri, öğretmenler ve veliler birliğin doğal üyesi olarak kabul edilirler. İdareci ve öğretmenin üyelik durumu, okulla bağlantısının bitmesi halinde, öğrenci velisinin üyeliği ise öğrencinin okulla olan bağının kopması halinde sonlanır (Gültekin, 2008).

Yönetmelikte okul-aile birliklerinin görev ve yetkileri aşağıdaki gibi sıralanmıştır; (MEB, 2019).

- Öğrencileri, Atatürk İlke ve İnkılapları ve Türk Milli Eğitim Sisteminin Genel İşleyiş Amaçları yönünde yetiştirmek üzere okul idaresi, veliler, öğretmenler ve ailelerle iş birliğinde bulunmak,
- Okulun belirlenen hedeflerinin gerçekleştirilmesine, fırsat denkliliğine, stratejik açıdan gelişime olanak sağlamak ve öğretmenler kurulu tarafından belirlenen kararların faaliyete geçmesini desteklemek için velilerle iş birliğinde olmak,
- Sınav ve kurslar, gezi, sanat, kermes, müzik, seminer, tiyatro ve müzik gibi faaliyetlerde okul idaresi ile iş birliğinde bulunmak,
- Özel eğitimi gerekli kılan öğrenciler adına ek eğitim faaliyetlerini destekleyerek düzenlenmesini sağlamak,
- Okulun derslik, atölye, tesis, bina, laboratuvar, teknoloji dersliği, oda ve salonları ile bakım ve bahçelerin onarımlarının gerçekleştirilmesine, teknolojik ekipmanlarının iyileştirilmesi, yenileştirilmesi, ek tesis yaptırılmasına, eğitim ve öğretime katkıda bulunacak araçların ve yayın alımına destek sağlamak,

- Eğitim-öğretim faaliyetleri dışında kalan zaman dilimlerinde okulun, atölyeleri, spor salonu, laboratuvarı, derslik ve kütüphaneleri gibi eğitim alanlarının, kamu faydası için kullanılmasını sağlamak,
- Okulun ihtiyaçlarını gidermek adına hizmet ve ürün satın almak,
- Okulda uyum sağlanması gereken kurallara ilişkin öğrenci velileri bilinçlendirmek ve onlarla iş birliğinde bulunarak, zararlı alışkanlık vb. eğilimlerin önlenmesi adına okul idaresine destek sağlamak,
- Ulusal bayramlar, belirli gün ve haftalar, anma ve kutlama programları ile organize edilecek toplantı ve törenlerin giderlerine katkı sağlamak,
- Öğrencilere temizlik ve sağlık alışkanlıkları aşılama konusunda alınacak ortak tedbirler adına destek olmak,
- Okulda, çevrede ve ailede, öğrencilerle ile diğer çocukların iyi alışkanlık edinmelerini, iyi bir birey olmalarına katkı sağlayacak tedbirler alınmasında okul idaresine destek sağlamak,
- Okula nakit ve değerinde olarak yapılan yardımları kabul ederek kayıt altına almak, kültürel ve sosyal faaliyetler ile kampanyaları organize etmek; kantin, salon, açık alan vb. yerleri işletmek ya da işlettmek,
- Okul idaresi ile iş birliği yaparak okula ve durumları kötü olan öğrencilere manevi ve maddi katkıda bulunmak, belirlenmiş olan kardeş okullara destek olmak,
- 14/2003 tarihli ve 25138 sayılı Resmi Gazete’de Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmenliğinde ifade edilen hükümleri gerçekleştirmek,
- Eğitim-öğretimle ilişkili kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliğinde olmak,
- Eğitim-öğretimi daha iyi yerlere getirmek adına çalışma komisyonları oluşturmak,
- Eğitim-öğretimi daha iyi konuma getirici diğer faaliyetlere destek olmak.

Yukarıda yer alan bilgilerden de anlaşılacağı gibi okul aile birliklerinin eğitim sürecinde birçok görevi bulunmaktadır. Okul aile birliklerinin görevleri değerlendirildiği zaman, okul aile birliklerinin hem eğitim sisteminin daha iyi çalışması hem de öğrenci başarısının yükseltilmesi noktasında görevleri olduğu söylenebilir.

Birliğe üye olma ile ilgili düzenlemeler yönetmeliğin 7. maddesinde aşağıdaki gibi sıralanmıştır; (MEB, 2019).

(1) Okul idaresi, eğitimciler ve öğrenci velileri ile on sekiz yaşından büyük kursiyerler, ustalık, kalfalık ve çıraklık eğitimini sürdüren bireyler birliğin doğal üyesidir.

(2) İdarecilerin ve eğitimcilerin üyelik durumlarının devam etmesi, okulla bağlarının kopması halinde; öğrenci velilerinin üyeliği, öğrencinin okul ile olan bağının bitmesi; eğitsel kulüp üyelerinin üyeliği, üyelikten çıkması; çırak, kursiyer, kalfa ve ustaların üyeliği ise eğitimini bitirmesi durumunda son bulur. Olağanüstü genel kurula kadar ki zaman diliminde yönetim kurulunda yer alan velilerin yönetim kurulundaki üye sayısının toplantı yeter sayısının altına inmesi halinde, üyeliklerinin devamı sürer.

(3) Bakanlığa okul yaptırarak yardımda bulunan yardımseverler, yaptırmış olduğu okulun okul aile birliğinin doğal üyesi kabul edilirler.

2.2. Eğitimde Aile Katılımında Yönetici, Öğretmen ve Aile

Ailelerin eğitim ve öğretime katılımlarının özellikle ortaöğretim yıllarında öğrenci, veli ve öğretmenlerle alakalı hafife alınmayacak yararları bulunmaktadır (Lindberg ve Demircan, 2013). Ortaöğretimde eğitim sürecine aile katılımının yönetici, öğretmen ve aileler açısından yararlarına ilişkin bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

Ailelerin okula katkı sağlaması konusunda nitelikli bir eğitim-öğretim arasında doğrudan ilişki vardır. Gelişmiş olan ülkelerde okul-aile iş birliğinde ailelerin daha aktif olması ve çocuklarının eğitimsel açıdan sorumluluğunu okul idaresi ve öğretmenlerle birlikte görev edinmeleri, okuldaki karar aşamasına katılım gerçekleştirmeleri ile mümkün olmuştur. (Özgan ve Aydın, 2010). Bu nedenle eğitimin amaçlarına ulaşmasında ve eğitimin her kademesinde istenilen verim düzeyine ulaşılmasında okul aile iş birliğinde öğretmen ve aile iletişiminin önemli bir yere sahip olduğu belirtilmektedir (Atabey ve Tezel-Şahin, 2011). Balkar'a (2009) göre, okullar beraberinde eğitim ve toplumsal hayattaki gelişmeler yönünde, değişen gereksinim ve isteklere yanıt vermek durumundadır. Eğitim kurumları gelişen ve değişen gereksinimlere yanıt verebildiği oranda, aktif ve sürekli gelişme sergileyen kurumlar olabilirler. Okulların toplumun taleplerini gerçekleştirebilmesi ve talepleri yönünde gelişimini gerçekleştirebilmesi de okul aile iş birliği ve etkileşimi ile

ilişkilidir. Aileler sosyal çevrenin ihtiyaçlarını okula taşıyan en etkin araçlardır. Dolayısıyla, öğretmenler ve okul idaresinin ailelerden gelen iletileri doğru değerlendirerek çıkarımlarda bulunmalıdır.

Akal'a (2010) göre, okullarda okul aile iş birliğinin oluşabilmesi için yasalar ve yönetmeliklerin üzerinde, ilgili bütün tarafların iş birliğinin ciddiyetine inanarak sorumluluklarının farkında olması gerekmektedir. Bunun sağlanması da ilgili birimlerin bu konudaki beklentilerinin açık bir şekilde ortaya çıkarılması ile sağlanır. Okul-aile iş birliğini gerçekleştirmede karşılıklı talep ve tavsiyelerin belirlenmesi gerek problemlerin çözüme kavuşturulmasında gerekse iş birliğinin geliştirilmesine destek olacaktır. Okul idare birimi, yönetim görevinin yanında, öğretme-öğrenme sürecine ilişkin faaliyetlerin uygulanması ve planlanması çalışmalarına doğrudan katılım sağlamak durumundadır. Öğretmenlerin etkin şekilde öğretim sürecine dâhil olması ve öğrenci başarı düzeyini artırıcı tedbirlerin alınması okul idaresi tarafından gerçekleştirilmelidir. Ayrıca okul idarecileri ve okul aile iş birliğinin etkili olarak gerçekleşmesi için öğretmenleri destekleyip teşvik etmelidir. Okul aile iş birliğinin gerçekleşmesinde ve geliştirilmesinde öğretmenler kilit görevi üstlenmektedir. Zira öğretmenler öğrencilerle doğrudan iletişim sağlamak ve onların ilgi ve gereksinimlerini yakından takip etmektedirler.

Bütün ebeveynler çocuklarının okuldan keyif almasını ve okul faaliyetlerinde etkin ve verimli olmasını beklerler. Başarılı eğitimin sağlanabilmesi için öğretmenle çocukların arasında güven ve sevgi bağının sağlanması, bununla birlikte öğretmenin çocuğu tanıması, onun gereksinimlerini ve içinde bulunduğu aile ortamının durumunu iyi bilmelidir. Aile, çocuğun yaşamında ayrıcalıklı bir konuma sahiptir. Çocuk, ailesi tarafından ilk eğitimini almaya başlar diğer bir ifade ile çocuklarının ilk eğitimcileri ebeveynleridir (Arabacı ve Aksoy, 2005). Dolayısıyla eğitim-öğretimde başarıyı yakalamak isteyen okul idarelerinin, verilecek olan eğitim sisteminde öğretmen kadar ebeveynlerin de katılımcı olmasını sağlamak için ebeveyn ve öğretmen ilişkisinin üzerinde durulması gerektiğini ifade etmektedirler (Akbaşlı ve Kavak, 2008).

Burns, Roe and Ross, 1992)'e göre, okul yöneticileri, ebeveynler ve öğretmenler, uygun öğrenme ortamı gerçekleştirebilmek ve çocukların sağlanan öğrenme ortamından faydalandırabilmek için ortaklaşa emek harcamalıdır. Çocuğun evde gerçekleşen ilk öğrenme deneyimleri, okuldaki öğrenme serüvenine katkıda bulunabildiği oranda, öğretmenin sınıf içi etkinliklerinde başarı oranını artırabilecektir. Dolayısıyla aile ile iş

birliği aşamasında eğitimcilerin çocukların aile ortamlarını iyi irdelemeleri çocukların öğrenim olanaklarından daha etkin yararlanmalarını sağlamak için ebeveynleri ile etkileşimde olmaları önemlidir.

Akal'a (2010) göre, öğretmenlerden beklenen sorumlulukların her geçen gün değişime uğraması ve onlardan taleplerin artması öğretmenlerin bu doğrultuda yetiştirilmesini gerekli kılmaktadır. Eğitimci, okul ile aile arasında iş birliğinin sağlanmasına ve geliştirilmesine imkan yaratacak bilgi birikimin hâkim olmalıdır. Öğrenci velileri ise, çocuklarının daha fazla nitelikli birer birey olmaları için, okul idarecileri ve eğitimcilerle iş birliği içinde olmalıdırlar. Şüphesiz veliler çocuklarını en iyi tanıyan bireylerdir. Ebeveynler çocuklarının ilgi ve gereksinimleri ile bireysel niteliklerini yakından takip ederek öğretmene çok faydalı bilgiler sağlayabilirler. Karşılaşılabilecek birçok problemin çözüme kavuşturulmasında iş birliği yaparak beraber çalışabilirler. Böylelikle ebeveynler çocuğuna karşı nasıl davranması gerektiğine ilişkin de bilgi sahibi olurlar.

2.3. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Okullarda Kurulan “Okul Aile Birliği” Sistemi

Farklı ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de okul ve aile birliği birimlerini, geliştirmeyi ve aile katılımını çoğaltmayı hedefleyen hukuki düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 16. maddesi kapsamında “Okulların hedeflerine ulaşabilmesi adına destek olmak için okul ile aileler arasında iş birliği yapılır. Bu doğrultuda okullarda okul-aile birlikleri oluşturulur.” MEB Okul Aile Birliği Yönetmeliği'nin 5.maddesi dâhilinde ki “Birlik, aile ve okul arasında bütünleşmeyi sağlayarak okul ve veli arasında iş birliği ve iletişimi sağlamak, eğitim ve öğretimi geliştirici çalışmalara katkıda bulunmak, maddi olanakları zayıf olan öğrencilerin zaruri gereksinimlerini karşılamak ve okula mali anlamda destek olmak üzere” ifadeleri ile okul aile birliklerinin kuruluşu ve amacı konusundaki hükümler belirtilmiştir (Ceylan ve Akar, 2010).

Okulda velilerin katılımının gerçekleşmesine ilişkin aktivitelerin tespiti ve düzenlenmesi okul yönetiminin değerlendirdikleri konular kapsamında yer almaktadır (Çinkır ve Nayır, 2017). Okul aile birliklerinin ortaya çıkması da söz konusu politikaların sonucu olarak gerçekleşmiştir.

Okullarda oluşturulan okul aile iş birliği sistemleri dâhilinde velilerin sürece katılımı bağlamında gerçekleştirebilecekleri bir takım aktiviteler vardır. Söz konusu aktiviteler aşağıdaki şekildedir (İşmen-Gazioğlu, 2012);

- Çocukların eğitim aldıkları sınıfları ziyaret etmek,
- Çocukların sınıf ortamında nasıl öğrenim aldığına ve arkadaşları ile olan etkileşimlerini gözlemlemek,
- Okulda gönüllü aktiviteler gerçekleştirmek (Söz gelimi gezilere öğrencilere refakatçi olarak katılmak, okul-aile birliği kadrosunda yer almak, okul dergisinin hazırlık döneminde destek olmak, okul aktivitelerine yiyecek hazırlamak, farklı derslerle ilgili olarak öğrencilere özel etüt aktivitelerinde yardımda bulunmak, gösteriler için kıyafet hazırlamak gibi. Bunun yanı sıra tüm bu çalışmalar, bu aktivitelerin yer almadığı okullarda gönüllü veliler tarafından teklif de edilebilir.)
- Okulda gerçekleştirilen aktivitelere katılmak,
- Veli toplantılarına ve okulda yapılan konferanslarına katılmak,
- Diğer öğrenci velileriyle iletişim zinciri oluşturmak. Tüm bunlar velilerin çocukları hakkında bilgi almasını kolaylaştırmaktadır.

Cömert ve Güleç'e (2005) göre Türkiye'de bulunan okul aile birliği sistemine öğrencilerin velileri katılım biçimleri beş farklı biçimde gerçekleşmektedir. Söz konusu olan katılım biçimleri aşağıdaki şekildedir;

Öğrenen Olarak Aile: Öğretim aktivitelerinin kapsamı ve amacı doğrultusunda ailenin öğrenme süreçleri, okul politikası ve etkin ebeveynler yetenekleri konusunda bilgi ve verimlilik seviyesini yükselmesi anlamına gelmektedir.

Öğreten Olarak Aile: Aile olgusunun, öğrencinin ilk ve esas eğitim döneminin başladığı kısım fikrinden esinlenerek evde öğrenme etkinliklerinde görev alma yetisinin gelişimini (Örnek; model oluşturma, oyun oynama, , kitap okuma, etkin çalışma yetileri gibi) ifade etmektedir.

Bilgi Kaynağı Olarak Aile: Okul ile birlikte öğrencinin gelişimini destekleyen etkileşim ağlarının sürekli açık olması ile bilgi paylaşımını sağlama olanağı taşımaktadır.

Destekleyici Olarak Aile: Okulun birçok ihtiyaçlarının giderilmesi bakımından velilerin, okul ve sınıf etkinliklerinde görev almalarını (Örnek; sınıf annesi, bilgi kaynağı, okul-aile iş birliği) ifade etmektedir.

Danışman ve Karar Verici Olarak Aile: Ailelerin, öğrencinin gelişim sürecine ilişkin temel konularda eğitimcileri ve okul yönetimi ile fikir alışverişinde bulunması, tavsiye alışverişi yapma ve karar verme aşamasına aktif şekilde katılımı anlamını taşımaktadır.

2.3.1. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Okul Aile Birliği'nin Amaçları

Birlik, aile ile okul arasında bütünleşmeyi oluşturmak, okulla veli arasındaki etkileşimi, iş birliğini ve görev paylaşımını sağlamak, eğitim öğretimi destekleyici aktivitelerde bulunmak, maddi hususları kısıtlı olan öğrencilerin temel gereksinimlerini karşılamak ve okula maddi olarak destekte bulunmak temel hedefleri üstüne kuruludur. Topluluk bünyesinde içerdiği okulun ismini alır. Okulun amaçlanan hedeflerinin gerçekleştirilmesine, stratejik gelişimine ve fırsat eşitliğine olanak sağlar ve eğitimciler kurulu tarafından alınmış olan kararların faaliyete geçirilmesine destek olmak adına öğrenci velileriyle iş birliği yapar (Çalışkan ve Ayık, 2015). Akbaşlı'ya (2007) göre okul aile birliğinin temel hedefi; okul ve aile arasındaki bağları düzenleyerek, veliler, okul yönetimi ile eğitimciler arasında, öğrencilerin daha sağlıklı ve maksimum düzeyde yetiştirilebilmesi kapsamında iş birliği oluşturmaktır. Bir örgüt içerisinde olan okul aile birliği, hedeflenen amaçlarına uygun olarak varlığını yürüttüğü ölçüde, okul ve aile arasında kaynaşma, bütünleşme ve dayanışma sağlayacak, yeni yetişen öğrenciler ve nesiller için hem okul, hem de okul haricinde faydalı bir eğitim ortamı oluşturulmuş olacaktır. Bu nedende en çok dikkat edilmesi gereken konu, veli ve ebeveynlerin okul aile birliğine, eğitimle alakalı görevlerini yapmasında yardım ve desteklerinin sağlanmasıdır.

Sınav ve kurslar, gezi, seminer, sanat, spor, müzik, kermes, tiyatro gibi aktivitelerde okul idaresi ile ortaklaşa hareket eder. Okula ait olan teknoloji derslikleri, atölye, laboratuvar, bina, tesis, odaları, salon gibi tesis ve spor odaları ile bahçe ve diğer ekstralar bakım ve tadilatlarının sağlanması gerektiği, eğitim öğretime katkıda bulunacak araç gereçleri ve yayınların alımına, tekniksel açıdan ekipmanların yenilenmesine, gelişimine yönelik, ek tesis yaptırılmasına katkı sağlar (Çalışkan ve Ayık, 2015). Okul aile birliğinde velilerin

eğitim s¼recine d¼h¼l edilmelerinin başka bir amacı aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Topal, Erdem ve Dal, 2013);

- Velilere eğitim sunarak ailenin okul ¼ncesi eğitim d¼nemine yardımcı olmasını sağlayabilmek.
- ¼đretim d¼nemini daha verimli hale getirebilmek.
- Ailesel ve okul i¼erisinde değişiklikler ger¼ekleřtirmek.
- ¼ocuđun t¼m gelişim d¼nemlerine, yardımcı olmak, ilişkin aileleri bilgilendirmek.
- ¼ocuđun evdeki ortamı ile ¼đrenme koşullarını zenginleştirmek.
- Problemler ve ¼öz¼m se¼eneklerine ilişkin velileri bilgilendirmek ve farklı disiplinler i¼erisinde y¼ntemler sunmak.
- Doğru veli davranışları kazandırırken, yanlış olan edinimleri d¼zeltmek, ¼ocukların yanlış olan davranışlarını nasıl olarak d¼zeltebileceklerini aşılamak ve bunların faaliyete d¼n¼řmesini sağlamak.
- Ebeveynlere ev koşullarında ¼ocuklara katabilecekleri tecr¼beler konusunda bilgi sunmak.

2.3.2. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Okul Aile Birliği'nin ¼nemi

Ailenin kişiye sağlamış olduğu eğitim ve ¼evre etkinlikleri bir noktadan itibaren yeter d¼zeyde olmamaktadır ve bu gereksinimleri gidermek i¼in okul, aile ve ¼evre iş birliğine dayanan bir sistemin, bir başka s¼yleyiřle bir ¼rg¼te ihtiya¼ ortaya ¼ıkmaktadır. Bununla birlikte ¼rg¼t¼n eğitim durumu başarıyı sağlaması ise sağlıklı bir etkileşim durumunda m¼mk¼n olur (¼alıřkan ve Ayık, 2015). Velilerin ¼đrencilerin ilk eğitimcileri olduğu ifade edilirken, okullarda bulunan eğitimci bireylerde velilerden sonra gelen ve ¼ocuđun gelişim s¼recini doğrudan etki eden bireyler olarak g¼r¼lmektedir. Bu nedenden dolayı ¼ocuđun gelişim s¼recini desteklemekte ve sağlıklı bir gelecek yetiştirmek i¼in ¼ok ¼nemlidir (Diken, 2008).

Okul aile birliğinin sorumluluk ve yetkileri ele alındığında ¼zellikle; ¼đrenciler arasındaki sosyo-ekonomik ¼eřitlilikleri ortadan kaldıracak, bireylerin ¼đrenme koşullarını

düzenleyerek bireylere eğitsel ve eğlendirici faaliyetler sunabilmek için mali kaynaklara ihtiyaç hissedilmektedir. Eğitim-öğretim etkinliklerinin arzu edilen seviyede sürdürülmesi ilk önce yeterli finansmanın artırılması, bulunması, farklı alt kesimler arasında dengeli şekilde paylaştırılması ve elde bulunan kaynakların etkin şekilde kullanılmasını mecbur kılmaktadır. Eğitim kurumlarının hedeflerine ulaşabilmeleri, etkinliklerini sürekli olarak sürdürerek nitelikli eğitim sağlamaları, ihtiyaç hissettikleri kaynakları bulabilmelerine bağlıdır. Bu durum okul aile birliklerinin maddi fonksiyonunun okulun farklı diğer fonksiyonları kapsamındaki önemini vurgulamaktadır (Çalışkan ve Ayık, 2015).

Öğrencilerin ailelerinin birlikte hareket etmesi, çocukların daha çok sayıda yetişkinin sorumluluğunda olduğu, çocuk yetiştirme ile alakalı standart kurallar ve tecrübelerin paylaşıldığı çocuklar daha iyi yetiştirilmiş olur. Fakat gerçekte, velilerin okulla ve birbirleriyle olan iletişim ve ilişkileri sınırlı kalmaktadır. Üstelik aynı sınıfa paylaştan ve aynı sırayı paylaşan öğrenci velilerinin, birbirleriyle ilişkileri bulunmamaktadır. Öğrencilerin çoğu okul dışında kalan zamanının büyük bir bölümünü velisinin yanında değil, yalnız veya arkadaşları ile geçirir. Okulun misyonu ve vizyonu ile ilgili veliler bilgilendirilmeli ve bütün velilerin okula gelmesi sağlanmalıdır. Okul-aile iş birliği dâhilinde çocuğu ile ilgilenen velilerin çocuğunun akademik başarı düzeyini olumlu bir şekilde etkilediği gibi, çocuğunu yanlış alışkanlıklardan koruması, eğitim sürecinde öğretmen-aile çelişkisinin önüne geçilmesi de sağlanmış olur (Akbaşlı, 2007).

2.4. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Okul Aile İşbirliği'nin Sağladığı Yararlar

Eğitim kurumları, sadece öğrencilere bilgi aktarılan ortam değil, bununla birlikte yakın çevresinin kültürel açıdan gelişimine destek veren ve toplumun temel ihtiyaçları yönünde donanımlı bireyler yetiştirme gibi ciddi sorumlulukları olan eğitim kuruluşlarıdır. Eğitim kuruluşlarının bu sorumluluklarını yerine getirebilmesi için çevrenin ilgisine ve velilerin aktif olarak desteğine ihtiyaç duymaktadır (Yiğit ve Bayrakdar, 2006). Okul idaresinde alınan kararların sonuçlarından yansıyan zarar konusunda uzman kişi olan ve kararı uygulama yetisi bulunan her bireyin karar aşamasında olması durumu demokratik okulun gereği kabul edilmektedir. Bununla birlikte bu anlayış günümüzde çağdaş yönetim şeklinin gereğidir. (Kartal, 2008). Bu kapsamda ortaöğretim eğitim kurumlarında okul ve aile iş

birliğinin sağlanmasının demokratik bir eğitim kurumu ortamı oluşturulması için en önemli husus olarak değerlendirilmektedir.

Okul aile birliklerinin pek çok faydası bulunmasına karşın okul-aile iş birliğinin yapısı ve sistemine ilişkin ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde gerçekleştirilen çalışmalar, okul-aile iş birliğinin nitelikli olarak sürdürülemediğini ortaya çıkarmaktadır (Akal, 2010). Bayrakçı ve Dizbay'a (2013) göre, günümüzde etkin bir okul idaresinde okul ile birliklerinin katkısı son derece önemlidir. Temel seviyede okul yönetimine katılım sergileyen okul aile birlikleri lise seviyesinde daha önce gösterdikleri katılımı yeteri kadar gösterememektedir.

Oysaki eğitim kurumu sistemi okul idaresi, okul aile birliği ve ğrenci velilerine ciddi sorumluluklar atfedilmiştir. Fakat okul aktivitelerinde gözlemlenen durum okul aile iş birliğinin okul aile birliğinin yapmış olduğu maddi bağış toplama, kermes tarzı etkinliklerle sınırlı olduğu görülmüştür. Ortaya çıkan bu hal, okul aile birliği okul idaresi ve ğrenci velilerinin, okul aile iş birliğini hangi oranda gördükleri ne kadarını gerçekleştirdiklerinin bilinmesi gereklidir (Akal, 2010).

2.4.1. Eğitimde Aile Katılımının ocuklar zerindeki Etkisi

Bireyin eğitimi, öncelikle aile ortamında gerçekleşir; ardından oyun çevresi, kitle iletişim araçları, okul, ekonomik kurumlardaki etkileşim, arkadaş çevresi şekilleri ile iş birliği içinde sürer ve böylelikle bireyin sosyal açıdan iletişim alanı son derece genişlemiş olur. Özellikle bilginin devamlı olarak arttığı, hızlı bir şekilde yayılarak paylaşıldığı, bilgi teknolojilerini gelişim gösterdiği günümüzde, eğitim kuruluşları toplumsal alandaki tüm birimler gibi değişikliklerden ve gelişmelerden etkilenerak yeni yapılar meydana getirmektedir. Bu değişimi amaçlara uygun olarak gerçekleştirebilen eğitim kurumları ve veliler sayesinde günümüz çocuklarının gelecekte seçkin bireyler olmaları mümkündür (Akbaşlı ve Kavak, 2008).

Eğitimci ve araştırmacılara göre aile katılımı, akademik başarı düzeyinin artması katkısı ile birlikte, öğrencinin eğitim aşamasına pek çok pozitif anlamda katkı sağlamaktadır (Yavuz-Güler, 2014). Aile katılımının ğrenci başarı düzeyine yaptığı olumlu katkıyla birlikte aile içerisinde gerçekleşen olumsuzluklar ve velilerin hatalı davranışları da ğrenci başarısını baltalamaktadır. Velilerin ilgisiz tutumları, çocuklarını diğer çocuklarla karşılaştırmaları,

eğitim ve gelir düzeyinin düşük olması, ebeveynler arasındaki iletişim eksikliği ve geçimsizlik, ailenin çocukları yeterince sosyal faaliyetlere teşvik edememesi, ailesi tarafından yeteri kadar destek ve kabul görememe gibi sebepler akademik başarının düşmesinde etkilidir (Ceylan ve Akar, 2010).

Eğitim döneminin esası öğrenmeye dayanmaktadır. ğrenme döneminde çocuğun doğumu ile beraber ailede ortamında başlar, programlı ve planlı bir kurum olan eğitim kuruluşları ile devam eder. Bireyin ilerleyen yıllarda hayatında şüphesiz en etkin rolü oynayan kurum okullardır. Dolayısıyla eğitim kurumlarının geliştirilmesi ile tüm ilgililerin eğitim etkinliklerine katılım sağlaması gereklidir. Okulda yapılan ğretim faaliyetlerinin uygulanmasında, planlanmasında en önemli görevi okul idaresi ve öğretmenler almaktadır. Temel olan öğrencinin yaşama hazırlanması ve nitelikli yetiştirilmesi gerek okulun hedeflerine ulaşılmasını gerekse ğrenci davranışlarının pozitif yönde geliştirilmesine imkân sağlamaktadır (Akal, 2010).

2.4.2. Eğitimde Aile Katılımının Veliler zerindeki Etkisi

Okul aile birlikleri vasıtasıyla veliler eğitimde karar alma aşamasına dâhil edilmektedirler. Akal'a (2010) göre ise karar dönemi, yeniden yapılma, dönüşüm ve değişim gibi kavramlar belirlenen hedefi yerine getirmek ve aktiviteyi gerçekleştirmek isteyen bütün kurumlar için en fazla üzerinde durulan kavramların içerisindedir. Okulların da bu açıdan gereken adımları atması ve toplumsal açıdan taleplere cevap verecek düzenlemeleri gerçekleştirmesi gerekmektedir. Eğitim kurumlarının yer aldığı vre için de eğitici olabilmesi, sosyal açıdan yapıyı değiştirme fonksiyonlarını üstlenmesi ve kişilerin yaşama dair her çeşit konuda bilgi alabilecekleri bir merkez olabilmesi içinde vresi ve ebeveynler ile sağlıklı etkileşimde bulunabilmesi şartı ile olanaklıdır. Bu açıdan gerçekleşen iş birliği velilere, sağlıklı iletişim, ihtiyaç hissettiklerinde pratik ve entelektüel bilgi sahibi olma konusunda imkan sunarken, eğitim kurumlarına da hem maddi açıdan hem de tekrar yapılanma anlamında toplumsal katkı sağlayabilecektir. Velilerin okuldaki karar verme süreçlerine dâhil olması, hem kendi ğrencilerinin kendi öğrenme sorumluluğunu almaları açısından, hem de kendi vrelerindeki okulların gelişimine katkı sunması açısından önemlidir.

Aile katılımı; bireylerin eğitilmesi, desteklenmesi ve eğitim sürecine katılımlarının gerçekleştirilmesi, öğrencilerin tecrübelerinin, evleri ile okulları arasındaki iletişimin devamlılığı ile artırılmasına ve programların ebeveynlerin katkıları ve katılımları ile zenginleştirilmesine yönelik bir yaklaşımdır. Aile bireylerinin katılımı, bilgi alışverişinde bulunma, etkileşim sağlama eylemidir. Ebeveynler, eğitimcilerin kendilerini dinlemesinden, çocuklarına dair bilgi vermesinden, çocukların bakımları konusunda yaşanan problemlere ilişkin öneri almaktan ve ebeveyn olarak rolleri teşvik edildiğinde, desteklendiklerine olan inançları artar. Program dâhilinde diğer velilerle etkileşim halinde olmaları da veliler adına teşvik meydana getirir (Cömert ve Güleç, 2005).

Son zamanlarda okulun öğrencilerin eğitimi konusunda yetersiz olduğunun anlaşılmasıyla beraber okul aile ve toplum iş birliğinin ciddiyetinde bir artış olduğu ifade edilebilir. Aile bireylerinin, çocuğun eğitim dönemine dâhil olması, okulda öğrencilere neler öğretildiğini ve hangi tür konuların ele alındığı kontrol edebilmesinin çocuğun akademik başarısına katkısının bulunduğunu ifade ettiği söylenebilir. Okulla direk iş birliği içinde olan veliler, evde çocuklara ilişkin gözlemlerini öğretmenlere aktarım yaparken bunun yanında eğitimcilerin sınıf ortamında kullandıkları farklı yöntemlerin öğretmen yardımı ile ev ortamında da gerçekleştirilebileceğinin farkında olabileceklerdir (Çınkır ve Nayır, 2017).

2.5. Eğitimde Aile Katılımında İletişimin Rolü

Eğitim kurumları, önceden planlanmış bu amaçları yerine getirmek için kurulmuş, bireylere eğitim hizmeti sağlayan toplumsal kurumlardır. Tüm kurumlar gibi eğitim kurumları da amaçlarına ulaştığı ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verebildiği düzeyde etkinliğini artırarak yaşamını sürdürebilir. Okulların sağlayacağı eğitimin nitelikli olması toplumun yaşam süresinin de artmasına ciddi katkıda bulunur. Dolayısıyla okul çevresinden, çevreyi de okuldan ayrı değerlendirmek mümkün değildir. Yaşadığımız dönemde dünya genelinde olduğu üzere ülkemizde de tüm kurumlarda kabul görek uygulamaya geçirilen ya da bu doğrultuda hazırlık faaliyetleri sürdüren “etkin iletişim ve iş birliği”, “ekip çalışması” ve “katılımcı yönetim” gibi algı ve ilkeler kendiliğinden gelişmemiş, uzun yıllar devam eden araştırma, denemeler ve gözlemlerden sonra kabul edilerek uygulamaya geçirilmiştir (Yiğit ve Bayrakdar, 2006).

Eğitim-öğretim noktasında başarıyı yakalamayı hedefleyen okul yönetim birimi, uygulanacak olan programda eğitimci kadar ebeveynleri de katılımcı duruma getirebilmek adına, ebeveyn ve eğitimci ilişkisine büyük önem vermelidir. Ebeveynlerin okul faaliyetlerine katılımı öğrenci başarı düzeyine olumlu yansımaktadır. Velilerle sağlıklı etkileşimin sağlanamaması okul aile birliklerinin destek vermesini zorlaştırarak ebeveynlerin eğitime katılımını büyük ölçüde azaltmaktadır (Çalışkan ve Ayık, 2015).

Çalık'a (2007) göre, okul aile etkileşiminin geliştirilmesinin öğrenci başarı düzeyi bakımından faydası konuya ilişkin neredeyse her kaynakta bahsedilmesine karşın, bu iki ortak arasındaki etkileşimin ne şekilde gerçekleştirilip geliştirilmesi gerekliliğinden pek bahsedilmemektedir. Diğer taraftan bu etkileşim okul problemlerinin nedenleri ya da bu problemlerin çözümüne ilişkin yapılması gereken finansal kaynak problemi ile ilişkilendirilmektedir. Halbuki eğitim kurumlarında eğitimin niteliğini artırmak adına okulun iç ve dış etkenlerinde yapılabilir son derece faydalı işler mevcuttur. Bunların başında da eğitim sistemini meydana getiren dinamikler arasındaki iletişim gelmektedir.

Eğitim aslında bir iletişim faaliyetidir ve etkili bir öğrenme iyi bir etkileşim neticesinde meydana gelir. Öğretme-öğrenme etkinliklerinin oluştuğu ana mekanlar olarak sınıflarda sağlanacak olan etkileşimin sorumlusu öğretmenlerdir. Dolayısıyla öğretmenler ana iletişim bilgi ve yetilerine sahip olmalı beraberinde kendilerini de etkin olarak ifade edebilmelidir (Çayak, 2013).

2.5.1. Eğitimde Aile Katılımında Öğretmen Veli İletişimi

Eğitim kurumları fonksiyonları dolayısıyla bir ilişkiler ve iletişim ağıdır. Eğitim kurumunun unsurlarını oluşturan öğretmen, idareci, veli, öğrenci ve okulda eğitime katkı sağlayan diğer görevliler devamlı olarak iletişim içerisinde olarak birbirlerini etkilemektedir. Bu etkileşim okulda formal ya da informal şekilde de gerçekleşebilir. Okulun amaçlarını gerçekleştirme formal iletişimin sağlıklı oluşturulmasına bağlıdır (Hatipoğlu ve Kavas, 2016). Okullarda yer alan ilişkilerden birisi de öğretmen veli iletişimidir. Etkin okul aile ve toplum birlikteliğinin sağlanmasında eğitimcilerin ebeveynlere açık bir etkileşim mekanizması kurmaları önem teşkil etmektedir (Çınkır ve Nayır, 2017). Dolayısıyla eğitimci ile ebeveyn ne kadar fazla etkileşim içinde olursa

öğrenciye aşılacak pozitif davranışlar katlanarak artacak ve istenmeyen davranışlarda bir azalma meydana gelecektir (Çayak ve Ergi, 2015).

Milli Eğitim Bakanlığı'na (2015) göre, aile içi uyumun, ailenin destekleyici davranışlarının öğrenci başarı düzeyi konusunda ciddi katkıları bulunmaktadır. Veliler ve eğitimciler uygun bir öğrenme fırsatı yaratabilmek için ortak emek harcamalıdır. Bu nedenle öğretmenler çocuğun aile ortamını iyi bilmelidir, aile üyeleri ile etkin bir iletişim sağlamalıdır. Okulda yapılan etkinliklerin, evde ebeveynler tarafından desteklenmediği takdirde başarıya ulaşması oldukça zordur. Çoğu zaman öğretmen veli görüşmelerinde çocuğun akademik başarı düzeyi ele alınmakla beraber aslında çocuğun tüm gelişim süreci kapsamında değerlendirilmeli ve velilerin de bu gelişim alanlarını ne şekilde desteklemesi gerektiği konusunda onlara rehberlik yapılmalıdır.

Veli öğretmen ilişkisinin geliştirilmesi için tercih edilen en etkili yolların başında veli toplantıları gelmektedir. Ancak bu görüşmeler yılda iki kez yapılır ve pek çok okulda formaliteden ileriye gitmez. Toplantılar önceden belirlenen zaman ve derslikler içerisinde gerçekleştirilir. Her veli, velisi olduğu öğrencinin derslerine giren öğretmenlerle ortalama olarak iki ya da üç dakikalık bire bir görüşme yaparken çoğunlukla diğer veliler de sınıfta bulunurlar (Kurbay, 2008).

2.6. Eğitimde Aile Katılımı Kapsamında Velilerin Eğitime Katılımının Sağlanması

Ebeveynlerin eğitim sürecine katılım göstermelerinin sağlanması öğrencilerin eğitime ilişkin güdülenmelerini arttırmaktadır. Bu bağlamda velilerin eğitime katılımına dair aşağıdaki unsurlar üzerinde durmaları gerektiği belirtilmektedir (İşmen-Gazioğlu, 2012);

- Eğitime verilen önem ve okulun çocuk için ne ifade ettiği konusunda düşünmekle işe başlanabilir. Okula gönüllü olarak vakit ayırmak ve okul etkinliklerine katılmak bu durumun en önemli kanıtıdır. Ebeveynlerin okul etkinliklerine katılım göstermeleri, çocuğun okuldaki başarısına ve uyum düzeyine katkı sağlar.
- Çocuklar için gerçekçi ve yüksek hedefler belirlenmelidir. Çocuğa ilişkin olumlu beklentiler çocuğun güven düzeyini ve öğrenme arzusunu tetikler. Çocuğun kendine olan güvenini, daha çok çaba harcamasını ve kendini öğrenmeye adanmasını kolaylaştırır.

- Çocuğun öğrenme ve okul için harcadığı emek, zor sorumlulukları yerine getirmek için gösterdiği çaba; desteklenmelidir.
- Okuldan sonra; okulda ne öğrendiğine ilişkin özel ve “evet”, “hayır” türünde yanıtlar verilemeyecek, çocuğa detaylı olarak yanıt vermesini sağlayacak özellikte sorular yöneltilmelidir. Fakat bu, anlamlı bir diyalog olmalı, her iki taraf adına da keyif vermelidir.

Ailelerin çocukları ile okul ve ailedeki eğitim faaliyetlerinin iş birliğine dayalı olması ve birbirlerini tamamlaması öğrencilerin gelişimi bakımından son derece önemlidir. Okulların öğrencileri aileleriyle birlikte değerlendirmesi gerekmektedir. Okul ile aile iş birliği artarken öğrencilerin eğitim süreci bakımından okul aile arasında tutarlılık mutlaka sağlanmalıdır. Okul ile aile arasındaki iletişimin devamlılığı sağlanarak geliştirilmelidir. Aile ve okul ilişkilerinde ailelere çocuklarını yetiştirme noktasında eğitim kurumlarının gereken rehberlik faaliyetlerini sunmaları ve ebeveyn okulları açmaları çocukların eğitimi bakımından gereklidir (Sünbül ve Yavuz, 2004).

2.7. Öğretmen Veli İletişimi Yöntemleri

Yaşadığımız dönemde birçok okul, ailelere çocuklarının eğitim ve bakım ihtiyaçlarını karşılamaları konusunda çeşitli seçenekler sunma arayışındadır. Okullarda organize edilen birçok çalışmanın amacı, ailelerin okulun hedeflerine ulaşmasında işbirlikçi olmaları yönündedir. Bu çalışmaların gerçekleştirilebilmesi ise okulun aileler tarafından onay gören bir okul olması, asıl mühim olanı da ailelerin okula gelmekten memnuniyet duymaları ile mümkün olabilmektedir (Cavkaytar, Diken, Dinç, Erkılınç, Gültekin ve Küçükyılmaz, 2008). Bu süreçte öğretmenler ile veliler arasında kullanılan bazı iletişim yöntemleri bulunmaktadır. Bunların başında da görüşme, yazışma, karşılıklı ziyaretler ve veli toplantıları gelmektedir (Aydın, 2010).

Söz konusu görüşme yöntemlerine ilişkin temel bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

2.7.1. Görüşme

Aydın (2010)' a göre; görüşme öğretmen veli iletişiminin en güvenilir ve tarafların birbirlerini anlamalarını kolaylaştıran biçimidir. Görüşme öğretmen-veli görüşmesi, uygun görülmesi halinde öğretmen-veli-öğrencinin katılımı ile üçlü görüşme ya da telefon görüşmesi şeklinde de gerçekleştirilebilir.

Telefon görüşmeleri, okulun ve öğretmenlerin velilerle etkileşim sağlamalarında en kolay yöntemdir. Telefon görüşmeleri acil durumlarda ebeveynlere en kısa sürede ulaşmak için tercih edilebildiği gibi, öğretmenlerin öğrencilerin okulda gün içerisindeki etkinliklerini ebeveynlere iletmesi, ebeveynlerin evde yaşadıkları problemleri öğretmenlere aktarması için oldukça fazla tercih edilmektedir (Cavkaytar ve diğerleri 2008).

2.7.2. Yazışma

Öğrenci vasıtası ile kimi konularda ailelerle sözlü etkileşimde bulunma, yanlış anlaşılmalara neden olabilir. Bu gibi durumlarda gerek kalmadıkça sözlü iletişim tercih edilmemeli, bunun yerine daha sağlıklı olan yazışma yöntemi kullanılmalıdır. Yazışma yöntemi ailelerle yüz yüze etkileşimin sağlanamadığı ya da mutlaka iletişim gerektiren hallerde tercih edilen bir yöntemdir. Yazışma yöntemi, öğrencinin akademik başarısı ve davranış bozukluklarına ilişkin gerek olmadıkça kullanılmamalıdır (Çayak, 2013).

Sarıtaş (2012)' e göre yazışmalarda:

- Veliden istenilenlerin kısa ve öz olarak açıklanmasına, gereksiz ayrıntılardan kaçınılmasına
- Emredici bir üslup kullanmaktan kaçınılmasına
- Sakınca yoksa yazının içeriği konusunda öğrenciye bilgi verilmesine
- Sakınca görüldüğü takdirde yazı, postayla gönderilmesine dikkat edilmelidir.

2.7.3. Karşılıklı Ziyaretler

Ev ziyaretleri, okul ile veliler arasında etkileşimi sağlayan ve öğretmenler tarafından öğrencinin yaşam alanında izlenmesine imkan sunan faydalı bir etkinliktir. Ev ziyaretleri, öğretmenlerin ailenin yaşam şekli, değerleri, evde çocukla olan iletişimi, çocuğa karşı davranış ve tutumları, ailenin çocuktan beklentileri konusunda fikir sahibi olmasına yardımcı olması bakımından ciddi bir çalışmadır. Ev ziyaretleri, çocuğu ve aileyi yaşam alanları içerisinde izleyebilmek, eğitim yardımına gereksinim duyan anneleri desteklemek, özellikle anne ve çocuk arasındaki iletişimi artırmak, ailenin çocukla oyunlara katılmasını tavsiye etmek ve ebeveynlere eğitimci kimliği kazandırmak gibi birçok amaca hizmet etmektedir (Cavkaytar ve diğerleri, 2008).

Okul aile iş birliğinde ailenin yaşam alanının ziyaret edilerek, çocuk için sunulan fiziksel, psikolojik ve sosyal koşulların bizzat gözlenmesi, ailenin yer aldığı çevrenin, aile bireylerinin sağlık durumu gibi değişkenler açısından veli ziyaretleri özellikle sorunlu öğrenciler adına son derece ciddi veriler ve sonuçlar ortaya çıkarabilmektedir. Öğrencinin derse adaptasyon eksikliği, uyumsuzluğu ve ders başarısızlığı gibi problemlerin sebepleri genellikle ailenin içinde bulunduğu koşullarla ilişkilidir. Söz konusu olan problemlerin kimisi ise yalnızca bakış açısı değişikliği ile ortadan kaldırılarak çözüme varılabilmektedir (Gülcan ve Taner, 2011).

Ev ziyaretlerinin dikkat çeken yanlarından biri de ailenin ve öğretmenin birbirlerinden beklentilerini tüm açıklığı ile ifade etmeleridir. Veli toplantılarında sınıfın geneline yönelik bilgiler verilirken ev ziyaretinde doğrudan öğrenci hakkında bilgi verildiği ifade edilmiştir. Veli, öğrenciye ilişkin taleplerini, şikâyetlerini ve beklentilerini ifade ederken daha içten davranmıştır. Samimiyetin bulunduğu koşullarda öğretmenler de ne beklediklerini, hangi konularda hatalı olduklarını ve neleri doğru gerçekleştirdiklerini ifade etmekte zorluk yaşamamışlardır. Kimi zaman sorunlar öğrencilerden değil, aile kaynaklı olabilir. Ailenin çocuğu dikkate almadığı, çocuğun olduğu ortamda eşler kendi aralarında tartıştığı, saygısız davranışlarda bulunduğu, çocuğa ders çalışma koşulları sunamadığı durumlarda aile buna yönelik problemlere çözüm alternatifleri üretmeye gayret göstermektedir. Aile istekli ise problemler az bir süre içerisinde çözüme ulaştırılır. Ancak aile bu problemleri kabul etmez ve çözüm önerilerini benimsemezse yıl içerisinde bir iki kez daha ev ziyaretinde bulunmakta, aileyle daha çok etkileşim sağlanmaktadır. Çalışmalar ev ziyaretlerinin

öğrencilerin ders başarısı ve okula uyum düzeyini artırdığını ortaya koymaktadır (Gülcan ve Taner, 2011).

2.7.4. Veli Toplantıları

Veli toplantıları, okulun yapısını ve düzenini, eğitim programlarının tanıtılması, okuldaki faaliyetlerin duyurulması gibi konuları kapsayan grup toplantıdır. Devlet veya özel okullarda, okul aile ve eğitimciler arasında iş birliği sağlamak, aileleri çocukların gelişim süreçleri konusunda aydınlatmak, okula katkıda bulunmalarını sağlamak ve aktif olarak eğitim faaliyetlerine katmak için, eğitim ve öğretim döneminde minimum bir defa olmak üzere “veli toplantıları” düzenlenir (Cavkaytar ve diğerleri, 2008).

Veli toplantıları genellikle velileri eğitim ve öğretim süreçleri ile ilgili konularda bilgilendirmek amacıyla yapılmaktadır (Cavkaytar ve diğerleri, 2008). Okullarda yapılan veli toplantılarının ana hususları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Cömert ve Güleç, 2005);

- Veli toplantıları, zamanlama bakımından, velilerin büyük bir kısmının katılım sağlayabileceği şekilde organize edilmelidir.
- Ebeveynler, toplantıya yazılı bir davet mektubu ile davet edilmeli, bu mektupta toplantıya ilişkin tarih, saat yer ve toplantı gündemi açıkça ifade edilmelidir. Toplantının güncel gündemi ise okulun ve velilerin genel bilgileri bağlamında olmalıdır.
- Toplantı esnasında mümkün olduğunca ebeveynlere konuşma hakkı verilmeli, görüşlerini rahatlıkla ifade edebilecekleri koşullar sağlanmalıdır.
- Eğitimci ve yönetici tarafından öğrenci velilerin desteği ile gerçekleştirilebilecek gereksinimler ve faaliyetler tespit edilmeli ve toplantıda öğrenci velilerin katkı biçimleri açıkça ifade edilmelidir.
- Öğrenci velilerin istek ve gereksinimlerine ilişkin etkinliklerin hangilerinin ne şekilde gerçekleştirilebileceği ya da gerçekleştirilemeyeceklerin ise sebepleri açıkça ifade edilmelidir.
- Yapılan toplantılar, ebeveynlere çocuklarının eğitimi ve gelişimi noktasında güncel bilgiler aktarma fırsatı da sunmalıdır.

Veli toplantılarına katılımın az olduğu durumlarda aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir;

- Veli toplantılarının zamanı, toplanma sıklığı, içeriği, duyuru biçimi vb. konuların gözden geçirilerek daha iyi şekilde organize edilmelidir.
- Toplantı, öğrenci velilerinin düşüncelerini kolaylıkla ifade edebilecekleri bir etkileşim koşulları içerisinde gerçekleştirilmelidir.
- Toplantı, içeriğinde aktarılan konularla kısıtlı olarak katılanların genelini ilgilendirmeyen özel taleplere ilişkin konuşmalara izin verilmemelidir.
- Toplantıda alınan kararlara uyum sağlanmalı, gerçekleştirilemeyecek olanlar varsa nedenleri açık bir şekilde belirtilmelidir.

Ailelerde geleneksel bir durum olarak algılanan ve okulla olan etkileşimleri değerlendirildiğinde; aileler okula çoğu zaman çocukları ile ilgili maddi yardım talebi, öğrenci not bilgilendirmesi, şikayet, uyarı gibi sebeplerle çağrıldıklarını düşünmektedirler. Bunların neticesinde ailelerde ortaya çıkan duygular, çoğu zaman öfke, boş vermişlik, çekinme ve endişe olmaktadır. Bu olumsuz duyguları ortadan kaldırmak için, ebeveynlerin çocukların eğitim sürecinde aktif olarak rol almalarının zeminini oluşturmak adına belli dönemlerde toplantılar organize etmek, toplantılara beraber katılımlarını sağlamak en faydalı yöntemdir (Sünbül ve Yavuz, 2004). Bu noktada okullarda ebeveynlerin ihtiyaçları yönünde bilimsel toplantılar da organize edilebilmektedir. Bilimsel toplantılar, alanlarında uzman, akademisyen ve eğitimcilerin katılımı ile gerçekleştirilen, açık oturum, sempozyum, panel, seminer ve tartışma grupları şeklinde düzenlenen toplantılardır. Ailelerin ihtiyaçları doğrultusunda, çocuk gelişimi ve eğitimi konusundaki bilgi ve yetilerini artırmak için okula uzmanlar davet edilerek bilimsel toplantılar düzenlenebilir. Çeşitli tartışma konuları açılarak ailelerin karşılıklı olarak görüş alışverişinde bulunmaları sağlanabilir (Cavkaytar ve diğerleri, 2008).

Sünbül ve Yavuz'a (2004) göre, veliler toplantı konusunda önceden bilgilendirilmeli, okula yardım amaçlı davet edildiği algısına kapılmamalı, velilerin okuldan beklentileri üzerine odaklanmalı, okulda çocuğun uyum sağlanması gerekli kurallar ebeveynlere aktarılmalı, öğrencilerin becerilerinin gelişebilmesi açısından sadece başarıya odaklanılmaması gerektiği belirtilmeli, okul rehber öğretmeni öğrenci velilerine rehberlik servisini tanıtmalı ve öğrencilerin gelişimleri hakkında bilgi vermelidir. Veli toplantılarında öğrencilerin

akademik başarılı oldukları alanlar öne çıkarılmalıdır. Birebir görüşme yapma talebinde bulunan velilerle ayrıca görüşme yapılmalıdır. Bunun yanı sıra öğrencilerin sosyal faaliyetlere katılmasının önemine dikkat çekilmelidir. Ayrıca çocukların sosyal gelişimlerini gerçekleştirme konusunda arkadaşlığın önemi üzerine odaklanılmalı ve çocukları üzerinde gözlemlemiş oldukları anlık değişimlere dikkat etmeleri gerektiği konusu üzerinde durulmalıdır.

2.8. Eğitimde Aile Katılımlında Öğretmen Veli İletişimine Etki Eden Faktörler

Öğretmen veli etkileşiminin ve iş birliğinin sağlıklı olarak sürdürülemediği herkes tarafından bilinmektedir. Buna yol açan hususlar şöyle sıralamaktadır.

- Ebeveynlerin kendi okul yaşantılarının olumsuzluğu; başarısız okul hayatı geçmişine sahip, okulu bırakmış ya da öğretmenlerle olumsuz hatıraları olan kişiler, çocuklarının eğitim yaşantılarına da yeterli katılımı gösterememekte ve okul ile etkileşimde bulunmamalarına neden olmaktadır. Ailelerin sadece çocukları konusunda olumsuz bir durum ile ilgili olarak okula davet edilmeleri olumsuz bakış açısının pekişmesine neden olmaktadır.
- Ailelerin ekonomik sorunlarının olması ve çoğunlukla ailelerin kendilerinden maddi yardım talep edilmek için okula davet edilmesi yaklaşımı, velilerin okula sağlayabilecekleri diğer katkıları da beraberinde ortadan kaldırmaktadır. Ekonomik problemler ailelerin okul çalışmalarına katılımında isteksiz olmalarına neden olmaktadır.
- Ailelerin okula ayırabilecekleri zaman diliminin sınırlı olması; ebeveynlerin çalışan ebeveynler olmaları, mesleki olarak sorumlulukları ve faaliyetlerin çoğu zaman çalışma saatleri içinde gerçekleşmesi sebebiyle veliler okula katılım konusunda yeterli zaman bulamamaktadırlar. Ev kadını olan anneler de diğer çocukların bakımı ve ev işleri dolayısıyla okul aile iş birliği sürecine katılım sağlama noktasında yeterli zamanı bulamamaktadırlar.
- Ebeveynlerin eğitim düzeyinin düşük olması; eğitim kurumuna ilişkin olumlu tutum sergileseler dahi ebeveynler, eğitim seviyelerinin düşük olması dolayısıyla

okul faaliyetlerinde hangi tarz da görevler alabilecekleri hususunda kendilerine güvenememektedirler.

- Olumsuz öğretmen davranışları; ailelerin okula katılım için zamanlarının olmadığı ve bu tip faaliyetlere öğretmenlerin yeteri kadar ilgi göstermedikleri şeklinde düşünceleri, aile ile okul arasındaki iş birliğinin engellerinden sadece bir tanesidir. Oysa aileler, okul için ne şekilde katkı sağlayabilecekleri noktasında öğretmenlerin rehberlik etmelerini ve kendilerini somut olarak yönlendirmelerini beklemektedir. Bunun yanı sıra bazı öğretmenler, ailelerin sınıfa girmelerinden rahatsız olarak, sınıf faaliyetlerinin sadece kendi sorumluluk alanına girdiğini düşünmektedirler. Öğretmenlerin, ailelerin sınıfta kaosa neden olacağı kaygısı ailelerin sınıf içi etkinliklere katılımın en dikkat çekici engellerinden biridir. Ailelerin, çocuklarının sınıftaki öğrenme sürecine dahil olmasının önüne geçen bir diğer yaklaşım, öğretmenin ailelerin sınıf için bir takım istenmeyen şeyleri görmelerini istememesidir.
- Ev ile okul kültürünün farklı olması; ailelerin ve eğitimcilerin birbirinden ayrı kültürel değerlere sahip olması, sağlıklı sürdürülecek okul aile iş birliğinin engellerinden bir diğeridir.
- Eğitim kurumu, ailelerin kültürü, yaşam şekli, problemleri ve aile yapısına duyarlı değilse, aileler kendilerini okulda yabancı hissetmekte ve iş birliği için gereken etkileşim oluşturulamamaktadır(Vural, 2004; Finders ve Lewis'ten aktaran Kurbay, 2008).

2.9. Aile Katılımının, Çocuklar, Aileler, Öğretmenler ve Kurumlar Açısından Yararları

Aile katılımının eğitimin tüm paydaşlarına katkıları bulunmaktadır. Aile katılımının çocuklara yönelik yararlarından bazıları:

- Çocuğu hayata daha başarılı ve mutlu bir şekilde hazırlar,
- Okul ile ilgili daha olumlu bir tutum sergilemesine yardımcı olarak aktivitelere katılımını arttırıp kolaylaştırır,

- Ailelerini eğitimin parçası olarak görmelerini sağlar,
- Eğitimci ve velilerin iş birliği içerisinde olduğunu bilen çocukların okula uyumda yaşayacakları zorluk düzeyi azalır ve kendilerini güvenli bir ortamda hissetmelerini sağlar,
- Çocuklar eğitimciler ve veliler arasındaki diyaloglar sayesinde okulun veliler tarafından değerli olduğu mesajını alırlar. (Eliason ve Jenkins 2003; Carlisle, Stanley and Kemple, 2005; Henniger 2005).

Aile katılımının öğretmen için yararlarını sıralarsak;

- Aile fertlerini tanıma fırsatı elde ederler,
- Eğitim programlarının öğrencilerin kişisel gelişimlerini destekleyecek biçimde ve nitelikte hazırlanmasına zemin oluşturabilir,
- Hazırlanmış olan eğitim programının amacına uygun biçimde başarıya ulaşmasını sağlar,
- Öğrencilere ayıracak çok daha fazla zaman bulmalarını sağlar (Arabacı, 2003; Eliason ve Jenkins 2003; Henniger 2005).

Aile katılımının diğer paydaşlara olduğu gibi kurum içinde yararları bulunmaktadır.

Bunlar:

- Eğitimin devamlılığını sağlayabilmek,
- Eğitimin kalite düzeyini arttırmak,
- Görev dağılımı yapmak,
- Hedeflenen amaca daha kolay ulaşmayı sağlamaktır (Oktay 2000; Aktaran Güven, 2011).

2.10. Eğitimde Aile Katılımı

Literatürde gerek ulusal gerekse uluslararası alanda yapılan çalışmalarda aile katılımının yaygın olarak incelendiği, aile katılımında kullanılan yöntemlerden hangilerinin aile katılımı konusunda daha etkin bir yöntem olduğu araştırılmaktadır. Yapılan çalışmalarda

genellikle ailelerin, eğitimcilerin ve toplumun diğer üyelerinin aile katılımı konusunda hangi katılım türlerinin daha etkili olduğu araştırılmaktadır (Durisic ve Bunijevec, 2017).

Eğitimde aile katılım türleri ebeveynlerin sahip olduğu demografik özelliklere göre bazı farklılıklar göstermektedir. Örneğin; ebeveynlerin cinsiyetleri aile katılımı üzerinde önemli bir belirleyicidir. Nitekim literatürde yer alan çalışmalarda aile katılımı konusunda annelerin babalardan daha fazla istekli oldukları ve aile katılımına daha fazla önem verdikleri rapor edilmiştir (Williams ve diğerleri, 2002).

Literatürde yer alan çalışmalarda genellikle fen filimleri dersine yönelik araştırmaların hangi konularda yoğunlaştığı incelenmiştir (Güneş ve Karaşah, 2016). Buna karşılık literatürde Fen Bilimleri dersinde aile katılımının incelendiği araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Yapılan bu çalışmada elde edilen bulguları literatürde yer alan söz konusu eksikliğin giderilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.11. Konu ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde daha önce yapılmış olan çalışmalar fen eğitimi ve fen okuryazarlığı ile aile katılımı başlıkları altında açıklanmıştır.

2.11.1. Fen Eğitimi ve Fen Okuryazarlığı ile İlgili Çalışmalar

(Üstün, Ertuğrul, Cansız ve Cansız, 2019). tarafından öğrencilerin fen okuryazarlığını belirlemeye yönelik yapılan çalışmada öğrenci ve okul düzeyindeki değişkenler saptanarak bir model oluşturulması amaçlanmıştır. Fen okuryazarlığı ile ilgili öğrenci değişkeninin etkisi haftalık fen ders saati olurken; okul düzeyindeki en etkin değişkenin okulun fen bilimlerine özgü kaynaklarının olduğu belirlenmiştir.

Yolagiden (2017) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının fen okuryazarlığı, fen öğrenme becerisi ve sosyobilimsel konulara yönelik davranışları arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Sınıf Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde 2016-2017 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 928 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırma sonunda iki

farklı bölümde öğrenim gören öğretmen adaylarının fen okuryazarlık ve sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir değişiklik olduğu, 3. Sınıftaki öğretmen adaylarının 1 ve 2. sınıftaki öğretmen adaylarına göre fen okuryazarlılık düzeylerinin anlamlı şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Öğretmen adaylarının fen okuryazarlıkları ve bilimsel dergi vb yayın takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı, öğretmen adaylarının ebeveynlerinin eğitim durumları ve mesleki özellikleri ile öğrencilerin fen okuryazarlığı arasında da anlamlı bir ilişkinin olmadığı, sosyobilimsel ve fen okuryazarlığının cinsiyet faktörü üzerinde etkisinin de olmadığı tespit edilmiştir.

Güven (2014) tarafından yapılan araştırmada bilgi okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı seviyelerinin fen ve teknoloji öğretmeni adayları açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2011-2012 eğitim öğretim yılında öğrenim gören eğitim fakültesi fen bilgisi öğretmenliği 1. ve 4. sınıf öğrencilerinden 107 öğrenci dâhil olmuştur. Araştırma sonunda medya ve bilgi okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin medya okuryazarlığı düzeyi sınıf seviyesi arttıkça anlamlı şekilde arttığı, 1. sınıf öğrencilerin medya okuryazarlığı düzeyinin 4. sınıf öğrencilerinden daha düşük olduğu, bilgi okuryazarlık seviyeleri arasından anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Güçlüer (2012) tarafından yapılan araştırmada vücudumuzda sistemler ünitesinde fen okuryazarlığını geliştirici etkinliklerin kullanılmasının başarıya, tutuma ve bilimsel süreç becerilerine etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya olarak İzmir İline bağlı Buca ilçesinde bulunana Avni Ateşoğlu İlköğretim Okulu 7. Sınıf öğrencileri dâhil olmuştur. Araştırma sonunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinde işlenen üniteye bağlı olarak akademik başarı seviyelerinin fen ve teknolojik alanlarına karşı davranışlarının ve bilimsel süreç kabiliyetlerinin deney grubunda anlamlı bir farklılık ifade ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmaların ilköğretim düzeyinde fen bilgisi öğretiminde yeteneklerinin ve ilgilerinin gelişiminde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal (2011) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin fen ve teknoloji dersindeki başarıları ile fen okuryazarlığı düzeylerinin karşılaştırılması ve öğretmenlerin fen okuryazarlığı ile ilgili görüşlerinin incelenmesine yönelik çalışma yapılması amaçlanmıştır. Araştırmaya Kahramanmaraş ili bünyesinde bulunan 7 ilköğretim okulunda öğrenim gören öğrenciler ve görev yapan öğretmenler olmak üzere 1780 birey dâhil olmuştur. Araştırma sonunda öğrencilerin fen ve teknoloji dersi başarı düzeyleri ve fen

okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenler üzerinde uygulanan anket çalışması sonucunda da çalışma zamanları limitleri ve cinsiyetleri arasında anlamlı bir değişiklik olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özdemir (2010) tarafından yapılan araştırmada fen ve teknoloji öğretmen adaylarının fen okuryazarlığı durumunun incelenmesi ve araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde 2007-2008 eğitim öğretim yıllarında eğitim örgen 186 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırma sonunda öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımı açısından günlük yaşamlarında teknolojiyi rahatça kullanmalarına rağmen, bilimsel alanda olan gelişmeleri yeterli düzeyde izlemedikleri ve bu açıdan da bilimsel iletişim özelliğini kullanamadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin fen, teknoloji, toplum ve çevre etkileşimi açısından öğrencilerin tutum ve davranışları ve bu alanda gerçekleşen gelişmelerin içyapılarındaki temel fen kuramlarını ve bunun düşünsel yapılarını yeterince anlayamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Şahin, Sanalan, Bektaş ve Kaygısız, 2010). tarafından yapılan araştırmada anne ve babaların fen okuryazarlık düzeylerinin ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji ders başarılarına etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma sonunda fen okuryazarlık seviyesinin anne ve baba okuryazarlık seviyeleri arasında fen ve teknoloji dersi başarıları arasında doğru orantılı bir seviyede ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca anne ve baba fen okuryazarlığı seviyesinin öğrenci başarısını az da olsa etkilediği, anne baba tutumlarının fen okuryazarlığı ve öğrenci başarıları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sülün ve Diğerleri (2009) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim 4. ve 5. Sınıflarda fen ve teknoloji dersi veren sınıf öğretmenlerinin fen okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Kars ili Arpaçay ilçesinde bulunan ve 2006-2007 eğitim öğretim yılında 4. ve 5. Sınıflarda görev yapan 39 sınıf öğretmeni dâhil edilmiştir. Araştırma sonunda öğretmenlerin cinsiyetleri ve fen okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenlerin almış oldukları fen ve teknoloji dersinin fen bilgisi öğretmenlerinin aldığı derslerden daha genel olduğu ve bu açıdan fen okuryazarlığı açısından da anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kavak ve Diğerleri (2006) tarafından yapılan araştırmada gazetelerin potansiyel rolünün fen ve teknoloji okuryazarlığı ve informal fen eğitimi üzerindeki öneminin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya ülke içinde en çok satış miktarına sahip 5 gazete dâhil

edilmiştir. Araştırma sonunda informal bilgi kaynaklarının en önemlilerinden biri olan gazetelerin fen ve teknoloji okuryazarlığına etkisinin olduğu fakat bunun yeterli düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca fen ve teknoloji okuryazarlığı yönünden katkısında psikomotor becerilerde çok kavram öğretimi üzerinde etkili olduğu, gazetelerde yapılan haberlerin fen ve teknoloji boyutunun “fen-teknoloji-toplum-çevre ilişkileri” açısından üzerinde durulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.11.2 Aile Katılımı ile İlgili Çalışmalar

Altan (2019) Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Aile Katılımı Çalışmalarının Ebeveynlerin Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerine Katkısı adlı çalışmasında sınıf içi aile katılım çalışmasında bulunan velilerin çocuklarının okulda öğrendikleri bilgileri takip etme, çocuklarını birey olarak görme, çocuklarıyla birlikte etkinlik yapmaları gerekliliği hakkında farkındalık kazandıklarını tespit etmiştir. Ayrıca aile katılımının ebeveynlerin yaşam boyu öğrenme becerilerine katkı sağladığını belirlemiştir.

Çinkır ve Nayır (2017) tarafından yapılan araştırmada velilerin okul aile birliğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Ankara ili merkezinde olan ilköğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin velisi olan 173 birey dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda velilerin okul aile birliğine ilişkin görüşlerinin önemli olduğu, velilerin sunduğu görüşleri yaş, cinsiyet, eğitim durumu, okula giden çocuk sayısı, velinin çocuk sayısına göre anlamlı bir farkın bulunduğu, velilerin birçoğunun okul aile birliğine ilişkin seçimlerden haberinin olmadığı ve okula ve öğrenciye bir faydasının olmayacağını düşündüğü tespit edilmiştir.

Çakır (2017) tarafından yapılan çalışmaya Karaman ilinde görev yapan 15 okul müdürü katılmıştır. Çalışmanın sonucunda ailelerin performans değerlendirmeye katılmasıyla ailenin seçme hakkı olmalı, objektif olmalı yönünde görüşler ortaya çıkmıştır. Ailenin yönetime katılımında aile tavsiye niteliğinde katılabilir ile okullar özzerkleşmelidir görüşleri tespit edilmiştir.

Metlilo (2017) tarafından yapılan çalışmada veli ve öğretmen görüşlerine göre eğitime aile katılımlarını Kosova örneğinde incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda ise

ailelerin eğitime katılımı öğretmen görüşlerine göre daha yüksek düzeyde iken veli görüşlerine göre orta düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır.

Erdoğan ve Demirkasımoğlu (2016) tarafından yapılan çalışmada okul idarecilerinin ve öğretmenlerinin ailelerin eğitim sürecinde okul ile iş birliğinin içerisinde olmasına ilişkin görüşlerinin neler olduğunu bulmayı amaçlamıştır. Çalışmaya Ankara'da görev yapmakta olan 10 okul yöneticisi ve 10 öğretmen katılmıştır. Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda velilerin birçoğunun gerekli hassasiyeti göstermediği, velilerin eğitim sürecine katılmakta isteksiz olduğu, katıldıkları etkinliklerinin sayısının az olduğu, bireylerin isteksiz olmasının temelinde veli ve öğretmenin istenmeyen davranış sergilemeleri olduğu tespit edilmiştir.

Çayak ve Ergi (2015) tarafından yapılan araştırmada veli ve öğretmen iş birliği bakımından öğrencilerin sınıftaki olumsuz davranışlarına ilişkin bağın incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya İstanbul ilinde bulunan Zeytinburnu ilçesindeki 5 ilkokul ve 400 veli dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda öğretmenlerin veliler ile olan iletişimlerinin düşük düzeyde olmasının öğrencinin olumsuz davranışlarına etki ettiği, bu davranışlarının temelinde velinin okul ile iş birliği içerisinde olmaması olduğu, velilerin okul ile iletişim kurma tutumlarının velinin çocuk sayısına ve cinsiyetine göre farklılık gösterdiği, velilerin evlerinde çalışan sayısına, öğrenim durumuna, yaşına, cinsiyetine mesleğine göre ise hiçbir farklılığın bulunmadığı, velilerin çocuklarının öğrenim gördüğü sınıf düzeylerine göre farklılık olduğu ortaya çıkmıştır.

Aksu (2014) tarafından yapılan çalışmada Fen derslerinde ev temeli öğrenme etkinliklerini aile katılımı bakımından incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda ise çalışmaya katılan öğrencilerin anne baba eğitim durumlarına göre farklılaşma meydana geldiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca ailelere program düzenlemesi ve eğitim materyallerinin hazırlanarak uygulamaya geçilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Nural ve diğerleri (2013) tarafından yapılan çalışmada okul aile birliğinin nasıl işlediği, ortaya çıkan sorunlar, bu sorunlara ilişkin okul aile birliğinin ve okul yöneticilerinin görüşlerinin belirtilmesini amaçlamıştır. Araştırmaya Antalya Merkez, Konyaaltı, Muratpaşa, Kepez ilçelerinde görev yapan 9 okul aile birliği başkanı, 9 okul müdürü dâhil edilerek yapılmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda velilerin sınıf içi ihtiyaçların çok önemli bir unsur olduğunu düşündüğü, okul yöneticilerinin bir kısmının okulun giderlerinin fazla olduğunu ve

ihtiyaçları karşılamakta güçlük çektiklerini söylediği, velilerin okulların bulunduğu konuma ve velilerin ekonomik durumuna göre bağlı kabul ettiği, veliler ile okul yönetimi arasında iletişimsizliğin olduğu, velilerin okullar hakkında bazı yanlış duyumlara sahip olduğu, okul yöneticilerinin okulların giderlerinin karşılanması hakkında farklı görüşlerinin olduğu, okulun idaresinin sağlanması için okul aile üyelerinin farklı alanlardan da olması gerektiği (mahalle muhtarı, belediyeden bir çalışan vb.), okul müdürlerinin okulun sorunlarının giderilmesi açısından velilerin okul yönetiminin bazı alanlarında bulunması gerektiği, dışarıdan etkinlikler için gelen grup ya da kuruluşların elde ettikleri kazançların bir kısmını okul idaresine bırakmasının okulun menfaatine olacağı, okul müdürlerinin okul ihtiyaçlarının nasıl giderileceği ile ilgili sorun yaşadıkları ve bu sorunların bitmemesinden şikâyetçi olduğu tespit edilmiştir.

Lindberg ve Demircan (2013) tarafından yapılan araştırmada orta öğretim düzeyindeki okullarda velilerin katılımının incelenmesini amaçlamıştır. Araştırmaya 252 veli ve 221 öğretmen dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda velilerin %52,4'ünün anne %39,3'ünün baba olduğu, öğretmenlerin %43,3'ünün kadın olduğu, %57,0'ının erkek olduğu, velilerin %31,3'ünün lise, %42,9'unun ilköğretim, %6,0'sının lise terk olduğu, %0,8'inin üniversite terk olduğu, %16,3'ünün üniversite mezunu olduğu, velilerin öğrenciler ile bilgileri öğrenmek için sık sık okul yönetimi ya da öğretmeni ile iletişime geçmediği tespit edilmiştir.

Bayrakçı ve Dizbay (2013) tarafından yapılan çalışmada ortaöğretim düzeyinde bulunan okullarda bulunan okul aile birliği üyelerinin okul yönetimine katılım düzeylerinin hangileri olduğunun bulunmasını amaçlamıştır. Çalışmaya Kocaeli de bulunan İzmit ilçesindeki ortaöğretim düzeyindeki okullarda görev yapan 83 müdür yardımcısı ve 27 müdür olmak üzere 110 birey dâhil edilmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda okul yönetimine okul aile birliğinin maddi açısından destek olduğu, bireylerin cinsiyeti, bulunduğu statü ve yaşlarına göre görüşlerinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Güven (2011) çalışmasında aile katılım programlarının etkisini okul öncesi öğretmenlerinin uygulamalarına ve ebeveynlerin görüşleri açısından incelemiştir. Ebeveynlerin, öğretmenlere yönelik bakış açılarının olumlu olduğu fakat okula yönelik bakış açılarının farklı olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte ebeveynler, aile katılımın

gerekliliğini destekledikleri, aile eğitimi ile aile katılım çalışmalarına gönüllü katıldıkları ve bu konuda istekli davrandıkları tespit edilmiştir.

Yolcu (2011) tarafından yapılan araştırmada velilerin okul yönetimine katılımlarının sağlanması ve eğitimde yerelleşmelerin incelenmesini amaçlamıştır. Araştırmaya Kastamonu İlinde farklı okullarda görevini sürdüren 15 okul müdürü dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda okul müdürlerinin ailelerin okul yönetimine dâhil edilmeleri konusunda farklı görüşlerinin olduğu, bu görüşlerin okulların bulunduğu konuma göre şekillendiği, velilerin okul yönetimine katılmalarını sağlayan unsurlardan birinin de okulun bulunduğu çevre olduğu, velilerin okul kararlarına ve işlerine katılım gösterdikleri zamanlarda okul yönetimi ve veliler arasında çatışma olduğu, okul yöneticilerinin bunlardan dolayı güçlük çektiği, okulun yönetimine katılmalarının gerekliliği konusunda farklı görüşlerin olduğu, okul müdürlerinin velilerin yönetime dâhil olmalarını istemediği ortaya çıkmıştır.

Akal (2010) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim düzeyindeki okulların oluşturulan okul aile birliği görev paylaşımlarının ve verilen bu görevleri gerçekleştirilme düzeyinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 30 farklı okuldan 278 veli dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda okul aile birliğince alınan kararların veliler tarafından önemsendiği, velilerin sosyal etkinliklerinin daha fazla yapılmasını istediği, okul aile birliğince alınan kararların yerine getirilme düzeyinin orta düzeyde olduğu, maddi açıdan yapılan etkinliklerin daha çok ön planda bulunduğu, velilerin eğitim ile ilgili görevlendirmelerinin düşük oranda görüldüğü tespit edilmiştir.

Ceylan ve Akar (2010) araştırmalarında okul aile birliğinin görev paylaşımları ile ilgili veli ve eğitimci görüşlerinin belirtilmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Aydın İlinde bulunan Karacasu İlçesinde görev yapan 25 öğretmen ve 287 veli dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda okul aile birliği ile ilgili konularda katılımcıların ortak görüşün geliştirilmesi üzerine olduğu, velilerin okul aile birliğince alınan karar ve görevlerden habersiz olmasının nedenleri arasında öğrencinin bilgiyi ailesine iletmemesi olduğu, sorunların giderilmesi için sunulan önerilerin veliler ve öğretmenler tarafından ortak görüşle uygun bulunduğu, velilerin iş yoğunluğunun fazla olması, bundan dolayı sıkıntıların yaşandığı ortaya çıkmıştır.

Özgan ve Aydın (2010) tarafından yapılan araştırmada okul aile iş birliğine yönelik veli ve öğretmenlerin görüşlerinin neler olduğunun belirtilmesini amaçlamıştır. Araştırmaya

Şanlıurfa İline bağlı Halfeti İlçesinde okullarda görev yapan 20 yönetici ve 20 öğretmen katılmıştır. Çalışmanın sonunda veliler, eğitimciler ve okul müdürlerinin ortaya çıkan sorunlara ilişkin bir takım görüşlerinin olduğu ve bu sorunlara sundukları çözüm yollarının ortak bir alanda bulunduğu, öğretmenlerin demografik özelliklerinin okul aile birliğine ilişkin görüşlerini etkilemediği, sorunların giderilmesine yönelik çalışmalar için veliler ve öğretmenlerin okul yöneticileri tarafından yönetilmeyi beklediği, velilerin çocukları için yeteri kadar zaman ayırıp ilgilenmediği, okul yönetiminin bunun ile ilgili velileri uyardığı, öğretmenlerin velilerden kaynaklı birçok sorun ile karşılaştığı, okullarda rehber öğretmenlerin olmaması veliler ve okul yöneticileri tarafından büyük bir eksiklik olarak görüldüğü, okullarda maddi sıkıntıların bulunması okul ve aile ilişkisi bakımında iletişimi koparan ve ilgiyi azaltan nedenlerin arasında bulunduğu, okulun giderleri için kullanılan paralarının nerelere gittiği ile ilgili net bir açıklama yapılmadığı belirlenmiştir.

(Şahin, Sanalan, Bektaş ve Kaygısız, 2010). tarafından yapılan çalışmada öğrenci velilerinin fen okur-yazarlık düzeylerinin yedinci sınıf öğrencilerinin fen bilimleri dersinde akademik başarıları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmış, araştırmada öğrencilerin seviye belirleme sınav puanları akademik başarı kriteri olarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonunda anne ve babaların fen okur-yazarlık düzeylerinin öğrencilerin fen bilimleri dersinde akademik başarılarını anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir.

Balkar (2009) tarafından yapılan araştırmada okul aile birliği sürecinin veli ve öğretmen açısından düşüncelerinin neler olduğunun belirlenmesini amaçlanmıştır. Araştırmaya 25 öğretmen ve 25 veli dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda okul-aile birliğinin yaptığı çalışmalardan velilerin %48'inin memnun olduğu, %32'sinin memnun olmadığı, öğretmenlerin %56'sının memnun olmadığı, %24'ünün kısmen memnun olduğu, velilerin memnuniyet düzeyi öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğunu belirlenmiştir.

Şeker (2009) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim düzeyinde öğrenim gören 5. Sınıf öğrenci ailelerinin eğitim öğretim çalışmalarına katılım düzeyleri ile öğrencilerin performans görevlerindeki başarıları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda ise ebeveynler, performans sorumluluğu gerektiren araştırma ödevlerinin öğrencileri olumlu açıdan etkilediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmenlerin ödev notlarının adaletli bir şekilde not dağılımı yapıldığına inandıkları tespit edilmiştir.

Akbaşlı ve Kavak (2008) yaptıkları çalışmada okul aile birliğinin üyeleri olan velilerin üstlendikleri görevleri yerine getirip getirmeme düzeylerini incelenmeyi amaçlamıştır.

Çalışmaya Konya merkezde ve merkez ilçelerin de bulunan ortaöğretim düzeyinde olan 46 okul ve 70 OAB (Okul Aile Birliği) Üyesi, 295 öğretmen, 365 veli dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda OAB'nin sorulara verdiği cevapların olumlu düzeyde görüldüğü, velilerin cevaplarının daha düşük düzeyde olduğu, velilerin ve öğretmenlerin öğrencilere de görev verilebileceğini düşündüğü tespit edilmiştir.

Kartal (2008) tarafından yapılan araştırmada ortaöğretim ve ilköğretim düzeyindeki okullarda öğrenim gören çocukların velilerinin okul yönetim sürecine katılımlarının belirtilmesini amaçlamıştır. Araştırmanın sonunda velilerin okul yönetimi ile ilgili birçok konuda söz sahibi olduğu, Anadolu öğretmen lisesinde ise velilerin karar verme süreçlerine dâhil edildiği, okul türüne göre velilerin yönetime katılma biçimlerinin farklılık gösterdiği, velilerin kurul komisyonlarında rol aldığı, farklı birimlerde de görevlendirildikleri tespit edilmiştir.

Akbaşı (2007) tarafından yapılan araştırmada ortaöğretim düzeyindeki okullarda okul aile birliğinin görevlerini yapıp yapmama oranlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Konya il merkezinde bulunan Selçuklu, Meram, Karatay ilçelerinden ortaöğretim düzeyindeki okullardan 365 veli ve 295 öğretmen dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda veliler ve öğretmenler arasında anlamlı farkın olduğu, okulların kendi düzenledikleri etkinlikler arasında farkın olduğu, velilerin okul türlerine göre farklı görüşlerinin bulunduğu, okulların kendini geliştirmesini bekledikleri, kültürel ve sosyal olarak etkinliklere önem verilmesini istedikleri tespit edilmiştir.

Sünbül ve Yavuz (2004) tarafından yapılan araştırmada velilerin ve ilköğretim düzeyinde görev yapan öğretmenlerin veli toplantılarına yönelik beklentilerinin neler olduğunun ve görüşlerinin belirtilmesini amaçlamıştır. Araştırmaya Konya ili merkezinde görev yapan ve farklı branşlardan oluşan 250 öğretmen ve 250 veli dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda öğretmen ve velilerin bazı sorunların çözülmesi için aynı görüşe sahip oldukları, veli toplantılarının bireylerin beklentilerini karşılamadığı, velilerin hepsinin toplantılara katılıyorum demelerine karşın öğretmenlerin bu görüş de olmadığı velilerin toplantılara gerekli özeni göstermediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan çalışmalar değerlendirildiği zaman genellikle okul aile işbirliği konusunda velilerin (Çınkır ve Nayır, 2017; Güven, 2011; Balkar, 2009), öğretmenlerin (Metlilo, 2017; Özgan ve Aydın, 2010) ve okul yöneticilerinin (Çınkır, 2017; Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2016; Nural ve diğerleri, 2013) görüşlerinin ele alındığı görülmektedir.

Yapılan bazı çalışmalarda ise (Akbaşlı, 2007) okul aile birliğinin görevlerini yerine getirme düzeyinin tespit edilmeye çalışıldığı, bazı çalışmalarda ise (Aksu, 2014) Fen ğretiminde aile katılımının ele alındığı anlaşılmaktadır. Buna karşılık yapılan çalışmalarda okul aile işbirliği sürecinde tüm paydaş görüşlerinin aynı anda ele alındığı bir çalışmanın olmadığı gözlenmiştir. Bu kapsamda yapılan bu çalışmanın fen bilimleri dersine aile katılımı hakkında tüm eğitim paydaşlarının bakış açılarına yer vermesi sebebiyle alana katkısı olacağı düşünülmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu kısımda araştırmada kullanılan çalışma yöntemine, araştırmanın evren ve örneklem grubuna ilişkin bilgilere, araştırmanın veri toplama sürecinde kullanılan araçlara ve araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analiz sürecinde yararlanılan yöntemler belirtilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Yapılan araştırmada eğitim bilimleri alanında yaygın olarak kullanılan çalışma modellerinden “Karma Araştırma Modeli” kullanılmıştır. Bilimsel çalışmalarda araştırmacılar genellikle nitel ya da nicel araştırma modellerinden yararlanmaktadırlar. Karma araştırma modeli ile gerçekleştirilen çalışmalarda ise araştırmacı hem nicel hem de nitel verilere ulaşmayı amaçlayarak, bu gerekçe ile nicel ve nitel çalışma modelinden birlikte yararlanmaktadırlar (Butgel-Tunalı; Kırall ve Kırall, 2011). Yapılan bu araştırmada da konuya ilişkin yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri hem nicel hem de nitel olarak incelenmiştir. Bu kapsamda yapılan bu çalışmada karma yöntemin kullanıldığı durum çalışmasıdır. Veri toplama sürecinde öncelikli olarak nicel verilere ulaşmak için katılımcılara anket uygulanmış daha sonra katılımcıların konu hakkındaki görüşleri açık uçlu sorular ile belirlenmiştir. (Padem, Göksu ve Konaklı, (Ed.) 2012).

3.2. Araştırma Grubu

Bu araştırmada durum tespiti yapılması amaçlanmıştır. Türkiye’de bu konuda kırsal düzeyde yapılan çalışmalar sınırlı olduğu için çalışma grubu için kolay ulaşılabilir olması sebebi ile Çanakkale İli Ezine İlçesi seçilmiştir. Çalışmanın hedef kitlesi Çanakkale İli

Ezine İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda görev yapan yöneticiler, fen bilimleri öğretmenleri, öğrenci ve velileridir. Çanakkale İli Ezine İlçesi 15.000 nüfuslu Çanakkale iline 47 km uzaklıkta bulunmaktadır. Ezine İlçesinde Ezine İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı 8 ortaokul bulunmaktadır. Toplam 1389 ortaokul öğrencisi bu okullarda eğitim öğretime devam etmektedir. Araştırma grubu seçilirken Ezine İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne gidilerek okullar hakkında bilgi alınmıştır. Ezine İlçe merkezindeki üst sosyoekonomik seviyedeki bir okul orta seviyedeki iki okul ve alt ekonomik seviyedeki bir okul olmak üzere sekiz okuldan dört okula ulaşılmıştır. Araştırmanın örnekleme ait veriler aşağıda tablolaştırılmıştır.

Yöneticilerin demografik özelliklerine ait bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1

Yöneticilerin Demografik Özelliklerine Ait Bilgiler

	Demografik özellikler	f	%
Cinsiyet	Kadın	1	9,09
	Erkek	10	90,91
	Toplam	11	100,00
Yaş	30 yaş ve altı	1	9,09
	31-40 yaş arası	4	36,36
	41-50 yaş arası	2	18,18
	51-60 yaş arası	3	27,27
	61 ve üstü	1	9,09
	Toplam	11	100,00
Öğrenim durumu	Eğitim Enstitüsü	1	9,09
	Lisans	6	54,55
	Yüksek Lisans	3	27,27
	Ön Lisans	1	9,09
	Toplam	11	100,00
Unvan	İlçe Milli Eğitim Müdürü	1	9,09
	Şube Müdürü	2	18,18
	Okul Müdürü	4	36,36
	Okul Müdür Yardımcısı	4	36,36
	Toplam	11	100,00
Branş	Sınıf	6	54,55
	Teknoloji Tasarım	1	9,09
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	9,09
	Fen Bilimleri	1	9,09
	Müzik	1	9,09
	Türkçe	1	9,09
	Toplam	11	100,00
	Mesleki kıdem (yöneticilik) süresi	5 yıl ve altı	2
6-10 yıl		2	18,18
11-15 yıl		1	9,09
16-20 yıl		2	18,18
21-25 yıl		2	18,18
26 yıl ve üzeri		2	18,18
Toplam		11	100,00

Tablo 1 incelendiğinde; sadece bir kadın yönetici olduğu, 30 yaş altında sadece bir yöneticinin çalıştığı, yüksek lisans yapan üç yönetici varken ön lisans mezunu bir yöneticinin bulunduğu, yöneticilerin bir ilçe milli eğitim müdürü, iki şube müdürü, dört okul müdürü ve dört okul müdür yardımcısı olmak üzere 11 kişi olduğu, yöneticilerin çoğunlukla sınıf öğretmenliği branşından olduğu, bunun yanı sıra Türkçe, fen bilimleri, teknoloji ve tasarım, müzik, din kültürü ve ahlak bilgisi branşlarında idarecilerin bulunduğu, on yıl ve üzerinde yöneticilik yapmış deneyimli idarecilerin çoğunlukla yöneticilik yaptığı göze çarpmaktadır.

Öğretmenlerin demografik özelliklerine ait bilgiler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine Ait Bilgiler

	Demografik özellikler	f	%
Cinsiyet	Kadın	3	60,00
	Erkek	2	40,00
	Toplam	5	100,00
Yaş	30 yaş ve altı	1	20,00
	31-40 yaş arası	4	80,00
	Toplam	5	100,00
	Lisans	4	80,00
	Yüksek Lisans	1	20,00
	Toplam	5	100,00
	Branş	Fen Bilimleri	5
Toplam		5	100,00
Mesleki kıdem	6-10 yıl	2	40,00
	11-15 yıl	3	60,00
	Toplam	5	100,00

Tablo 2 incelendiğinde; bayan öğretmenlerin çoğunlukta olduğu, 40 yaş üzerinde fen bilimleri öğretmeni bulunmadığı, yüksek lisans yapan sadece bir öğretmenin bulunduğu, öğretmenlerin hepsinin fen bilimleri branşından mezun oldukları, genç öğretmenlerin seçilen okullarda görev yaptığı görülmektedir.

Öğrencilerin demografik özelliklerine ait bilgiler Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3

Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Ait Bilgiler

	Demografik özellikler	f	%
Cinsiyet	Kız	203	52,70
	Erkek	182	42,30
	Toplam	385	100,00
Sınıf bilgisi	5. Sınıf	76	19,70
	6. Sınıf	99	25,70
	7. Sınıf	143	37,10
	8. Sınıf	67	17,40
	Toplam	385	100,00

Tablo 3 incelendiğinde; öğrencilerin 203 tanesinin kız, 182 tanesinin erkek olduğu; 76 öğrencinin 5.sınıf, 99 öğrencinin 6.sınıf, 143 öğrencinin 7.sınıf, 67 öğrencinin 8.sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 385 öğrencinin ankete katıldığı tespit edilmiştir.

Velilerin demografik özelliklerine ait bilgiler Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4

Velilerin Demografik Özelliklerine Ait Bilgiler

Cinsiyet	Demografik özellikler	f	%
	Kadın	223	66,40
	Erkek	113	33,60
	Toplam	336	100,00
Yaş	30 yaş ve altı	21	6,30
	31-40 yaş arası	187	55,70
	41-50 yaş arası	110	32,70
	51-60 yaş arası	18	5,40
	Toplam	336	100,00
Öğrenim durumu	Hiçbir okul mezunu değil	16	4,80
	İlkokul	158	47,00
	Ortaokul	65	19,30
	Lise	65	19,30
	Yüksek Okul	10	3,00
	Lisans	18	5,40
	Lisansüstü	4	1,2
	Toplam	336	100,00
Meslek	İşçi	44	13,10
	Çiftçi	35	10,40
	Memur	20	6,00
	Esnaf	19	5,70
	Serbest Meslek	39	11,60
	Emekli	5	1,50
	Ev Hanımı	174	51,80
	Toplam	336	100,00
Ekonomik Durum	Düşük	59	17,60
	Orta	180	53,60
	İyi	97	28,90
	Toplam	336	100,00

Tablo 4 incelendiğinde; velilerin 113 tanesinin erkek, 223 tanesinin kadın olduğu, 40 yaş altı 208 velinin, 40 yaş üstü 128 velinin bulunduğu, velilerin öğrenim durumun genellikle düşük olduğu 239 velinin ortaokul ve daha düşük seviyede öğrenim gördüğü, 87 velinin lise daha yüksek seviyede öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. Velilerin %51,80'i ev hanımı,

%13,10'u işçi ve %10,40'ı çiftçi olduğu, velilerin yarısından fazlası %53,60'ı orta gelir seviyesine sahip olduklarını belirtirken, %26,20'si iyi, %17,60'ı düşük sadece %2,70'inin çok iyi gelir seviyesine sahip olduklarını belirttiği görülmektedir.

Velilerin öğrencilerinin demografik özelliklerine ait bilgiler Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5

Velilerin Öğrencilerinin Özelliklerine Ait Bilgiler

		f	%
Yakınlık Derecesi	Anne	215	64,00
	Baba	110	32,70
	Abi/Abla	4	1,20
	Dede/Nine	6	1,80
	Diğer	1	0,30
	Toplam	336	100,00
Öğrencinin sınıfı	5.	70	20,80
	6.	101	30,10
	7.	119	35,40
	8.	46	13,70
	Toplam	336	100,00

Tablo 5 incelendiğinde, ankete katılan velilerin %64,00'ünü annelerin oluşturduğu, çocuğu 5.sınıfa giden katılımcıların velilerin %20,80'i, çocuğu 6.sınıfa giden velilerin %30,10'u, çocuğu 7.sınıfa giden katılımcıların velilerin %35,40'ı, çocuğu 8.sınıfa giden katılımcıların velilerin %13,70'i oluşturduğu toplam 336 velinin ankete katıldığı görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreçleri

Verilerin toplanması için araştırmacı tarafından yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere yöneltilmek üzere ayrı ayrı soru havuzları oluşturulmuştur. “Yönetici Aile Katılım Anketi” için 50, “Öğretmen Aile Katılım Anketi” için 52, “Öğrenci Aile Katılım Anketi” için 48, “Veli Aile Katılım Anketi” için 54 sorudan oluşan soru havuzu oluşturulmuştur. Tekrar gözden geçirme sonucunda soru sayıları her bir anket için 42'ye düşürüldükten sonra anketler uzman görüşüne sunulmuştur. Araştırmacı tarafından hazırlanan anketler fen bilimleri alanında beş akademik uzman, üç fen bilimleri öğretmeni, Türk dili alanında bir

akademisyen tarafından incelenmiştir. İncelemede bulunan uzmanların önerileri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış, birbirine benzer sorular birleştirilmiş ve gereksiz sorular havuzdan çıkarılarak ölçme araçlarına son şekli verilmiştir. Örneğin uzman önerisi doğrultusunda "Velilerinizin ne kadarının, fen bilimleri dersi konuları hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünüyorsunuz?" ve "Velilerinizin ne kadarının, yeni fen bilimleri dersi kazanımları hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünüyorsunuz?" soruları birleştirilerek "Velilerinizin ne kadarının, yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgi sahibi olduğunu düşünüyorsunuz?" şeklinde birleştirilmiştir.

"Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının internetten araştırma ve inceleme yaparken çocuklarını zararlı içeriklerden nasıl koruyacakları hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünüyorsunuz?" sorusu gibi uzmanlarca uygun bulunmayan sorular anketten çıkarılarak ankete 27 soruluk son şekli verilmiştir. Anketler beş veli, beş öğrenci, üç fen bilimleri öğretmeni ve üç idareciye uygulanmış anlaşılmayan bir nokta olmadığı tespit edilmiştir. Gönüllü katılım sağlayan yönetici, fen bilimleri öğretmenleri, ortaokul öğrencileri ve velilerine 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulanmıştır. Anketleri uygulamadan önce yöneticiler bizzat aranarak randevu talep edilmiştir. Anketler yöneticilerin uygun bulunduğu zaman aralığında gerekli açıklamalar bizzat araştırmacı tarafından yapılarak yönetici, öğretmen, öğrencilere uygulanmıştır. Yönetici ve öğretmenlerin anketi doldurmaları 10-12 dakika sürerken öğrencilerin anketi doldurması 15-20 dakika sürmüştür, 5.sınıf öğrencilerinin cevaplaması ise 25-30 dakikayı bulmuştur. Veli anketleri ise öğrenciler vasıtasıyla velilere ulaştırılıp ertesi gün öğrencilerden geri alınmıştır. Bazı öğrencilerin veli anketini getirmeyi unutmaları sebebiyle ikinci kez bir sonraki gün okullara tekrar gidilmek zorunda kalınmıştır. Anketin sonunda katılımcılara açık uçlu sorular yöneltilmiş ve eklemek istedikleri yorumların olup olmadığı sorularak daha ayrıntılı bilgi edinilmeye çalışılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Veriler IBM SPSS statistics subscription deneme sürümü ile analiz edilmiştir. Frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış durum ortaya konmaya çalışılmıştır. Uygulanan anketlerden sağlanan veriler betimsel olarak analiz edilerek ve fen bilimleri dersine yönelik aile katılımı hakkında yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik hazırlanan anketlerdeki her bir maddenin frekans, yüzde değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular tablolar

halinde gösterilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan anketlerin cevapları beşli likert tipinde belirlenmiştir.

İlgili literatür ve uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen anket sorularının ardından araştırmada nitel verileri toplamak amacıyla açık uçlu sorulara yer verilmiştir. Anketlerin A bölümündeki sorular daha çok demografik özelliklere yönelik olup, B bölümündeki sorular ise fen bilimleri dersine aile katılımını belirlemeye yönelik olarak tasarlanmıştır.

Nitel araştırmalarda geçerlik, aslında araştırılan olgunun olduğu biçimde ve mümkün olduğunca tarafsız olarak gözlenmesine dayanmaktadır. Hazırlanan açık uçlu sorular eğitim bilimleri alanında uzman bir akademisyen tarafından incelendikten sonra anketlere eklenmiştir. Bu şekilde geliştirilen formlardan elde edilecek nitel verilerin gerçek durumu ortaya koyması hedeflenmiştir. Soruların analizinde de uzman görüşüne başvurulmuş, tez danışmanının görüşleri doğrultusunda analizler yapılmıştır.

Bu çalışmada nitel veriler içerik analizi tekniği kullanılarak nitel verilerin sayısallaştırılması sağlanmıştır. İçerik analizi yapılmasında amaç, birbirine benzer verilerin belirli kavramlar ve temalar ile bir araya getirilerek verileri okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenleyerek yorumlamaktır(Yıldırım ve Şimşek, 2013). Anketlerdeki açık uçlu sorular doğrultusunda belirlenen temalar kapsamında katılımcılardan elde edilen verilerin kodlamaları yapılmıştır. Temalar anket uygulanmadan önce anket soruları esas alınarak belirlenmiştir. Yapılan kodlamalar ise, tamamen elde edilen verilerden çıkarılan kavramlara göre tespit edilmiştir. Yapılan kodlamalarda analiz birimi olarak cümleler kullanılmıştır. Görüşlere örnekler verilirken yönetici görüşleri “Y”, öğretmen görüşleri “Ö”, veli görüşleri “V”, öğrenci görüşleri “Öğ” ile belirtilerek numaralandırılmıştır.

Ayrıca bulgular bölümünde paydaşların görüşlerinin bazıları değiştirilmeden aktarılmıştır. Paydaşların açık uçlu sorulara verdiği yanıtlar, anlamını kaybetmeyecek şekilde günlük konuşma dilinden uzaklaştırılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemlerine yönelik olarak elde edilen bulgular verilecektir.

4. 1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın ilk alt problemi “Paydaşların fen bilimleri dersi ve dersin işleniş sürecinde aile katılımını değerlendirmeleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir.

Bu alt probleme uygun olarak velilerin yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgi sahibi olma durumlarına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerine ait bulgular Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6

Velilerinin Yeni Fen Bilimleri Dersi Müfredatı Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	2	40,00
Az bir kısmının	11	100,00	3	60,00
Çoğunun	0	00,00	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100	5	100,00

Tablo 6’deki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin hepsi velilerinin az bir kısmının yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgi sahibi olduklarını ifade ederken; öğretmenlerin %40,00’i velilerinin hiçbirinin, %60,00’i ise az bir kısmının yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Yönetici

ve öğretmenlerin velilerin yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında az bir kısmının bilgi sahibi olduğunu kanaatinde oldukları görülmektedir.

Velilerin yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgi sahibi olma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 7

Velilerin Yeni Fen Bilimleri Dersi Müfredatı Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Fikrim yok	132	34,30	0	00,00
Bilgisi yok	60	15,60	133	39,60
Az bilgisi var	87	22,60	95	28,30
Bilgisi var ama eksik	57	14,80	55	16,40
Bilgisi var	49	12,70	53	15,80
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 7’deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin yeni fen bilimleri dersi müfredatı hakkında bilgi sahibi olmaları konusunda; öğrencilerin %34,30’u bu konuda fikri olmadığını, %15,60’ı velisinin bilgisi olmadığını, %22,60’ı velisinin az bilgisi olduğunu, %14,80’i velisinin bilgisi var ama eksik olduğunu, %12,70’i ise velisinin bilgisi olduğunu belirtirken; velilerin yeni fen bilimleri dersi müfredatı hakkında bilgi sahibi olma durumları hakkında velilerin %39,60’ı bu konuda bilgisi olmadığını, %28,30’u az bilgisi olduğunu, %16,40’ı bilgisi var ama yetersiz olduğunu, %15,50’si bilgisi olduğunu, %0,30’u ise ayrıntılı bilgisi olduğunu belirtmiştir. (Ayrıntılı bilgisi var ‘bilgisi var’ kategorisi altında değerlendirilmiştir).

Velilerinin çocuklarına Fen Bilimleri dersinin nasıl geçtiğini sorma durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 8’de gösterilmektedir.

Tablo 8

Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersinin Nasıl Geçtiğini Sorma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	3	60,00
Az bir kısmının	8	72,70	1	20,00
Çoğunun	3	27,30	1	20,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 8'deki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %72,70'i velilerin az bir kısmının, %27,30'u çoğunun çocuklarına fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini sorduğunu düşünmekteyken; öğretmenlerin %60,00'ı velilerin çocuklarına fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini hiçbirinin sormadığını, %20,00'si az bir kısmının sorduğunu, %20,00'si de velilerinin çoğunun çocuklarına fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini sorduğunu düşünmektedir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini sorma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 9'da gösterilmektedir.

Tablo 9

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersinin Nasıl Geçtiğini Sorma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	54	14,00	31	9,20
Nadiren	61	15,80	51	15,20
Bazen	108	28,10	91	27,10
Sıklıkla	76	19,70	58	17,30
Her zaman	86	22,30	105	31,30
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 9'daki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilere velilerinin, fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini ne sıklıkta sorduklarına ilişkin; öğrencilerin %14,00'ü hiçbir zaman sormadığını, %15,80'i nadiren sorduğunu, %28,10'u bazen sorduğunu, %19,70'i sıklıkla sorduğunu, %22,30'u velilerinin her zaman fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini

sorduklarını belirtirken; velilerin, fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini ne sıklıkta sorduklarına ilişkin; velilerin %9,20'si hiçbir zaman sormadığını, %15,20'si nadiren sorduğunu, %27,10'u bazen sorduğunu, %17,30'u sıklıkla sorduğunu, %31,30'u her zaman fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini çocuklarına sorduklarını dile getirmişlerdir.

Velilerinin çocuklarına fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı gerekli görme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 10

Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İçin Kaynak Kitap Almayı Gerekli Görme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	0	00,00
Az bir kısmının	6	54,50	4	80,00
Çoğunun	3	27,30	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	1	20,00
Hepsinin	1	9,10	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 10'daki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %9,10'u hiçbirinin, %54,50' si az bir kısmının, %27,30'u çoğunun, %9,10'u tüm velilerinin fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı gerekli gördüklerini belirtirken; öğretmenlerin %80,00'i velilerinin az bir kısmının, %20,00'si ise tamamına yakınının fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı gerekli gördüklerini düşünmektedir.

Velilerin çocuklarına fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı gerekli görme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 11'de gösterilmektedir.

Tablo 11

Velilerin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İçin Kaynak Kitap Almayı Gerekli Görme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Kesinlikle gerekli görmüyor	23	6,00	13	3,90
Gerekli görmüyor	41	10,60	40	11,90
Kararsız	62	16,10	62	18,50
Gerekli görüyor	148	38,40	128	38,10
Kesinlikle gerekli görüyor	111	28,80	93	27,70
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 11'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı ne kadar gerekli gördüğü konusunda; öğrencilerin %6,00'sı kesinlikle gerekli görmüyor, %10,60'ı gerekli görmüyor, %16,10'u kararsız, %38,40'ı gerekli görüyor, %28,80'i velisinin kaynak kitap almayı kesinlikle gerekli gördüğünü belirtirken; velilerin fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı ne kadar gerekli gördüğü konusunda; velilerin %3,90'ı kesinlikle gerekli görmediğini, %11,90'ı gerekli görmediğini, %18,50'si kararsız olduğunu, %38,10'u gerekli gördüğünü, %27,70'i kaynak kitap almayı kesinlikle gerekli gördüğünü belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, test çözülerek işlenmesini tercih etme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 12'de gösterilmektedir.

Tablo 12

Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersinin Deneylerle Anlatılması Yerine, Test Çözülerek İşlenmesini Tercih Etme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	0	00,00
Az bir kısmının	7	63,60	2	40,00
Çoğunun	4	36,40	2	40,00
Tamamına yakınının	0	00,00	1	20,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 12'deki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %63,60'ı velilerinin az bir kısmının, %36,40'ı ise velilerinin çoğunun çocuklarının fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, test çözülerek işlenmesini tercih ettiklerini düşünürken; öğretmenlerin %40,00'ı velilerinin az bir kısmının, %40,00'nin ise velilerinin çoğunun, %20,00'si ise velilerinin tamamına yakınının çocuklarının fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, test çözülerek işlenmesini tercih ettiklerini düşünmektedir.

Velilerin fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, fen bilimleri dersinin test çözülerek işlenmesini tercih etme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 13'de gösterilmektedir.

Tablo 13

Velilerin Fen Bilimleri Dersinin Deneylerle Anlatılması Yerine, Fen Bilimleri Dersinin Test Çözülerek İşlenmesini Tercih Etme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Kesinlikle düşünmüyorum	34	8,80	28	8,30
Düşünmüyorum	78	20,30	58	17,30
Kararsızım	103	26,80	94	28,00
Düşünüyorum	123	31,90	94	28,00
Kesinlikle düşünüyorum	47	12,20	62	18,50
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 13'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, fen bilimleri dersinin test çözülerek işlenmesi konusunda; öğrencilerin %8,80'i kesinlikle düşünmediğini, %20,30'u düşünmediğini, %26,80'i kararsız olduğunu, %31,90'ı düşündüğünü, %12,20'si kesinlikle velisinin fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, fen bilimleri dersinin test çözülerek işlenmesini tercih ettiğini düşündüğünü belirtirken; velilerin fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, fen bilimleri dersinin test çözülerek işlenmesi konusunda; velilerin %8,30'u kesinlikle tercih etmediğini, %17,30'u tercih etmediğini, %28,00'i kararsız olduğunu, %28,00'i tercih ettiğini, %18,50'si kesinlikle fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, fen bilimleri dersinin test çözülerek işlenmesini tercih ettiğini belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarının okulda fen bilimleri dersi işleme yerine; fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmasını daha faydalı bulma durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 14’de gösterilmektedir.

Tablo 14

Velilerinin Çocuklarının Okulda Fen Bilimleri Dersi İşleme Yerine; Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Düzenlenen Okul Gezisine Katılmasını Daha Faydalı Bulma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	0	00,00
Az bir kısmının	4	36,40	2	40,00
Çoğunun	5	45,40	3	60,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	1	9,10	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 14’deki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %9,10’u velilerinin hiçbirinin, %36,40’ı az bir kısmının, %45,40’ı velilerinin çoğunun, %9,10’u da tüm velilerinin çocuklarının okulda fen bilimleri dersi işleme yerine; fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine gitmesini daha faydalı bulduklarını belirtirken, öğretmenlerin %40,00’ı velilerinin az bir kısmının, %60,00’ı velilerinin çoğunun çocuklarının okulda fen bilimleri dersi işleme yerine; fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine gitmesini daha faydalı bulduklarını belirtmiştir.

Velilerin okulda fen bilimleri dersi işlenmesi yerine, çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine gitme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 15’te gösterilmektedir.

Tablo 15

Velilerin Okulda Fen Bilimleri Dersi İşlenmesi Yerine, Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Düzenlenen Okul Gezisine Katılma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Kesinlikle bulmuyor	25	6,50	38	11,30
Bulmuyor	107	27,80	78	23,20
Kararsız	104	27,00	83	24,70
Buluyor	92	23,90	110	32,70
Kesinlikle buluyor	57	14,80	27	8,00
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 15'deki analiz sonuçları incelendiğinde öğrencilerin velilerinin okulda fen bilimleri dersi işlenmesi yerine, fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmasını daha faydalı bulduğu konusunda; öğrencilerin %6,50'si velisinin kesinlikle faydalı bulmadığını, %27,80'i faydalı bulmadığını, %27,00'si velisinin kararsız olduğunu, %23,90'ı faydalı bulduğunu, %14,80'i ise kesinlikle fen bilimleri dersi işlemek yerine, fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmasını velisinin daha faydalı bulduğunu belirtirken; velilerin okulda fen bilimleri dersi işlenmesi yerine, çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmasını daha faydalı bulduğu konusunda; velilerin %11,30'u kesinlikle bulmadığını, %23,20'si bulmadığını, %24,70'i veli kararsız olduğunu, %32,70'i faydalı bulduğunu, %8,00'i ise fen bilimleri dersi işlemek yerine, çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmasını kesinlikle daha faydalı bulduğunu belirtmektedir.

Velilerinin çocuklarına fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izletme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 16'da gösterilmektedir.

Tablo 16

Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İçeriklerinin Yer Aldığı Belgesel, Film Veya Dizileri İzletme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	2	40,00
Az bir kısmının	10	90,90	3	60,00
Çoğunun	0	00,00	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 16'daki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %9,10'u hiçbirinin, %90,90'ı velilerinin az bir kısmının çocuklarına fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izlettirdiklerini düşünürken; öğretmenlerin %40,00'ı velilerinin hiçbirinin; %60,00'ı ise az bir kısmının çocuklarına fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izlettirdiklerini düşünmektedir.

Velilerin çocuklarına fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izletme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 17'de gösterilmektedir.

Tablo 17

Velilerin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İçeriklerinin Yer Aldığı Belgesel, Film Veya Dizileri İzletme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	82	21,30	55	16,40
Nadiren	66	17,10	56	16,70
Bazen	131	34,00	114	33,90
Sıklıkla	62	16,10	58	17,30
Her zaman	44	11,40	53	15,80
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 17'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri ne sıklıkta izlettirme sıklıklarına öğrencilerin %21,30'u hiçbir zaman, %17,10'u nadiren, %34,00'ü bazen, %16,10'u sıklıkla, %11,40'ı her zaman velilerinin fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel,

film veya dizileri izlettirdiklerini belirtirken; velilerin fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri çocuklarına izlettirme sıklıklarına ilişkin velilerin %16,40'ı hiçbir zaman, %16,70'i nadiren, % 33,90'ı bazen, %17,30'u sıklıkla, %15,80'i her zaman çocuklarına fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izlettirdiklerini belirtmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

“Paydaşların velilerin fen bilimleri dersine yönelik olarak çocuklarına rehberlik yapma durumuna ilişkin değerlendirmeleri nasıldır?” araştırmanın ikinci alt problemi olarak belirlenmiştir.

Bu alt probleme uygun olarak velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında bilgi sahibi olma durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 18’de gösterilmektedir.

Tablo 18

Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Nasıl Çalışması Gerektiği Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	2	40,00
Az bir kısmının	10	90,90	3	60,00
Çoğunun	0	00,00	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 18’deki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %9,10’u hiçbirinin, %90,90’ı velilerinin az bir kısmının çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünürken; öğretmenlerin %40,00’i hiçbirinin, %60,00’i velilerinin az bir kısmının çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında bilgi sahibi olduklarını düşündükleri görülmektedir.

Yönetici ve öğretmenlerin velilerinin büyük çoğunluğunun çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında bilgi sahibi olmadığını düşündükleri görülmektedir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında bilgi sahibi olma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 19’da gösterilmektedir.

Tablo 19

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Nasıl Çalışması Gerektiği Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Fikrim yok	87	22,60	89	26,50
Bilgisi yok	52	13,50	87	25,90
Az bilgisi var	101	26,20	58	17,30
Bilgisi var ama eksik	47	12,20	87	25,90
Bilgisi var	98	25,50	15	4,50
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 19’daki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışmaları gerektiği hakkında bilgi sahibi olması konusunda; öğrencilerin %22,60’ı bu konuda fikri olmadığını, %13,50’si velisinin bilgisi olmadığını, %26,20’si az bilgisi olduğunu, %12,20’si velisinin bilgisi olduğunu ama eksik bilgiye sahip olduğunu, %24,50’si velilerinin bilgisi olduğunu belirtirken; velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışmaları gerektiği hakkında bilgi sahibi olması konusunda; velilerin %26,50’si bu konuda bilgisi olmadığını, %25,90’ı çok az bilgisi olduğunu, %17,30’u bilgisi var ama yetersiz olduğunu, %25,90’ı bilgisi olduğunu, %4,50’si ise ayrıntılı bilgisi olduğunu belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarını ben Bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak gönderme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 20’de gösterilmektedir.

Tablo 20

Velilerinin Çocuklarını Fen Bilimleri Dersinde İşlenecek Konuya Hazırlık Yaptırarak Gönderme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	3	60,00
Az bir kısmının	10	90,90	2	40,00
Çoğunun	0	00,00	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 20'deki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %9,10'u velilerinin hiçbirinin, %90,90'ı az bir kısmının çocuklarının fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak gönderdiklerini düşünürken; öğretmenlerin %60,00'ı velilerinin hiçbirinin, %40,00'ı velilerinin az bir kısmının çocuklarının fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak gönderdiklerini düşünmektedir.

Velilerin çocuklarını fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak okula gönderme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 21'de gösterilmektedir.

Tablo 21

Velilerin Çocuklarını Fen Bilimleri Dersinde İşlenecek Konuya Hazırlık Yaptırarak Okula Gönderme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	91	23,60	66	19,60
Nadiren	72	18,70	78	23,20
Bazen	90	23,40	86	25,60
Sıklıkla	69	17,90	56	16,70
Her zaman	63	16,40	50	14,90
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 21'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin ne sıklıkta fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak okula gönderdiği hakkında öğrencilerin %23,60'ı hiçbir zaman, %18,70'i nadiren, %23,40'ı bazen, %17,90'ı sıklıkla, %16,40'ı her zaman velisinin hazırlık yaptırarak okula gönderdiğini belirtirken; velilerinin

ne sıklıkta fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak okula gönderdiği hakkında velilerin %19,60'ı hiçbir zaman, %23,20'si nadiren, %25,60'ı bazen, %16,70'i sıklıkla, %14,90'ı her zaman çocuklarını fen bilimleri dersine hazırlık yaptırarak okula gönderdiğini belirtmiştir.

Velilerinin fen bilimleri dersinden sonra çocuklarının öğrendiklerini tekrar etmesini sağlama durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 22'de gösterilmektedir.

Tablo 22

Velilerinin Fen Bilimleri Dersinden Sonra Çocuklarının Öğrendiklerini Tekrar Etmesini Sağlama Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	3	27,30	2	40,00
Az bir kısmının	8	72,70	3	60,00
Çoğunun	0	00,00	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 22'deki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %27,30'u hiçbir velisinin fen bilimleri dersinden sonra çocuklarının öğrendiklerini tekrar etmesini sağlamadığını, %72,70'i ise az bir kısmının fen bilimleri dersinden sonra çocuklarının öğrendiklerini tekrar etmesini sağladığını düşünürken; öğretmenlerin %40,00'ı hiçbir velisinin, %60,00'ı ise az bir kısmının fen bilimleri dersinden sonra çocuklarının öğrendiklerini tekrar etmesini sağladığını düşünmektedir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersinden sonra öğrendiklerini tekrar etmesini sağlama durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 23'te gösterilmektedir.

Tablo 23

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersinden Sonra Öğrendiklerini Tekrar Etmesini Sağlama Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	50	13,00	51	15,20
Nadiren	61	15,80	50	14,90
Bazen	100	26,00	110	32,70
Sıklıkla	85	22,10	63	18,80
Her zaman	89	23,10	62	18,50
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 23'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin, fen bilimleri dersinden sonra öğrendiklerini tekrar etmesini sağlamaları konusunda; öğrencilerin %13,00'ü hiçbir zaman, %15,80'i nadiren, %26,00'si bazen, %22,10'u sıklıkla, %23,10'u her zaman velisinin fen bilimleri dersinden sonra öğrendiklerini tekrar etmesini sağladığını belirtirken; öğrencilerin velilerinin, fen bilimleri dersinden sonra öğrendiklerini tekrar etmesini sağlamaları konusunda; velilerin %15,20'si hiçbir zaman, %14,90'ı nadiren, %32,70'i bazen, %18,80'i sıklıkla, %18,50'si her zaman fen bilimleri dersinden sonra çocuklarının öğrendiklerini tekrar etmesini sağladığını belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersi ödevlerini yapmasına yardımcı olma durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 24'de gösterilmektedir.

Tablo 24

Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Ödevlerini Yapmasına Yardımcı Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	2	40,00
Az bir kısmının	9	81,80	3	60,00
Çoğunun	1	9,10	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 24'deki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %9,10'u velilerinin hiçbirinin, %81,80'i az bir kısmının, %9,10'u ise çoğunun çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini yapmasına yardım ettiklerini düşünürken; öğretmenlerin %40,00'ı velilerinin hiçbirinin, %60,00'ı ise az bir kısmının fen bilimleri dersi ödevlerini yapmasına yardımcı olduklarını düşünmektedir.

Velilerin çocuklarına fen bilimleri dersi ödevlerini yapmasına yardımcı olma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 25'te gösterilmektedir.

Tablo 25

Velilerin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi Ödevlerini Yapmasına Yardımcı Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	100	26,00	68	20,20
Nadiren	71	18,40	69	20,50
Bazen	109	28,30	108	32,10
Sıklıkla	58	15,10	49	14,60
Her zaman	47	12,20	42	12,50
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 25'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin, fen bilimleri dersi ödevlerini yapmalarına ne sıklıkta yardımcı olduğu konusunda öğrencilerin %26,00'si hiçbir zaman, %18,40'ı nadiren, %28,30'u bazen, %15,10'u sıklıkla, %12,20'si her zaman velisinin fen bilimleri dersi ödevleri yapmasına yardımcı olduğunu belirtirken; öğrencilerin velilerinin, fen bilimleri dersi ödevlerini yapmalarına ne sıklıkta yardımcı olduğu konusunda velilerinin %20,20'si hiçbir zaman, %20,50'si nadiren, %32,10'u veli bazen, %14,60'ı sıklıkla, %12,50'si her zaman çocuklarının fen bilimleri dersi ödevleri yapmasına yardımcı olduğunu belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersi projesi olduğunda yapmasına yardımcı olma durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 26'da gösterilmektedir.

Tablo 26

Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Projesi Olduğunda Yapmasına Yardımcı Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	1	20,00
Az bir kısmının	7	63,60	3	60,00
Çoğunun	2	18,20	0	00,00
Tamamına yakınının	1	9,10	1	20,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 26'daki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %9,10'u velilerinin hiçbirinin, %63,60'ı az bir kısmının, %18,20'si çoğunun, %9,10'u velilerinin tamamına yakınının çocuklarına proje ödevleri konusunda yardımcı olduklarını düşünürken; öğretmenlerin %20,00'si velilerinin hiçbirinin, %60,00'ı az bir kısmının, %20,00'si ise tamamına yakınının fen bilimleri dersi projesi olduğunda yapmasına yardımcı olduklarını düşünmektedir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersi projesi olduğunda yapmasına yardımcı olma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 27'de gösterilmektedir.

Tablo 27

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Projesi Olduğunda Yapmasına Yardımcı Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	62	16,10	52	15,50
Nadiren	60	15,60	49	14,60
Bazen	76	19,70	82	24,40
Sıklıkla	64	16,60	57	17,00
Her zaman	123	31,90	96	28,60
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 27'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin, fen bilimleri dersi projesi olduğunda yapmasına ne sıklıkta yardımcı olduğuna ilişkin öğrencilerin %16,10'u hiçbir zaman, %15,60'ı nadiren, %19,70'i bazen, %16,60'ı sıklıkla, %31,90'ı her zaman

fen bilimleri dersi projeleri olduğunda velilerinin yardımcı olduğunu belirtmişken; velilerin çocuklarının fen bilimleri dersi projesi olduğunda yapmasına ne sıklıkta yardımcı olduğuna ilişkin velilerin %15,50'si hiçbir zaman, %14,60'ı nadiren, %24,40'ı bazen, %17,00'si sıklıkla, %28,60'ı her zaman fen bilimleri dersi projeleri olduğunda çocuklarına yardımcı olduğunu belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırabilme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 28'de gösterilmektedir.

Tablo 28

Velilerinin Çocuklarına Düzenli Ders Çalışma Alışkanlığı Kazandırabilme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	2	40,00
Az bir kısmının	10	90,90	2	40,00
Çoğunun	1	9,10	1	20,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 28'deki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticiler %90,90'ı velilerinin az bir kısmının, %9,10'u çoğunun çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırabildiklerini düşünürken; öğretmenlerin %40,00'ı velilerinin hiçbirinin, %40,00'ı ise az bir kısmının, %20,00'si ise çoğunun çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırdıklarını düşünmektedir.

Velilerin çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırabilme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 29'da gösterilmektedir.

Tablo 29

Velilerin Çocuklarına Düzenli Ders Çalışma Alışkanlığı Kazandırabilme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Kesinlikle düşünmüyorum	21	5,50	20	6,00
Düşünmüyorum	36	9,40	47	14,00
Kararsızım	65	16,90	63	18,80
Düşünüyorum	136	35,30	142	42,30
Kesinlikle düşünüyorum	127	33,00	64	19,00
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 29'daki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırdığı konusunda öğrencilerin %5,50'si kesinlikle düşünmediğini, %9,40'ı düşünmediğini, %16,90'ı kararsız olduğunu, %35,30'u düşündüğünü, %33,00'ü kesinlikle velisinin düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırdığını düşündüğünü belirtirken; velilerin çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırma konusunda velilerin %6,00'si kesinlikle düşünmediğini, %14,00'ü düşünmediğini, %18,80'i kararsız olduğunu, %42,30'ü düşündüğünü, %19,00'u kesinlikle çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırabildiğini belirtmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

“Paydaşların velilerin fen bilimleri dersine yönelik akademik yeterliliklerine ilişkin değerlendirmeleri nasıldır?” araştırmanın üçüncü alt problemi olarak belirlenmiştir.

Bu alt probleme uygun olarak velilerinin çocuklarına fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini kontrol etme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 30'da gösterilmektedir.

Tablo 30

Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersi İle İlgili Ödevlerini Kontrol Etme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	2	40,00
Az bir kısmının	8	72,70	3	60,00
Çoğunun	2	18,20	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 30'daki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %9,10'u velilerin hiçbirinin, %72,70'i velilerinin az bir kısmının, %18,20'si de çoğunun çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini kontrol ettiklerini düşünürken; öğretmenlerin %40,00'ı velilerinin hiçbirinin, %60,00'ı ise az bir kısmının fen bilimleri dersi ödevlerini kontrol ettiklerini düşünmektedir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini yapıp yapmadığını kontrol etme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 31'de gösterilmektedir.

Tablo 31

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi İle İlgili Ödevlerini Yapıp Yapmadığını Kontrol Etme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	45	11,70	51	15,20
Nadiren	31	8,10	45	13,40
Bazen	77	20,00	75	22,30
Sıklıkla	77	20,00	64	19,00
Her zaman	155	40,30	101	30,10
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 31'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin, fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini yapıp yapmadığını ne sıklıkta kontrol ettikleri konusunda; öğrencilerin %11,70'i hiçbir zaman, %8,10'u nadiren, %20,00'si bazen, %20,00'si sıklıkla, %40,30'u her zaman velisinin fen bilimleri ödevlerini yapıp yapmadığını sorduğunu

belirtmiştir. Öğrenciler velilerinin, fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerinizi yapıp yapmadığını ne sıklıkta kontrol ettikleri konusunda; velilerin %15,20 ‘si hiçbir zaman, %13,40’ı nadiren, %22,30’u bazen, %19,00’u sıklıkla, %30,10’u her zaman çocuklarının fen bilimleri ödevlerini yapıp yapmadığını kontrol ettiklerini belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabilme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 32’de gösterilmektedir.

Tablo 32

Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi İle İlgili Sorularını Cevaplayabilme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	2	18,20	2	40,00
Az bir kısmının	9	81,80	3	60,00
Çoğunun	0	00,00	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 32’deki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %18,20’si velilerinin hiçbirinin, %81,80’i az bir kısmının çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabildiğini düşünürken; öğretmenlerin %40,00’ı velilerinin hiçbirinin, %60,00’ı ise az bir kısmının çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabildiklerini düşünmektedir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularına cevaplayabilme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 33’te gösterilmektedir.

Tablo 33

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi İle İlgili Sorularına Cevaplayabilme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	62	16,10	54	16,10
Nadiren	70	18,20	80	23,80
Ara sıra yapar	134	34,80	110	32,70
Genellikle yapar	71	18,40	54	16,10
Her zaman	48	12,50	38	11,30
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 33'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabilmeleri konusunda; öğrencilerin %16,10'u hiçbir zaman, %18,20'si nadiren, %34,80'i bazen, %18,40'ı sık sık %12,50'si her zaman velilerine Fen Bilimleri dersi ile ilgili soru sorduklarında velilerinin cevaplayabildiğini belirtken; velilerin çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabilmeleri konusunda; velilerin %16,10'u hiçbir zaman, %23,80'i nadiren, %32,70'i bazen, %16,10'u sıklıkla, %11,30'u her zaman çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabildiğini belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarına EBA' yı fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullandırma durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 34'te gösterilmektedir.

Tablo 34

Velilerinin Çocuklarına EBA' yı Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Bilinçli Şekilde Kullandırma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	0	00,00
Az bir kısmının	9	81,80	5	100,00
Çoğunun	1	9,10	0	00,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 34'teki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %9,10'u velilerinin hiçbirinin,

%81,80'i velilerinin az bir kısmının, %9,10'u velilerinin çoğunun çocuklarına EBA' yı fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullandıklarını düşünürken; öğretmenlerin tamamı %100,00'ü velilerinin az bir kısmının çocuklarına EBA'yı fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullandıklarını düşündükleri görülmektedir.

Velilerinin çocuklarının EBA' yı fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullanmasını sağlama durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 35'te gösterilmektedir.

Tablo 35

Velilerinin Çocuklarının EBA' yı Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Bilinçli Şekilde Kullanmasını Sağlama Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Kesinlikle düşünmüyorum	28	7,30	11	3,30
Düşünmüyorum	64	16,60	68	20,20
Kararsızım	81	21,00	68	20,20
Düşünüyorum	116	30,10	141	42,00
Kesinlikle düşünüyorum	96	24,90	48	14,30
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 35'teki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin EBA' yı (Eğitim Bilişim Ağı) fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullanmalarını sağlamaları konusunda öğrencilerin %7,30'u kesinlikle düşünmediği, %16,60'ı düşünmediği, %21,00'i kararsız olduğu, %30,10'u düşündüğü, %24,90'ı kesinlikle velisinin EBA' yı bilinçli bir şekilde kullanması sağladığını düşünürken; velilerin çocuklarının EBA' yı fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullanmalarını sağlamaları konusunda velilerin %3,30'u veli kesinlikle düşünmediği, %20,20'si düşünmediği, %20,20'si kararsız olduğunu, %42,00'si düşündüğü, %14,30'u kesinlikle çocuklarının EBA'yı bilinçli bir şekilde kullanması sağladığını düşünmektedir.

Velilerinin fen bilimleri dersine yönelik konularda veli eğitimine ihtiyacı olma durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 36'da gösterilmektedir.

Tablo 36

Velilerinin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Konularda Veli Eğitimine İhtiyacı Olma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	0	00,00
Az bir kısmının	1	9,10	2	40,00
Çoğunun	3	27,30	2	40,00
Tamamına yakınının	4	36,30	1	20,00
Hepsinin	3	27,30	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 36'daki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %9,10'u velilerinin az bir kısmının, %27,30'u çoğunun, %36,40'ı tamamına yakınının, %27,30'u ise velilerinin tamamının fen bilimleri dersine yönelik konularda veli eğitimine ihtiyacı olduğunu belirtken; öğretmenlerin %40,00'ı velilerinin az bir kısmının, %40,00'ı çoğunun, %20,00'si tamamına yakınının fen bilimleri dersine yönelik konularda veli eğitimine ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.

Velilerin fen bilimleri dersine yönelik konularda veli eğitimine ihtiyacı olma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 37'de gösterilmektedir.

Tablo 37

Velilerin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Konularda Veli Eğitimine İhtiyacı Olma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Kesinlikle düşünmüyorum	44	11,40	24	7,10
Düşünmüyorum	100	26,00	98	29,20
Kararsızım	121	31,40	76	22,60
Düşünüyorum	82	21,30	109	32,40
Kesinlikle düşünüyorum	38	9,90	29	8,60
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 37 incelendiğinde öğrencilerin velilerinin fen bilimleri dersine yönelik konularda veli eğitimine ihtiyacı olduğu konusunda öğrencilerin %11,40'ı kesinlikle düşünmediğini, %26,00'si düşünmediğini, %31,40'ı kararsız olduğunu, %21,30'u düşündüğünü, %9,90'ı kesinlikle velisinin veli eğitimine ihtiyacı olduğu yönünde fikir belirtirken; velilerin fen

bilimleri dersine yönelik konularda veli eğitimine ihtiyacı olduğu konusunda velilerin %7,10'u kesinlikle düşünmediğini, %29,20'si düşünmediğini, %22,60'ı kararsız olduğunu, %32,40'ı düşündüğünü, %8,60'ı kesinlikle veli eğitimine ihtiyacı olduğu yönünde fikir belirtmiştir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

“Paydaşların velilerin fen bilimleri dersine yönelik öğrencilerin üzerinde psikolojik etki yaratmalarına ilişkin değerlendirmeleri nasıldır?” sorusu araştırmanın dördüncü alt problemi olarak belirlenmiştir.

Bu alt probleme uygun olarak velilerinin çocuklarına fen bilimleri dersine çalışması konusunda baskı yapma durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 38’de gösterilmektedir.

Tablo 38

Velilerinin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersine Çalışması Konusunda Baskı Yapma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	1	9,10	0	00,00
Az bir kısmının	6	54,50	3	60,00
Çoğunun	2	18,20	2	40,00
Tamamına yakınının	2	18,20	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 38’deki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerden sadece %9,10’u velilerinin hiçbirinin, %54,50’si az bir kısmının, %18,20’si ise velilerinin çoğunun, %18,20’si ise velilerinin tamamına yakınının çocuklarına fen bilimleri dersine çalışması konusunda baskı yaptığını düşündüğünü dile getirirken; öğretmenlerin %60,00’ı velilerinin az bir kısmının, %40,00’ı ise velilerinin çoğunun çocuklarına fen bilimleri dersine çalışması konusunda baskı yaptığını düşündüğünü dile getirmiştir.

Velilerinin fen bilimleri dersine çalışması konusunda çocuklarına baskı yapma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 39’da gösterilmektedir.

Tablo 39

Velilerinin Fen Bilimleri Dersine Çalışması Konusunda Çocuklarına Baskı Yapma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	80	20,80	39	11,60
Nadiren	47	12,20	133	39,60
Ara sıra yapar	123	31,90	23	6,80
Genellikle yapar	86	22,30	104	31,00
Her zaman	49	12,70	37	11,00
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 39’deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerin fen bilimleri dersine çalışmaları konusunda öğrencilerin %20,80’i hiçbir zaman, %12,20’si nadiren, %31,90’ı ara sıra, %22,30’u genellikle, %12,70’i her zaman velilerinden fen bilimleri dersine çalışmaları konusunda baskı gördüğünü belirtirken; velilerin fen bilimleri dersine çalışmaları konusunda velilerin %11,60’ı kesinlikle baskı yapmadığını, %39,60’ı baskı yapmadığını, %6,80’i kararsız olduğunu, %31,00’i baskı yaptığını, %11,00’i her zaman çocuklarına fen bilimleri dersine çalışmaları konusunda baskı yaptığını belirtmiştir.

Öğrencilerinin velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissetme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 40’da gösterilmektedir.

Tablo 40

Öğrencilerinin Velilerinden Fen Bilimleri Dersi Sınav Notunu Saklama Gereği Hissetme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	0	00,00
Az bir kısmının	6	54,60	2	40,00
Çoğunun	5	45,40	3	60,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 40'daki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %54,60'ı öğrencilerinin az bir kısmının, %45,40'ı öğrencilerinin çoğunun velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissettiklerini düşünürken; öğretmenlerin %40,00'ı öğrencilerinin az bir kısmının, %60,00'ı öğrencilerinin çoğunun velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissettiklerini düşünmektedir.

Öğrencilerin velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunuzu saklama gereği hissetme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 41'de gösterilmektedir.

Tablo 41

Öğrencilerin Velilerinden Fen Bilimleri Dersi Sınav Notunuzu Saklama Gereği Hissetme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	229	59,50	238	70,80
Nadiren	54	14,00	24	7,10
Bazen	70	18,20	49	14,60
Sıklıkla	12	3,10	9	2,70
Her zaman	20	5,20	16	4,80
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 41'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissetmesi konusunda; öğrencilerin %59,50'si hiçbir zaman, %14,00'ü nadiren, %18,20'si bazen, %3,10'u sıklıkla, %5,2'si her zaman velisinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissetmekte olduğunu belirtirken; velilerin çocuklarının fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissetmesi konusunda; velilerin %70,80'i hiçbir zaman, %7,10'u nadiren, %14,60'ı bazen, %2,70'i sıklıkla, %4,80'i her zaman çocuklarının fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissetmekte olduğunu belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyaslama durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 42'de gösterilmektedir.

Tablo 42

Velilerinin Çocuklarını Fen Bilimleri Dersi Sınav Notu Daha Yüksek Olan Arkadaşları İle Kıyaslama Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	0	00,00
Az bir kısmının	4	36,40	0	00,00
Çoğunun	5	45,40	4	80,00
Tamamına yakınının	2	18,20	1	20,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 42'deki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %36,40'ı velilerinin az bir kısmının, %45,40'ı çoğunun, %18,20'si ise tamamına yakınının çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyasladıklarını düşünürken; öğretmenlerin %80,00'i velilerinin çoğunun, %20,00'si ise velilerinin tamamına yakınının çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyasladıklarını düşünmektedir.

Velilerin çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşlarımız ile kıyaslama durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 43'de gösterilmektedir.

Tablo 43

Velilerin Çocuklarını Fen Bilimleri Dersi Sınav Notu Daha Yüksek Olan Arkadaşlarımız İle Kıyaslama Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiçbir zaman	149	38,70	157	46,70
Nadiren	50	13,00	53	15,80
Bazen	77	20,00	65	19,30
Sıklıkla	44	11,40	17	5,10
Her zaman	65	16,90	44	13,10
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 43'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyaslaması durumu ile ilgili öğrencilerin %38,70'i hiçbir zaman, %13,00'ü nadiren, %20,00'si bazen, %11,40'ı sıklıkla, %16,90'ı

her zaman fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kendilerini kıyasladığını belirtirken; velilerin çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyaslaması hakkında velilerin %46,70'i hiçbir zaman, %15,80'i nadiren, %19,30'u bazen, %5,10'u sıklıkla, %13,10'u her zaman fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile çocuklarını kıyasladığını belirtmiştir.

4.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

“Paydaşların velilerin fen bilimleri dersine yönelik okul ile işbirliği yapma durumuna dair değerlendirmeleri nasıldır?” sorusu araştırmanın beşinci alt problemi olarak belirlenmiştir.

Bu alt probleme uygun olarak yöneticilerin ve öğretmenlerin velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için fen bilimleri öğretmenleri ile yeterli iş birliği yapma durumlarına ilişkin bulgular Tablo 44'te gösterilmektedir.

Tablo 44

Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin, Fen Bilimleri Öğretmenleri İle Yeterli İşbirliği Yapma Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	1	20,00
Az bir kısmının	9	81,80	3	60,00
Çoğunun	2	18,20	1	20,00
Tamamına yakınının	0	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 44'deki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %81,80'i velilerin az bir kısmının %18,20'si çoğunun fen bilimleri öğretmenleri ile yeterli iş birliği yaptığını düşünürken; öğretmenlerin %20,00'si velilerin hiçbirinin, %60,00'ı az bir kısmının, %20,00'si çoğunun fen bilimleri öğretmenleri ile yeterli iş birliği yaptığını düşünmektedir.

Yönetici ve öğretmenlerin velilerin fen bilimleri öğretmenleri ile çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için yeterli iş birliğinde bulunmadıklarını düşünmektedir.

Veli ve öğrencileri görüşlerine göre velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için fen bilimleri öğretmenleri ile yeterli iş birliği yapma durumlarına ilişkin bulgular Tablo 45’te gösterilmektedir.

Tablo 45

Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin, Velilerin Fen Bilimleri Öğretmeni İle Yeterli İşbirliği Yapma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Kesinlikle düşünmüyorum	63	16,40	139	41,40
Düşünmüyorum	91	23,60	97	28,90
Kararsızım	116	30,10	27	8,00
Düşünüyorum	81	21,00	58	17,30
Kesinlikle düşünüyorum	34	8,80	15	4,50
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 45’teki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin fen bilimleri öğretmenleri ile yeterli iş birliği yaptığı konusunda öğrencilerin %16,40’ı kesinlikle iş birliği yaptığını düşünmediğini, %23,60’ı iş birliği yaptığını düşünmediğini, %30,10’u bu konuda kararsız olduğunu, %21,00’i yeterli iş birliği yaptığını düşündüğünü, %8,80’i ise velisinin kesinlikle fen bilimleri öğretmenleri ile işbirliği içinde olduğunu belirtirken; velilerin fen bilimleri öğretmenleri ile yeterli iş birliği yapma durumları hakkında velilerin %41,40’ı kesinlikle yeterli iş birliği yaptığını düşünmediğini, %28,90’ı yeterli iş birliği yaptığını düşünmediğini, %8,00’i bu konuda kararsız olduğunu, %17,30’u yeterli iş birliği yaptığını düşündüğünü, %4,50’si ise kesinlikle fen bilimleri öğretmenleri ile işbirliği içinde olduğunu belirtmiştir.

Velilerinin veli toplantılarına katılma durumlarına yönetici ve öğretmen ilişkin görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 46’da gösterilmektedir.

Tablo 46

Velilerinin Veli Toplantılarına Katılma Durumlarına Yönetici ve Öğretmen İlişkin Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	0	00,00
Az bir kısmının	2	36,40	3	60,00
Çoğunun	7	63,60	2	40,00
Tamamına yakınının	2	00,00	0	00,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 46'daki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %36,40'ı velilerinin az bir kısmının, %63,60'ı velilerinin çoğunun veli toplantılarına katıldığını belirtirken, öğretmenlerin %60,00'ı velilerinin az bir kısmının veli toplantılarına katıldıklarını ifade ederken %40,00'ı velilerinin çoğunun, veli toplantılarına katıldığını belirtmektedir. Bu da veli toplantılarının okul ile aile arasındaki en önemli ilişki şekli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Velilerin veli toplantılarına katılma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 47'de gösterilmektedir.

Tablo 47

Velilerin Veli Toplantılarına Katılma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiç katılmıyor	17	4,40	28	8,30
Katılmıyor	104	27,00	89	26,50
Çoğuna katılıyor	70	18,20	63	18,80
Tamamına yakınına katılıyor	31	8,10	32	9,50
Hepsine katılıyor	163	42,30	124	36,90
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 47'deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerin veli toplantısına katılma durumu sorulduğunda öğrencilerin %4,40'ı hiç katılmadığını, %27,00'si katılmadığını, %18,20'si katıldığını, %8,10'u tamamına yakınına katıldığını, %42,30'u veli toplantılarının hepsine velisinin katıldığını belirtirken; velilerin veli toplantısına katılma durumu sorulduğunda veli %8,30'u hiç katılmadığını, %26,50'si bazılarında katıldığını, %

18,80'ı çoğuna katıldığını, %9,50'si veli toplantılarının tamamına yakınına katıldığını, %36,90'ı veli toplantılarının hepsine katıldığını belirtmiştir.

4.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular

“Paydaşların velilerin ders dışı destek sağlama durumlarına ilişkin Fen öğretiminde aile katılımı hakkındaki görüşleri nasıldır?” sorusu araştırmanın altıncı alt problemi olarak belirlenmiştir.

Bu alt probleme uygun olarak velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmeleri için, internet bağlantısı sağlayabilme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 48’de gösterilmektedir.

Tablo 48

Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Araştırma ve Çalışma Yapabilmeleri İçin, İnternet Bağlantısı Sağlayabilme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	0	00,00
Az bir kısmının	5	45,45	3	60,00
Çoğunun	5	45,45	1	20,00
Tamamına yakınının	1	9,10	1	20,00
Hepsinin	0	00,00	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 48’deki analiz sonuçları incelendiğinde yöneticilerin %45,45’i velilerinin az bir kısmının, %45,45’i velilerinin çoğunun, %9,10’u ise velilerinin tamamına yakınının çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmeleri için, internet bağlantısı sağlayabildiklerini düşünürken; öğretmenlerin %60,00’i velilerinin az bir kısmının, %20,00’si velilerinin çoğunun, %20,00’si ise velilerinin tamamına yakınının çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmeleri için, internet bağlantısı sağlayabildiklerini düşünmektedir.

Velilerin çocuklarına fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmesi için

internete bağlanmasına izin verme durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 49’da gösterilmektedir.

Tablo 49

Velilerin Çocuklarına Fen Bilimleri Dersine Yönelik Araştırma ve Çalışma Yapabilmesi İçin İnternete Bağlanmasına İzin Verme Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Hiç	11	2,90	14	4,20
Ara sıra	45	11,70	47	14,00
Bazen	33	8,60	28	8,30
Yeterince	125	32,50	133	39,60
Sürekli	171	44,40	114	33,90
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 49’deki analiz sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin velilerinin fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmesi için ne sıklıkta internete bağlanmalarına izin verdiklerine ilişkin; öğrencilerin %2,90’ ı hiç, %11,70’ i ara sıra, %8,60’ı bazen, %32,50’si yeterince, %44,40’ı sürekli fen bilimleri dersine çalışabilmek için internete bağlanabildiğini belirtirken; velilerinin fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmesi için internete bağlanmalarına ilişkin; velilerin %4,20’si hiç, %14,00’ü ara sıra, %8,30’u bazen, %39,60’ı yeterince, %33,90’ı sürekli fen bilimleri dersine çalışabilmesi için çocuklarının internete bağlanmasına izin verdiklerini belirtmiştir.

Velilerinin çocuklarının okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmasını gerekli görme durumlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 50’de gösterilmektedir.

Tablo 50

Velilerinin Çocuklarının Okul Tarafından Düzenlenen Destekleme Yetiştirme Kurslarına Katılmasını Gerekli Görme Durumlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Hiçbirinin	0	00,00	0	00,00
Az bir kısmının	2	18,20	1	20,00
Çoğunun	7	63,60	2	40,00
Tamamına yakınının	1	09,10	2	40,00
Hepsinin	1	09,10	0	00,00
Toplam	11	100,00	5	100,00

Tablo 50'deki analiz sonuçları incelendiğinde; yöneticilerin %18,20'si velilerinin az bir kısmının, %63,60'ü çoğunun, %9,10'u tamamına yakınının, %9,10'u velilerinin hepsinin çocuklarının okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmasını gerekli gördüklerini belirtirken; öğretmenlerin %20,00'si velilerinin az bir kısmının, %40,00'ı çoğunun, %40,00'ı velilerinin tamamına yakınının çocuklarının okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmasını gerekli gördüklerini belirtmiştir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olarak okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılma durumlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 51'de gösterilmektedir.

Tablo 51

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olarak Okul Tarafından Düzenlenen Destekleme Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumlarına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri

	Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%
Kesinlikle gerekli görmüyor	14	3,60	23	6,80
Gerekli görmüyor	33	8,60	42	12,50
Kararsız	43	11,20	31	9,20
Gerekli görüyor	129	33,50	134	39,90
Kesinlikle gerekli görüyor	166	43,10	106	31,50
Toplam	385	100,00	336	100,00

Tablo 51 incelendiğinde; öğrencilerin velilerin fen bilimleri dersine yönelik olarak okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılması hakkında, öğrencilerin %3,60'ı velisinin kesinlikle gerekli görmediğini, %8,60'ı gerekli görmediğini, %11,20'si

bu konuda velisinin kararsız olduğunu, %33,50'si velisinin gerekli gördüğü, %43,10'u velisinin fen bilimleri dersine yönelik olarak okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmasını velisinin kesinlikle gerekli gördüğünü belirtirken; velilerin fen bilimleri dersine yönelik olarak okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılması hakkında, velilerin %6,80'i kesinlikle gerekli görmezken, %12,50'si gerekli görmüyor, %9,20'si bu konuda kararsızken, %39,90'ı gerekli görüyor, %31,50'si çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olarak okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmasını gerekli gördüğünü belirtmiştir.

4.7. Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

“Açık uçlu sorulardan elde edilen veriler doğrultusunda paydaşların fen öğretiminde aile katılımına ilişkin görüşleri nasıldır?” sorusu araştırmanın yedinci alt problemi olarak belirlenmiştir.

Bu alt probleme uygun olarak fen bilimleri dersine yönelik veli eğitimi yapılacak olsa, hangi konulara yer verilmesi gerektiğine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 52'de gösterilmektedir.

Tablo 52

Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Eğitimine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans	
Velilerin eğitimi	Derse ilişkin	Çalışma yöntemleri	5	
		Dersin Önemi	2	
		Genel Bilgi	1	
	Öğrenciye ilişkin	EBA kullanımı	1	
		Yeni müfredat	1	
		Takip	2	
		İlgisiz	2	
		Veliye ilişkin	Veli eğitimi	1
			Başarı izleme	1

Araştırmaya katılan 11 yöneticiden velilerine fen bilimleri dersine yönelik eğitim yapılacak olsa hangi konulara yer verilmesi gerektiği sorusuna üç yönetici cevap vermemiştir. Bir yönetici branşı fen bilimleri olmadığı için bu konuda yorum yapamayacağını belirtmiştir.

Yöneticilerin fen bilimleri dersine yönelik yapılacak veli eğitiminin içeriğinde fen bilimleri dersi çalışma yöntemlerinin anlatılması gerektiği görüşü çoğunluktadır. Yöneticilerin bu konudaki görüşlerinden alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Y1: *“Yeni müfredat, çalışma yöntemleri, başarı izleme ve değerlendirme”*

Y2: *“Her türlü gelişme ve ilerlemenin akıl ve fen bilimleri ile ilişkili olduğunun önemi”*

Y3: *“Fen bilimleri dersine özgü çalışma yöntem ve teknikleri”*

Y5: *“Ergenlik”*

Y6: *“Genel konular”*

Y9: *“EBA’ nın kullanımı”*

Y10: *“Öğrencilerin takibi”* olarak belirtilmiştir.

Okul yöneticilere velilerin fen bilimleri dersine yönelik veli eğitiminde yeni müfredat, çalışma yöntemleri, ergenlik, öğrenci takibi ve EBA’nın kullanımı konularına yer verilmesi gerektiğini dile getirmişlerdir.

Fen bilimleri öğretmenlerinin velilerine fen bilimleri dersine yönelik eğitim yapılacak olsa hangi konulara yer verilmesi gerektiği hakkındaki görüşleri sorulduğunda öğrenci takibinin yapılması ve fen bilimleri dersinin önemi konusunda velilere bilinçlendirme yapılması gerektiği yönündedir. Bu konudaki öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö1: *“Fen bilimleri dersinin kitap ile, test ile öğrenilemeyeceğinin, yaşayarak ve gözlemleyerek öğrenilebileceğinin anlatılması gerektiği, özellikle kırsal kesimdeki velilerin her konuda eğitime ihtiyaçlarını olduğunu”* belirtmişlerdir.

Ö2: *“Velilerin yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgilendirilmesi gerektiğini”, “Fen bilimleri dersinin nasıl çalışılması gerektiği”, “Öğrenci takibinin nasıl yapılması gerektiği”*

Ö3: *“Ergenlik”*

Ö4: *“Çocuklarının fen bilimlerini neden öğrenmeleri gerektiği konusunda”*

Ö5: *“Nasıl tekrar yaptırılması gerektiği konusunda”* fikir belirtmiştir.

Fen bilimleri öğretmenleri velilerin fen bilimleri dersine yönelik veli eğitiminde fen bilimleri öğretim programı başta olmak üzere fen bilimleri dersine nasıl çalışılması gerektiği, ders takibi çalışma yöntemleri ve ergenlik konularında bilgilendirmeleri gerektiği yönünde fikir bildirmişlerdir. “Ergenlik” ilgisiz olarak kodlanmıştır. Ergenlik fen

kavramı olsa da bu rehberlik alanının içinde yer alması gereken bir konudur.

Fen bilimleri dersine yönelik veli eğitimi yapılacak olsa, hangi konulara yer verilmesi gerektiğine ilişkin veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 53'te gösterilmektedir.

Tablo 53

Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Eğitimine İlişkin Veli Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans	
Veli eğitimi	Derse ilişkin	Genel konular	49	
		Fen konuları	47	
		Deney yapımı	6	
		İlgisiz	4	
		Proje yapımı	2	
		Etkinlik yapımı	2	
		EBA	2	
		Test çözümü	2	
		Yeni öğretim programı	1	
		Yetiştirme kursları	1	
		Okuma yazma kursu	1	
		Ders Anlatma yöntemleri	1	
		Veliye ilişkin	Çalışma teknikleri	1
	Planlama		1	
	Veli etkinliklerinin artırılması		1	
	Öğrenciye ilişkin		Dersin kariyer planındaki yeri	1
			Dış kaynakların değerlendirilmesi	1

Araştırmaya katılan 336 veliden 129 veli bu konuda görüş bildirmiştir. Bu velilerden altı tanesi veli eğitimine gerek görmediğini belirtmiştir. Velilerin veli eğitiminde yer verilmesini istediği konular derse yönelik, veliye yönelik ve öğrenciye yönelik olmak üzere sınıflandırılmıştır.

Derse ilişkin olarak 49 veli genel konularda, 47 veli fen konularında, dört veli tüm dersler hakkında bilgi verilmesini talep etmiştir. Bu talep araştırmacı tarafından ilgisiz olarak kodlanmıştır. Velilerden altı tanesi deney yapımı hakkında, iki veli proje yapımı hakkında, iki veli etkinlik yapımı hakkında, iki veli EBA hakkında, iki veli test çözümü, bir veli yeni öğretim programı hakkında, bir veli ise yetiştirme kursları konuları ile ilgili bilgilerin veli eğitiminde yer alması gerektiğini düşünmektedir.

Veliye ilişkin olarak ise; okuma yazma, ders anlatma yöntemleri, çalışma teknikleri, planlama ve veli etkinliklerinin nasıl artırılabilirliği konularına; öğrenciye ilişkin olarak da dersin kariyer planındaki yeri ve dış kaynaklarını değerlendirilmesi konularında veli

eğitiminde yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Veli görüşlerinden dikkat çekici olanlar şunlardır:

V254: “Dış kaynakların değerlendirilmesi ve veli etkinliklerinin nasıl arttırılacağı gibi”

V327: “Bu dersin hayatındaki ve başarılarındaki rolü nedir onun kariyer planlarını nasıl etkiler.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Fen bilimleri dersine yönelik veli eğitimi yapılacak olsa, hangi konulara yer verilmesi gerektiğine ilişkin öğrenci görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 54’te gösterilmektedir.

Tablo 54

Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Eğitimine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
Veli eğitimi	Derse ilişkin	Fen bilimleri ders konuları	117
		Çalışma yöntemleri	6
		EBA kullanımı	3
		Yenimüfredat	3
	Öğrenciye ilişkin	Deney yapma	9
		Motive etme	6
		Test çözme	3
		Davranış	3
		Takip	2
		Planlama	1
	Veliye ilişkin	Genel Bilgilendirme	86
		İlgisiz	12
		Teknoloji kullanımı	1

Araştırmaya katılan 385 öğrenciden bu konu ile ilgili 270 öğrenci görüş bildirmiş bu öğrencilerden 18 tanesi velisinin hiçbir konuda eğitime ihtiyacı olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin derse veli eğitiminde yer verilmesini istediği konular; fen bilimleri ders konuları, çalışma yöntemleri, EBA kullanımı, yeni müfredat iken; öğrencilere yönelik olarak deney yapma, motive etme, test çözme, davranış, takip, planlama konularına yer verilmesini isterken; velilere yönelik genel bir bilgilendirme yapılması, teknoloji kullanımı ve tüm dersler hakkında bilgi verilmesini talep etmiştir. Bu talep araştırmacı tarafından ilgisiz olarak kodlanmıştır. Öğrenci görüşlerinden bazıları aşağıda örneklendirilmiştir.

Öğ117: “Öğrenciye konu nasıl anlatılması gerektiği hakkında eğitim verilmeli.”,

Öğ120: “Çalışma planı hazırlama ve takip hakkında olmalı.” ,

Öğ209: “Düzenli ve eğlenceli ders çalıştırma hakkında eğitim verilmelidir.” ,

Öğ240: “Çocukları çalışmaya nasıl teşvik edileceği öğretilsin.”,

Öğ271: “Velim bana önem versin ödevlerimi kontrol etsin.”

Öğ316: “Çocuklarla ilgilenmek ve bize saygı duyması hakkında bilgi verilmelidir.”

Öğ325: “Deney yapmaya izin verilmesi konusunda eğitim verilmelidir.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan 385 öğrenciden bu konu ile ilgili 57 öğrenci bir veya daha fazla görüş bildirmiştir. Bu öğrencilerden 39 tanesi ailesinin yapması gerekenleri yaptığını bundan fazla bir şey yapamayacağını dile getirmiştir.

Çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için velilerin yapması gerekenlere ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 55’de gösterilmektedir.

Tablo 55

Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin Velilerin Yapması Gerekenlere İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
Velilerin yapması gerekenler	Okula ilişkin	Öğretmenle iş birliği yapmak	3
		Takip etme	6
		Verimli çalışma	2
	Öğrenciye ilişkin	Okul dışı ortam ziyareti	2
		Hayatla bağlantı kurma	1
		Tekrar	1
		Proje yapımına yardım	1
		Materyal alma	1
		Eğitim teknolojilerinden yararlanma	1
		Veliye ilişkin	Veli eğitimi

Araştırmaya katılan 11 yöneticiden çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için, velilerin yapması gerekenlere ilişkin görüşleri sorulduğunda; beş yönetici cevap vermezken, üç yönetici öğretmenle iş birliği, üç yönetici öğrenci takibi, bir yönetici eğitim teknolojilerinden yararlanmak ve öğrencileri okul dışı öğrenme ortamlarına götürmesi gerektiğini, bir yönetici ise öncelikle velilerin bu konuda bilinçlenmesi gerektiği yönünde fikir beyan etmiştir.

Y1: “Çocuklarının ders çalışmalarını takip etmeleri gerekir.”

Y2: “Eğitim teknolojilerinden daha fazla yararlanmak ve bilim ve teknoloji fuar vb. yerlere

ziyarete götürmek.”

Y5: “Öğrenciyi takip etmek ve öğretmenle iş birliği yapmak.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin çocukların fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için velilerin yapması gerekenlerle ilgili görüşleri şöyle sıralanmaktadır:

Ö1: “Çocuklarının verimli ders çalışması sağlanmalı”, “Fen bilimlerinin hayatla iç içe olduğu kavratılmalı”

Ö2: “Öğrencileri takip edip fen bilimleri dersine ilgilerini arttıracak materyaller sağlamalılar”

Ö3: “Öğrenciyi takip edip öğretmenle iş birliği yapmak”

Ö4: “Öğrencilerini takip etmeleri yeterli”

Ö5: “Tekrar yaptırıp proje ödevlerinde yardımcı olunmalı” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için velilerinin yapması gerekenlere ilişkin öğrenci görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 56’da gösterilmektedir.

Tablo 56

Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin Velilerinin Yapması Gerekenlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
Velilerin yapması gerekenler	Derse ilişkin	Dersi sevdiresin	2
		Deney yapılmadığını bildirmeli	1
		Öğretim programını takip	1
		Materyal almalı	1
		Öğretmenle iş birliği	1
		Çalıştırmalı	87
		Yardımcı olmalı	69
		Kaynak almalı	39
		Takip etmeli	25
		İlgilenmeli	22
		Baskı yapmamalı	14
		Motive etmeli	13
		Kursa göndermeli	13
		Öğrenciye ilişkin	Test çözdürmeli
	Çalışma ortamı sağlamalı	9	
	Teknoloji sağlamalı	8	
	Psikolojik destek	7	
	Kıyaslamamak	4	
	Planlama	2	
	İş yaptırmasın	1	
	Ödüllendiresin	1	
	Kitap okutsun	1	
	Fen öğrenmeli	12	
	Etkinlik yapmalı	9	
	Veliye ilişkin	Deney yapmalı	6
	Deney yapmama izin vermeli	5	
	Veli eğitimi	1	
	Ders çalışma yöntemleri	1	

Öğrenciler fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için velilerinin yapması gerekenleri derse yönelik olarak; dersi sevdirme, deney yapılmamasını bildirme, müfredatı takip, materyal alımı, öğretmenle iş birliği; öğrenciye yönelik olarak; çalıştırma, takip etme, yardımcı olma, kaynak alma, ilgilenme, baskı yapmama, motive etme, test çözdürme, kursa gönderme, çalışma ortamı sağlama, teknoloji sağlama, psikolojik destek, kıyaslamama, planlama, iş yaptırma, ödüllendirme, kitap okutma, veliye yönelik olarak ise fen öğrenmeli, etkinlik yapmalı, deney yapmalı, deney yapmama izin vermeli, veli eğitimi, ders çalışma yöntemlerini öğretmeli olarak üç grupta sıralamıştır. Öğrenci görüşlerine ilişkin cevaplar aşağıda örneklendirilmiştir.

Öğ50: “Beni takip etmesi ve zaman ayırması bana hep bugün ne yaptın diye sorması,

Öğ153: “Projelerime katılması, Fen öğretmenim ile iş birliği yapması, fen dersini bana sevdirerek konuyu anlatması”

Öğ161: “Onlarda bu konularla ilgilenirse bizimde ilgimizi çeker daha çok çalışırız”

Öğ373: “Kardeşimle biraz daha az ilgilenmesi gerektiğini düşünüyorum”

Öğ375: “Bana iyi destek vermesi beni fen bilimlerinden soğutmaması” olarak görüşlerini ifade etmişlerdir.

Çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için, yapması gerekenlere ilişkin veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 57’de gösterilmektedir.

Tablo 57

Çocuklarının Fen Bilimleri Dersi Başarısını Arttırmak İçin, Yapması Gerekenlere İlişkin Veli Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans	
Velilerin yapması gerekenler	Derse ilişkin	Deneme sınavı	1	
		Öğretim programını takip	1	
		Sınav sonuçlarını sormak	1	
		Çalıştırmak	52	
		Yardımcı olmak	36	
		Takip etmeli	16	
		İlgilenmek	14	
		Test çözdürmek	13	
		Test kitabı almak	12	
		Motive etmek	10	
	Öğrenciye ilişkin	Kursa göndermeli	7	
		Çalışma ortamı sağlamak	3	
		Planlama	3	
		Teknolojii sınırlamak	2	
		Güvenmek	2	
		Gurur duymak	1	
		Ödüllendirme	1	
		Baskı yapmamak	1	
		Veliye ilişkin	Etkinlik yaptırmak	12

Araştırmaya katılan 336 veliden 188 veli bu konuda görüş bildirmiştir. Velilerin fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için velilerinin yapması gerekenler derse ilişkin, öğrenciye ilişkin, veliye ilişkin olarak üç ana temada gruplanmıştır.

Veli görüşlerinden bazılarına ait alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

V18: “Onun için bilen birinden yardım isterim.

V32: “Onun özgüvenini sarsmadan eksiklerini belirleyebilirim.”

V85: “Otursun çalışsın kendi”

V102: “Öğretmenini dinlemesi yeterlidir”

V190: “Çocuğa kendi sorumluluğunu öğretirsek zaten başarılı olacaktır”

V223: “Ben sadece yardım ve destek isterse katılırım. Öğretmeni seviyorsa dersi mükemmeldir.”

V309: “O iyi çalışırsa sorduğum sorulardan anlarım ödüllendiririm.”

V330: “Onun fen bilimleri dersine çalışması için ona fen bilimleri hakkında oyuncak alırım. Mesela kafatası, iskelet, oyuncak araba (sürat için) olarak görüşlerini ifade etmişlerdir.

Velilerinin çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilecek davranışlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 58’de gösterilmektedir.

Tablo 58

Velilerinin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olumsuz Tutum Geliştirmesine Neden Olabilecek Özelliklerine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
Olumsuz tutum	Veliye ilişkin	Veli eğitimsizliği	3
		Yöntem eksikliği	2
		Hayata uyarlayamama	1
		Bilinç yetersizliği	1
		Diğer dersleri önemseme	1
	Öğrenciye ilişkin	Sınav kaygısı	2
		İlgi kalitesizliği	2
		Takip etmeme	1
		Öğretim programını bilmeme	1

Araştırmaya katılan 11 yöneticiden velilerinin, çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilecek davranışlarına ilişkin görüşleri sorulduğunda; dört yönetici cevap vermezken; diğer yöneticiler aşağıdaki görüşleri belirtmişlerdir.

Y1: “Veliler tarafından fen bilimleri müfredatının bilinmesi nedeniyle yeterince çocuklarına yardımcı olamadıklarını”

Y2: “Velilerin hatalı dini düşüncelerinin öğrencilerinin fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmesine sebep olabileceğini”

Y3: “Fen bilimlerinin ezberlenerek başarılacak bir ders olduğunu sanmalarının öğrencilerin olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabileceğini”, “Öğrenciye ders çalıştırırken velilerin uyguladıkları yöntemlerin öğrencilerin olumsuz tutum geliştirmesine sebep olabileceğini”

Y5: “Sınav kaygısı”

Y6: “Eğitimsiz velilerin birçok davranışının çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirebileceğini”

Y10: “Velilerin eğitim seviyesinin düşük olması nedeniyle gereken önemin verilmemesinin öğrencilerde olumsuz tutum oluşturabileceği”

Y11: “Velilerin ilgisiz tavırları, matematik ve Türkçe gibi daha temel gördükleri derslere ağırlık vermelerinin öğrencilerin fen bilimleri dersine karşı tutumları üzerinde etkisi olabileceğini” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Bu konuda üç fen bilimleri öğretmeni görüş bildirmiştir. Fen bilimleri öğretmenlerin görüşleri aşağıda sıralanmıştır:

Ö1: “Fen bilimleri dersinin içeriği hakkında bilgi sahibi olmamaları”, “Eğitime verilen destek ve önemin az olması”, “Velilerin bilinçsizliği”

Ö2: “ Velilerin fen bilimleri dersinde sadece soru çözülerek çocuklarının başarılı olabileceğini düşünmeleri ve fen bilimleri dersinin hayatla iç içe bir ders olduğunu bilmemeleri”

Ö3: “Velilerin sınav kaygısı içinde olması ve bunu öğrenciye yansıtması” olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersine olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilecek davranışlarına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 59’da gösterilmektedir.

Araştırmaya katılan 385 öğrenciden 236 öğrenci velisinin fen bilimleri dersine karşı olumsuz tutum geliştirmesine neden olacak davranışı olmadığını belirtmiştir. 73 öğrenci ise velilerinin fen bilimleri dersine yönelik olumsuz davranışlara ilişkin örnekler vermiştir.

Tablo 59

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Olumsuz Tutum Geliştirmesine Neden Olabilecek Özelliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
Olumsuz tutum	Veliye ilişkin	Çalışma ortamı sağlayamama	10
		Duygusal olmak	1
		Ekonomik yetersizlik	1
		Kavram bilgisi eksikliği	1
		Deney yapmaya izin vermeme	1
		Çalışma yöntemlerini bilmeme	1
		Baskı yapmak	27
	Öğrenciye ilişkin	Kıyaslamak	9
		İlgisizlik	8
		Yardım etmeme	6
		Kızmak	6
		Tablet almak	2

Velilerin öğrencilerin fen bilimleri dersine olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabilecek davranışları veliye yönelik ve öğrenciye yönelik olarak gruplanmıştır. Öğrenci görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Ö5: “Beni zorlamalarını bıraksalar”

Ö15: “Beni zorlaması”

Ö21: “Beni sıkı denetim yapması ve bu yüzden sınav öncesi strese girmem”

Ö49: “Çok çalıştırması”

Ö52: “Çok çalışmayınca kızıyorlar.” (notu 5) “Oğlum çok çalış hayatını kurtar diyorlar.”

Ö72: “Sıklıkla ders çalış diyor o zaman hiçbirşey yapasım gelmiyor.”

Ö80: “’95 altı not alınca çok kızması”

Ö87: “En yüksek notu almamı istemesi”

Ö91: “Sürekli baskı yapması ödevlerini bitirmezsen sana hiçbirşey almam, seni hiçbir yere götürmem diyor.”

Ö118: “Sohbet etmesi beni çok olumsuz etkiliyor. Çünkü okuduğumu anlamıyorum.”

Ö126: “Çaydaki küp şekere erime demesi”

Ö135: “Teknolojiye bağlı olması”

Ö163: “Telefonla oynaması”

Ö189: “Mutluluk”

Ö229: “Özgüvenimi yitirtmek”

Ö249: “Üzülmesi”

Ö270: “Lap topuma el koydu. Sadece hafta sonu veriyor. Sadece Fen Dersi yüzünden değil bütün dersler yüzünden hafta sonu veriyor.”

Ö276: “Fen’i değil de Matematiği daha çok önemsemesi” “Ben Fen Dersine çalışacakken bana başka bir ders çalış diyor.”

Ö304: “Sınava çalışmadığımda düşük not alcan diyorlar.” (notu5)

Ö306: “Sessiz olmamı istemeleri”

Ö324: “Fen bilmemesi” şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilecek davranışlarına ilişkin veli görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 60’da gösterilmektedir.

Tablo 60

Velilerin Çocuklarının Fen Bilimleri Dersine Yönelik Olumsuz Tutum Geliştirmesine Neden Olabilecek Özelliklerine İlişkin Veli Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
Olumsuz tutum	Veliye ilişkin	Duygusal olmak	1
		Ekonomik yetersizlik	1
		Kavramlara yeterince hakim olamama	1
		Çalışma ortamı sağlayamama	1
	Öğrenciye ilişkin	Kızmak	2
		Baskı yapmak	2
		Tablet almak	2
		İlgisizlik	2

Araştırmaya katılan 336 veliden 35 veli hiçbir olumsuz davranışının olmadığını belirtirken, bu konuda 12 veli görüş bildirmiştir. Velilerin öğrencilerin fen bilimleri dersine olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabilecek davranışları veliye yönelik ve öğrenciye yönelik olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. Veli görüşlerinden dikkat çekici olanlar şunlardır:

V10: “Baskıcı olmak sıkıldığında bırakmamak halen çalışmaya devam ettirmek”

V51: “Param olmadığı için çocuğuma çalışma kitabı alamıyorum.”

V129: “Bir hatamız oldu. Tablet almak onu çok etkiledi.”

V250: “Buharlaşmaya yok olma demem.”

V264: “Küçük kardeşinden fazla ders ve deney yapamıyor.”

V281: “Asla böyle bir davranışım olmaz. Ben onunla birlikte anlamaya ve öğrenmeye çalışıyorum. Arkadaş gibi bilgi alışverişinde bulunuruz.” şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Yöneticilerin ve öğretmenlerin eklemek istedikleri görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 61’de gösterilmektedir.

Tablo 61

Yöneticilerin ve Öğretmenlerin Eklemek İstedikleri Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
		Veli desteği yetersizliği	2
	Okula ilişkin	Eğitime bakış açısı	1
		Donanım eksikliği	1
		Veli eğitimsizliği	3
Eklemek istenilenler	Veliye ilişkin	İlgi kalitesizliği	1
		Takipte zorlanma	1
		Hayata uyarlama	1
		Okuma yazma kursu	1

Araştırmaya katılan 11 yöneticiden yedi yöneticinin eklemek istediği bir konu bulunmazken, dört yöneticinin ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

Y1: “Fen bilimleri öğretmenleri tarafından velilere fen bilimleri dersinin nasıl çalışılması gerektiği hakkında bilgilendirme seminerleri verilmesi gerekir.”

Y2: “Velilere günlük hayat ve doğadaki eğitim fırsatlarının öğrenciye öğrenme alanı ve tecrübe kazandırmak için nasıl kullanılabileceğinin öğretilmesi gerekmektedir.”

Y6: “Bir yönetici ise en yüksek tahsilli velilerinin ilkokul mezunu velilerden oluştuğunu velilerin çoğunun okuma yazma dahi bilmediğini veli eğitiminin şart olduğu gibi dönem dönem okuma yazma kursları açılarak velilerin okur-yazar olmasının sağlanmasının olumlu katkı sağlayacaktır.”

Y11: “Taşımali okullarda velilerin ulaşım sorunu nedeniyle öğrencilerini takip etmekte ve okulla iş birliği yapmakta zorlanmaktadır” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Fen bilimleri öğretmenlerinden sadece iki tanesi eklemek isteği görüşlerini dile getirmiştir. Bu görüşlere örnekler aşağıda belirtilmiştir.

Ö1: “*Velilerin fen bilimleri dersinin içeriğini anlamamalarını bahane olarak gösterdiklerini, aslında sadece kitaba bir göz atmalarının öğrenci ile daha kaliteli ilgilenebilmek için yeterli olduğunu, velilerin derse ve eğitime bakış açısını değiştirmek gerektiğini velilerden destek görmedikleri sürece okulda yapılanların amacına ulaşmasının mümkün olmadığını dile getirmiştir.*”

Ö5: “*Bu ders laboratuvarında işlenmeli*” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin eklemek istedikleri görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 62’de gösterilmektedir.

Tablo 62

Öğrencilerin Eklemek İstedikleri Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
Eklemek istenenler	Veliye ilişkin	Veli eğitimi	5
		Ekonomik nedenler	1
		Rol model olma	1
	Öğrenciye ilişkin	İlgi	3
		Veli desteği	1

Araştırmaya katılan 11 öğrenci bu konuda görüş bildirmiştir. Bu görüşler veliye ve öğrenciye yönelik olarak iki alanda sınıflandırılmıştır.

Öğrencilerin eklemek istedikleri görüşlerine ilişkin örnekler aşağıda örneklendirilmiştir.

Öğ40: “*Annelerimiz daha az oyalı yapıp bizimle daha çok ilgilensin.*”

Öğ75: “*Velilerimizin fen bilimleri dersi hakkında eğitim alması bizlerin fen bilimleri dersi not ortalamasını arttıracığını düşünüyorum.*”

Öğ124: “*Maddi durumumuz yok. 5 kardeşiz.4 kardeşim okuyor.*”

Öğ145: “*Fen bilimlerini velimiz öğrense güzel olur.*”

Öğ233: “*Velilerimiz den dersi ile ilgili kendileri bilgi edinir mi*”

Öğ260: “*Tek babamın beni üzmemesi lazım çünkü mutlu mutlu ders işlenir.*”

Öğ328: “*Veliler çocuklarına iyi örnek olmalılar.*”

Öğ331: “*Bence annem eğitim görmeli ve bana derslerimde yardım etmesi gerekir.*” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablo 63

Velilerin Eklemek İstedikleri Görüşleri

Kategori	Tema	Kod	Frekans
Eklemek istenenler	Öğretmene ilişkin	İletişim olanakları sağlama	1
		Gezi düzenleme	1
		Ödev kontrolü	1
		Daha fazla deney yapılmalı	2
	Derse ilişkin	Dersin önemi anlatılmalı	2
		Ders laboratuvarında işlenmeli	1
		Ders sevdirmeli	1

Katılımcı velilerden 9 veli bu konuda görüş bildirmiştir. Bu görüşler derse ve öğretmene ilişkin olmak üzere iki alanda sınıflandırılmıştır. Veli görüşlerine ait örnekler aşağıda verilmiştir.

V20: “*Velileri whatsapp gibi iletişim kanalları ile bilgilendirip yönlendirerek sürekli iletişim sağlanarak çeşitli nedenlerle okula gelemeyen veliler takip şansı bulabilir*”

V41: “*Okul gezileri yapılabilir*”

V72: “*Ödev kontrolü öğretmen tarafından yapılmalı*”

V174: “*Çocuklara neden fen bilimleri dersi gördükleri ve fen bilimlerinin onlara kazandıracakları hakkında bilinç kazandırılmalı*”

V299: “*Ders farklı etkinliklerle sevdirmeli*” olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Fen bilimleri dersi ile ilgili aile katılımı hakkında eğitim paydaşlarının görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmanın sonuçları, bu sonuçlara yönelik tartışmalar ve öneriler bu bölümde yer almaktadır.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Çalışmada fen bilimleri dersine aile katılımına yönelik yönetici ve öğretmen görüşleri incelendiği zaman, fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında katılımcıların bilgi düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için öğrenci velilerinin fen bilimleri öğretmenleri ile iş birliği yapma düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Velilerinin çocukların fen bilimleri dersini nasıl çalışmaları gerektiği konusundaki bilgi düzeyinin düşük olduğu görülmüştür. Katılımcı velilerin çocuklarını fen bilimleri dersine hazırlık yapmaları konusunda öğrencileri bilinçlendirme düzeyleri düşük bulunmuştur. Velilerin çocuklara fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini sorma düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların fen bilimleri dersinde işlenen konuları çocuklara tekrar ettirme düzeylerinin ve ödevleri kontrol etme durumlarının düşük olduğu görülmüştür. Velilerin fen bilimleri dersi ödevlerine yardımcı olma konusunda öğrencilere yeterli desteği sağlamadıkları, katılımcıların fen bilimleri dersinde kaynak kitap almayı gerekli buldukları, katılımcı velilerin öğrencilerden fen bilimleri ile ilgili gelen sorulara yanıt verme düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Katılımcı veliler çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırabildiğini ifade ederken öğretmen ve yöneticilerin velilerinin çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırma düzeylerinin düşük olduğunu düşündüğü tespit edilmiştir. Velilerin fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, test çözülerek işlenmesini tercih ettikleri belirlenmiştir. Katılımcıların öğrencilere ders çalışabilmeleri için internet bağlantısı sağlama düzeylerinin yüksek olduğu, katılımcı velilerin okullarda fen bilimleri dersine

yönelik açılan kursların gerekli olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Katılımcıların çocuklarının fen bilimleri dersi işlenmesi yerine fen bilimleri dersine yönelik düzenlenen okul gezisine gitmesini daha faydalı bulduğu belirlenmiştir. Velilerin çocuklarına fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izletme durumlarının düşük düzeyde olduğu, benzer şekilde katılımcıların çocuklarına fen bilimleri dersine çalışma konusunda baskı yapma düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan sonuçlar değerlendirildiği zaman yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine göre Fen öğretiminde aile katılımının düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Literatürde yapılmış olan benzer çalışmalarda da göstermektedir ki yönetici ve öğretmen görüşlerine göre velilerin aile katılımı konusunda ilgisiz olduğu tespit edilmiştir (Çakır, 2017). (Driessen, Smit and Sleegers 2005)'a göre, öğretmenlerin ve okulların eğitim sistemi içindeki görevleri düşünüldüğünde, okul, aile ve öğretmenler arasında karşılıklı iletişimin önemi tartışılmazdır. Aile katılımının okul ve öğretmenler ile iş birliği içinde olması eğitim ortaklığı olarak tanımlanmakta olup, eğitim ortaklığı ile öğrencilerin başarılarının artırılması ve becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda araştırmada Fen öğretiminde veli katılımının düşük olmasının öğrencilerin başarı düzeyleri ve beceri gelişimleri üzerinde olumsuz etkilere zemin hazırlayacağı söylenebilir.

Araştırmada öğretmen ve yönetici görüşlerine göre velilerin Fen öğretiminde aile katılımına yeterli düzeyde önem vermemelerinin temelinde Türkiye'de aile katılımına yeterli önemin verilmemesinin yattığı düşünülebilir. Keçeli-Kaysılı (2008) yaptığı çalışmada eğitimde aile katılımının öğrenci başarısı açısından önemli bir yere sahip olmasına rağmen, eğitimde aile katılımının gerek öğretmen ve yöneticiler gerekse de veliler tarafından yeterli düzeyde benimsenmediği belirtilmiştir. Lindberg (2014) tarafından yapılan araştırmada da Türkiye'de aile katılımının yeterli düzeyde desteklenmediği vurgulanmıştır.

Öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerine göre Fen öğretiminde aile katılımının düşük olmasının diğer bir nedeni olarak öğretmen ve okul yöneticilerinin veli katılımı konusuna yeterli hassasiyeti göstermemelerinin yattığı düşünülebilir. Nitekim literatürde yer alan benzer çalışmalarda okul yöneticileri ve öğretmenlerin aile katılımına önem vermelerine rağmen, uygulamada aile katılımını destekleyici bir tavır sergilemedikleri rapor edilmiştir (Erdoğan ve Demirkasım, 2010). Bunun yanında velilerin aile katılımı hakkındaki bilgi düzeylerinin düşük olması ve aile katılımını nasıl yapacakları konusunda yeterli bilgiye

sahip olmamaları da aile katılımının düşük olmasına neden olan unsurlar arasında yer alabilir. Günay-Bilaoğlu (2014) tarafından bu konuda yapılan benzer bir çalışmada velilerin aile katılımı konusunda istekli oldukları, buna karşılık aile katılımını nasıl sağlayacakları konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları rapor edilmiştir.

Eğitimde aile katılımının düşük olmasında ebeveynlerin sahip oldukları sosyo-demografik değişkenler de (meslek grubu, çocuk sahibi olma durumu vb.) önemli bir yer tutmaktadır. Williams ve diğerleri (2002) tarafından bu konuda yapılan bir araştırmada ebeveynlerin aile katılımına yeterince önem vermedikleri, bunun temelinde iş yaşamlarından vakit bulamamaları ve henüz okula gitmeyen küçük çocuklarına çok zaman ayırmaları gibi unsurların geldiği rapor edilmiştir.

Araştırmada yöneticiler öğrencilerinin velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissetme düzeylerinin düşük olduğunu düşünürken, buna karşılık öğretmenler velilerinin çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyaslama durumlarının yüksek olduğunu düşündüğü, öğrenci ve velilere göre ise velilerin kıyaslama davranışını düşük seviyede gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre paydaşlar arasında bu konuda görüş birliği bulunmadığı görülmektedir. Bilindiği gibi eğitim sistemleri içinde ölçme ve değerlendirme verilen eğitimin nitelik açısından kontrol edilmesinde önemli bir yere sahiptir. Bunun yanında eğitim ve öğretimin temel amaçlarına ulaşmasında da ölçme ve değerlendirmenin büyük bir rolü olduğu bilinmektedir (Yıldırım ve Öztürk, 2009). Buna karşılık ölçme ve değerlendirme sürecinin sağlıklı olmaması öğrencilerin ders başarılarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu çalışmadan elde edilen bulgular arasındaki “öğrenci notlarının birbiri ile kıyaslanması” gibi olumsuz tutum ve davranışlar ölçme ve değerlendirme sürecinin sağlıklı olmasını engelleyen bir unsur olarak değerlendirilebilir.

Araştırmada yönetici ve öğretmenlerin büyük bir bölümünün ailelerin veli toplantılarına katıldığını belirttikleri tespit edilmiştir. Bilindiği gibi veli toplantıları okul, aile ve öğretmenler arasında iş birliği sağlanması ve çocukların gelişimi noktasında ailelerin aydınlatılmasında büyük önem taşımaktadır (Cavkaytar ve diğerleri, 2008). Bu kapsamda öğretmen ve yönetici görüşlerine velilerin okullarda gerçekleştirilen veli toplantılarına katılımlarının yüksek olmasının öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı sonuçlar ortaya koyacağı söylenebilir. Veli toplantılarına katılımın yüksek olmasına rağmen fen bilimleri dersine yönelik öğretmen ve iş birliğinin düzeyinden memnun olmaması veli

toplantılarının bu konuda yetersiz kaldığı içerik olarak aile katılımını ve işbirliğini arttıracak gündem maddelerinin veli toplantılarına eklenmesi gerektiğini düşündürmektedir.

Araştırmada yöneticilerin ve öğretmenlerin velilerinin fen bilimleri dersine yönelik konularda veli eğitimine ihtiyaç duyma düzeylerinin yüksek olduğunu düşündüğü, veli eğitiminin içeriğinde ise yeni öğretim programı, çalışma yöntemleri, başarı izleme, derslerin nasıl tekrar ettirilmesi ve değerlendirme konularına ağırlık verilmesi gerektiğini belirttikleri tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin fen bilimleri ders başarılarının artırılması için velilerin ders çalışmayı desteklemeleri ve öğrenciyi takip etmek için öğretmen veli iş birliğinin sağlanması gerektiği belirlenmiştir. Buna karşılık ülkemizde aile katılımının sağlanması sürecinde aile eğitimlerine yeterli düzeyde yer verilmediği bilinmekte, bunun temelinde yatan nedenlerin başında ise veli eğitim programlarına ilişkin yeterli düzenleme yapılmamasının yattığı belirtilmektedir (Keçeli-Kaysılı, 2008). Bu nedenle literatürde yer alan çalışmalarda eğitimde aile katılımının sağlanması için veli eğitim programları düzenlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Aksu, 2014; Kılıç, 2010).

Araştırmada öğrenci görüşlerine göre öğrencilerin fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmelerinin temelinde yönetici ve öğretmenlere göre veli eğitimsizliği, yöntem eksikliği, hayata uyarlayamama, bilinç yetersizliği, öğrenci ve velilere göre diğer dersleri önemseme, sınav kaygısı, ilgi yetersizliği, öğretim programını bilmeme ve takip etmeme gibi faktörlerin geldiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda öğrenci görüşleri dikkate alındığı zaman ailelerin fen bilimleri dersi konusunda bilinçlendirilmelerinin ve öğrencileri ders çalışmaya teşvik etme konusunda öğretmenlere ve velilere bilgilendirme etkinlikleri düzenlenmesinin öğrencilerin derse yönelik olumsuz tutumlarını en aza indirmeye yardımcı olacağı söylenebilir.

Araştırmada öğrencilerin ve velilerin yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgi sahibi olma durumları incelendiği zaman, öğrencilerin velilerinin yeni öğretim programı hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını düşündükleri, öğrenci velilerinin ise eksik bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin ve velilerin büyük bir bölümünün ders başarısını arttırmak için öğretmen ve velilerin yeterli iş birliği içinde oldukları görüşüne katılmadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında bilgi sahibi olma durumları incelendiği zaman hem velilerin hem de çocukların velilerin bu konuda yeterli bilgi sahibi

olmadıklarını düşündükleri belirlenmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarını fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak okula gönderme durumlarına ilişkin görüşleri değerlendirildiği zaman öğrencilerin ve velilerin büyük bir bölümünün konuya hazırlık yaptırılarak öğrencilerin okula gitmediğini düşündükleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarının fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini sorma durumlarına ilişkin görüşleri değerlendirildiği zaman öğrenciler ebeveynlerinin derslerin nasıl geçtiğini bazen sorduklarını ifade ettikleri, velilerin ise dersin nasıl geçtiğini her zaman sorduklarını söyledikleri görülmektedir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarının fen bilimleri dersinden sonra öğrendiklerini tekrar etmesini sağlama durumlarına ilişkin görüşleri değerlendirildiği zaman hem ebeveyn hem de öğrencilere göre ebeveynlerin konuları tekrar etmelerini bazen söyledikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini yapip yapmadığını sorma durumlarına ilişkin görüşleri değerlendirildiği zaman hem öğrenci hem de veli görüşlerine göre velilerin ödevlerin yapılıp yapılmadığını her zaman sordukları belirlenmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarına fen bilimleri dersi ödevlerini ve projelerini yapmasına yardımcı olma durumlarına ilişkin görüşleri incelendiği zaman hem öğrenci hem de veli görüşlerine göre velilerin ödevlere bazen yardımcı olurken fen projesi olduğunda yardımcı oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarına fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı gerekli görme durumlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde hem öğrenci hem de ebeveyn görüşlerine göre velilerin kaynak kitap kullanımını gerekli gördükleri belirlenmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabilme durumlarına ilişkin görüşleri incelendiği zaman hem öğrenci hem de veli görüşlerine göre velilerin fen bilimleri dersindeki soruları bazen cevapladıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırabilme durumlarına ilişkin görüşleri incelendiği zaman hem öğrenci hem de velilerin görüşlerine göre velilerin çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı edindirdikleri kanaatinde oldukları belirlenmiştir. Bunun yanında hem öğrenci hem de veli görüşlerine göre velilerin ders çalışmaları konusunda öğrencilere sürekli olarak internet bağlantısı sağladıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenci görüşlerine göre velilerin ara sıra, veli görüşlerine göre de velilerin genellikle öğrencilere ders çalışmaları konusunda baskı yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda yer alan bulgularda araştırmaya katılan velilerin öğrencilere verilen ev ödevlerine bazen yardımcı oldukları tespit edilmiştir. Bunun temelinde öğretmenler tarafından öğrenci velilerinin dâhil olabilecekleri ev ödevlerinin az verilmesinin yattığı düşünülebilir. Nitekim literatürde yer alan ve eğitimde aile katılımının önemini ele alındığı bazı çalışmalarda (Şeker, 2009) öğretmenlerin velilerin dâhil olabilecekleri ev ödevleri verme düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasında aile katılımı ve desteğinin önemli bir yere sahip olduğu bilinmekte olup (Keçeli-Kaysılı, 2008; Çiftçi, 2014), aile katılımının öğrenci başarısını artırması için velilerin sahip oldukları tutumlar oldukça önemlidir. Bu kapsamda yapılan bu araştırmada velilerin fen eğitimi konusunda kaynak kitap kullanımını desteklemeleri, velilerin çocuklarını düzenli ders çalışmaları konusunda teşvik edici tutum sergilemeleri, velilerin çocuklarına fen eğitiminde kullanmaları için internet bağlantısı sağlamaları gibi olumlu davranışların öğrencilerin fen eğitiminde akademik başarılarını arttırmaya yönelik olumlu davranışlar olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin ve velilerin öğrencilerin velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissetme durumlarına ilişkin görüşleri incelendiği zaman hem öğrenci hem de velilerin görüşlerine göre öğrencilerin sınav notlarını saklamalarına gerek duymadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin ve velilerin velilerin çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşlarımız ile kıyaslama durumlarına ilişkin görüşleri incelendiği zaman hem öğrenci hem de veli görüşlerine göre sınav notlarının diğer sınıf arkadaşlarından kıyaslanmasına gerek görülmediği tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen bu bulgular ışığında velilerin kendi çocuklarının ders başarılarını başka çocuklar ile kıyaslama konusunda istekli olmadıkları söylenebilir.

Araştırmada öğrenci ve veli görüşlerine göre velilerin veli toplantılarına katılma durumları incelendiği zaman hem öğrenci hem de veli görüşlerine göre velilerin genellikle veli toplantılarına katıldıkları tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre öğrenci velilerinin eğitimde aile katılımına önem verdikleri ve aile katılımı uygulamalarının içinde yer almak istedikleri düşünülebilir. Literatürde yer alan benzer çalışmalarda da ebeveynlerin aile katılımına dâhil olmak istedikleri bulgularına ulaşılmıştır (Güven, 2011).

Öğrencilerin ve velilerin velilerin fen bilimleri dersine yönelik konularda veli eğitimine ihtiyacı olma durumlarına ilişkin görüşleri incelendiği zaman hem öğrenci hem de veli görüşlerine göre velilerin fen bilimleri konusunda eğitime yaklaşık %40'ının veli eğitimine

ihtiyaç hissettikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte veli eğitimine gereksinim duyulduğunu belirten öğrenci ve velilerin eğitimlerde yer verilmesi gereken konuların başında fen konuları, genel konular, proje yapımı, deney yapımı, etkinlik yapımı, EBA kullanımı, test çözümü, okuma yazma kursu, ders anlatma yöntemleri, çalışma teknikleri, planlama, veli etkinliklerinin artırılması gibi konuların geldiği tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmalarda da aile katılımının verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi için aile katılım program ve eğitimlerinin faydalı olacağı ifade edilmiş, bu alanda yapılan çalışmalarda ailelere verilen eğitimin çocukların eğitim ortamındaki hazırbulunuşluklarını olumlu yönde etkilediği rapor edilmiştir (Karakuzu, 2015).

Velilerin çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilecek davranışlarına ilişkin görüşleri incelendiği zaman velilere göre öğrencilerin fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmelerine neden olan unsurlardan başlıcaları kavram yanlışlığı, duygusal olunması, çalışma ortamı sağlayamama ve ekonomik yetersizlik benzeri unsurların bulunduğu, öğrencilere göre fen bilimleri dersine olumsuz tutum geliştirmelerinin temel nedenlerini ise kendilerine kızılması, tablet alınmaması, baskı yapılması ve ilgisizlik olarak belirttikleri tespit edilmiştir.

Çocukların sahip oldukları tutumların gelişmesi ve şekillenmesi ilk olarak ailede başlamaktadır (Karadağ, 2012). Bunun yanında eğitimde aile katılımının sağlanmasında aile içindeki uygun ilişkilerin geliştirilmesi önemli bir yere sahiptir. Çünkü aile içindeki ilişkilerin olumlu olması aile katılımı yoluyla öğrenci başarısının arttırılmasına katkı sağlamaktadır (Keçeli-Kaysılı, 2008). Buna karşılık yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular aile içi ilişkilerde bazı olumsuzluklar olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle öğrenci görüşlerine göre velilerin öğrencilere ders çalışma konusunda kızmaları, baskı yapmaları ve bazen ilgisiz davranmaları olumsuz aile içi ilişkilere örnek gösterilebilir. Söz konusu olumsuzluklar öğrencilerin fen bilimleri dersine yönelik tutumlarını olumsuz yönde etkileyebileceği gibi öğrencilerin fen bilimleri dersindeki akademik başarılarının da düşmesine zemin hazırlayabilir. Nitekim derslere yönelik olumsuz tutumlar öğrencilerin akademik başarılarını etkilemekte, olumsuz tutuma sahip öğrencilerin akademik başarıları düşmektedir. Daha önce yapılmış olan çalışma bulguları da bu görüşü desteklemektedir (Güllü ve Güçlü, 2009; Karadağ, 2012).

Okul aile iş birliğinin temelini aile katılımı oluşturmaktadır. Eğitimde aile katılımı ile çocukların gelişim alanlarının desteklenmesi, ailelerin bilinçlendirilmesi, öğretmen-okul-

aile iş birliğinin sağlanması, çocuklara amaçlanan davranışların kazandırılması ve eğitimin sürekliliğini sağlama gibi amaçlar gelmektedir (Erol, 2016). Bunun yanında aile katılımının veli, öğrenci ve öğretmenler açısından birçok yararı bulunmaktadır (Lindberg ve Demircan, 2013). Bu kapsamda eğitimde aile katılımının sağlanması eğitim sistemi açısından büyük önem arz etmektedir. Eğitimde aile katılımının sağlanması ve artırılması için öncelikle aile katılımına ilişkin akademik çalışmaların yapılması, yapılan çalışmalar ile aile katılımını etkileyen unsurların incelenmesi önem arz etmektedir. Yapılan bu araştırmada da fen öğretiminde yönetici ve öğretmen görüşlerine göre velilerin aile katılım durumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda yönetici ve öğretmenlerin aile katılımını önemli bir olgu olarak gördükleri, buna karşılık yönetici ve öğretmen görüşlerine göre velilerin aile katılımlarının düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın veli ve öğrenci görüşleri açısından durum değerlendirildiğinde farklı sonuçlar karşımıza çıkmakta olup yönetici ve öğretmen görüşleri ile öğrenci ve veli görüşleri bazı konularda önemli ölçüde ayrılabilir. Paydaşların görüşleri arasındaki bu farklılık bile ortada bir takım sorunlar olduğuna işaret etmektedir. Aile katılımının veliler ve okul paydaşları (öğretmenler ve yöneticiler) arasındaki iletişim ve etkileşim süreci olduğu (Cömert ve Güleç, 2005) göz önünde bulundurulduğu zaman, velilerin aile katılımlarının artırılması için veliler ile okul paydaşları arasındaki iletişimin artırılması gerektiği söylenebilir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde araştırma sonuçlarına ve gelecekte yapılacak araştırmalara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

5.2.1. Araştırmaya Dayalı Öneriler

1. Araştırmada yönetici ve öğretmen görüşlerine göre velilerin aile katılımı konusunda yeterli tutum ve bilince sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Bu kapsamda eğitimde veli katılımını arttırmak amacıyla velileri bilinçlendirip ve bilgilendirmeye yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenebilir. Bu konuda okul yönetimleri tarafından bilgilendirme

çalışmaları yapılabilir. Bilgilendirme çalışmalarının içeriğinde okul aile birliğinin önemine yer verilebilir. Bunun yanında araştırmada dâhil edilen velilerin aile katılımı konusunda istekli olmalarına rağmen, aile katılımını yeterli düzeyde sağlamadıkları görülmüştür. Elde edilen bu bulguların literatürle paralellik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu durum velilerin aile katılımı konusunda yeterli düzeyde bilgilendirilmemelerinden kaynaklanmaktadır. Bu noktada okul yönetimlerinin aile katılımı konusunda velileri bilinçlendirmeye yönelik etkinlikler düzenlemelerinin faydalı sonuçlar ortaya koyacağı düşünülebilir.

2. Araştırmada yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre velilerin okul toplantılarına katılım oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Veli toplantılarında öğrenci sorunları, kişisel gelişimleri ve akademik başarı seviyeleri ile ilgili bilgilerin yanında aile katılımının gerekliliği hakkında da bilgiler verilmesinin velilerin aile katılımı hakkında bilinçlenerek aile katılımını arttırmaları konusunda bilinçlenmelerini sağlayacağı düşünülebilir. Bu konudaki eğitimler, toplantılar düzenlenerek okul yöneticileri tarafından verilebileceği gibi veli toplantılarında öğretmenler tarafından da verilebilir. Toplantılarda velilere okul-aile işbirliğinin öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerine yönelik bilgiler aktarılabilir.

3. Araştırmada öğretmenlerin bir bölümünün aile katılımına ilişkin görüşlerinin negatif olduğu bulunmuştur. Bu noktada okul yöneticileri tarafından öğretmenlere aile katılımına ilişkin bilgilendirme toplantıları uygulanabilir.

4. Araştırmada yönetici ve öğretmen görüşlerine göre velilerin fen öğretiminde EBA'yı yeterli düzeyde kullanmadıkları tespit edilmiştir. Bu noktada velilerin fen öğretiminde EBA konusundaki bilgi ve bilinç düzeylerini geliştirmeye yönelik bilgilendirme toplantıları yapılabilir.

5. Bu çalışmada açık uçlu sorular katılımcılara yazılı olarak sorulmuştur. Katılımcıların çoğunun bu soruları yanıtlamadıkları görülmüştür. Bunun yerine yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanarak katılımcılarla görüşme yapılırsa daha ayrıntılı bilgi edinilmesi sağlanacağı kanaatine ulaşılmıştır.

6. Yapılan çalışmanın verileri paydaşların aynı konudaki görüş farklılıkları birbirlerini yeterince tanımadıklarını ve yeterli iletişimde bulunmadıklarını göstermektedir. Okul aile birliği etkinliklerinin belirli aralıklarla düzenli olarak yapılması paydaşlar arası iletişimin sürekli ve samimi olmasını sağlayarak aile katılımını arttırabilir.

7. Araştırmanın yapıldığı referanslardan yıllar içinde aile katılımının istenilen düzeyde sağlanması konusunda ilerleme kaydedilmediği anlaşılmaktadır. Çalışmada hem veli hem öğretmenlerin iş birliğinin yetersizliğinden rahatsızlıklarını dile getirdikleri görülmektedir. Bu noktada okullarda öğretmen ya da müdür yardımcıları arasından veli koordinatörü ya da aile katılımı lideri seçilerek, aileler okulda yapılan çalışmalarını hangi yönden destekleyecekleri konusunda yönlendirilerek aile katılımının sürekli ve etkin bir şekilde gerçekleşmesi sağlanabilir. Seçilen koordinatör tarafından okullarda aile katılımı konusunda yapılan çalışmaların raporlaştırılarak milli eğitim müdürlüklerine sunulması ve okulların aile katılımı konusundaki ihtiyaç alanlarının tespit edilerek giderilmesi sağlanabilir.

8. Çalışmanın sonuçlarından yönetici ve öğretmenlerin aile katılımı konusunda olumsuz düşünceleri olduğu tespit edilmiştir. Bu durum okul paydaşlarının aile katılımı konusunda ümitsizliğe kapılmalarına yol açabilir. Seminer dönemlerinde yönetici ve öğretmenlere aile katılımına yönelik eğitimler verilebilir.

5.2.2. Yapılacak Çalışmalara Yönelik Öneriler

1. Velilerin aile katılımı konusundaki görüş, tutum ve düşüncelerini etkileyen birçok unsur bulunmaktadır. Bu kapsamda velilerin aile katılımı konusundaki tutum, görüş ve düşüncelerini etkileyen bireysel, çevresel ve örgütsel değişkenlerin ele alındığı yeni çalışmalar yapılabilir.

2. Aile katılımının sağlanması öğrencilerin gelişimlerinin desteklenmesi ve akademik başarılarının artırılmasının yanında velilere, öğretmenlere ve okullara birçok fayda sağlamaktadır. Aile katılımının faydalarının daha iyi saptanması adına aile katılımının yüksek ve düşük olduğu okullarda aile katılımının öğrenci, öğretmen, veli ve okullar üzerindeki etkilerinin ele alındığı karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.

3. İletişim araçları kullanılarak gerek öğretmen aile, gerek yönetici aile işbirliği ortamları oluşturulabilir ve süreçler takip edilebilir. Hatta eğitim modülleri hazırlanarak ailelere sunularak bu modüllerin kullanımı ve etkileri üzerine veriler toplanabilir.

4. Aile katılımı konusunda öğretmen eğitimleri düzenlenerek aile katılımının öğretmenlerle ilgili boyutuna yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akal, Ş. (2010). *İlköğretim okullarında, okul aile birliği görevlerine verilen önem derecesi ve bu görevlerin gerçekleştirme düzeyi*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:298003).
- Akbaşlı, S. (2007). *Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri (Konya ili örneği)*.(Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:228997).
- Akbaşlı, S. ve Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 1-21. Erişim adresi: <http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/view/400/382>
- Altan, S. (2019). *Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılımı çalışmalarının ebeveynlerin yaşam boyu öğrenme becerilerine katkısı* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:549220).
- Arabacı, N. ve Aksoy, A. B. (2005). Effects of the involvement in preschool education programs on the information levels of mothers. *Hacettepe University Journal of Education*, 29, 18-26. Erişim adresi: <https://docplayer.biz.tr/9993471-Effects-of-the-involvement-in-preschool-education-programs-on-the-information-levels-of-mothers.html>
- Arabacı, N. (2003). *Okul öncesi eğitim kurumlarında sınıf içi etkinliklere katılan ve katılmayan annelerin okul öncesi eğitim hakkındaki bilgilerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Atabey, D. ve Tezel Şahin, F. (2011). Aile öğretmen iletişim ve iş birliği ölçeği. *Kastamanu Eğitim Dergisi*, 9(3), 793-804. Erişim adresi: http://www.kefdergi.com/pdf/19_3/19_3_8.pdf
- Atakan, H. (2010). *Okul öncesi eğitiminde aile katılımı çalışmalarının öğretmen ve ebeveyn görüşlerine göre değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tez). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:308976).

- Aksu, F.F. (2014). *Fen derslerinde ev temelli öğrenme etkinliklerinin aile katılımı açısından incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:374062).
- Aydın, A. (2010). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Babaoğlu, E., Çelik, E. ve Nalbant, A. (2018). İdeal öğrenci velisi üzerine nitel bir çalışma. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 51-65. Erişim adresi: <http://www.e-ijer.com/tr/download/article-file/463538>
- Balkar, B. (2009). Okul-aile işbirliği sürecine ilişkin veli ve öğretmen görüşleri üzerine nitel bir çalışma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(36), 105-123. Erişim adresi: <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423874883.pdf>
- Barton, A. C., Drake, C., Perez, J. G., St. Louis, K. ve George, M. (2004). Ecologies of parental engagement in urban education. *Educational Researcher*, 33(4), 3-12. Erişim adresi: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.3102/0013189X033004003>
- Bayrakçı, M. ve Dizbay, S. (2013). Ortaöğretim kurumlarında okul aile birliklerinin okul yönetimine katılım düzeyleri. *Sakarya University Journal of Education*, 3(1), 98-112. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/192305>
- Burns, C.P., Roe, B.D. and Ross, E.P. (1992). *Teaching reading in today's elementary schools*. Boston Houghton Mifflin Company. 106. Erişim adresi: <https://trove.nla.gov.au/work/9800671>
- Butgel-Tunalı, S., Gözü, Ö. ve Özen, G. (2016). Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanılması “Karma araştırma yöntemi”. *Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi*, 24(2), 106-112. Erişim adresi: <http://ekurgu.anadolu.edu.tr/oncelki-sayi-ozet/40-nitel-ve-nicel-arastirma-yontemlerinin-bir-arada-kullanilmasi-karma-arastirma-yontemi>
- Carlisle, E., Stanley, L. and Kemple, K.M. (2005). Opening doors : understanding school and family influences on family involvement. *Early Childhood Education Journal*, 33(3), 155-162. Erişim adresi: <https://eric.ed.gov/?id=EJ747222>

- Cavkaytar, A., Diken, İ.B., Dinç, B. ,Erkılınç, T.A., Gültekin, M. ve Küçükylmaz, E.M. (2008). *Okul, aile ve çevre iş birliği*. Küçükylmaz, A. (Ed.), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Ceylan, M. ve Akar, B. (2010). Ortaöğretimde okul- aile işbirliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2), 43-64. Erişim adresi: http://sbedergi.karatekin.edu.tr/Makaleler/992008762_4.kitapcik.pdf
- Cömert, D. ve Güleç, H. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımının önemi: öğretmen-aile-çocuk ve kurum. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,1(6), 131-145. Erişim adresi: <https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/handle/11630/3302>
- Çalık, C. (2007). Okul çevre ilişkisinin okul geliştirmedeki rolü: kavramsal bir çözümleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(3), 123-139. Erişim adresi: <http://www.gefad.gazi.edu.tr/tr/download/article-file/77146>
- Çalışkan, N. ve Ayık, A. (2015). Okul aile birliği ve velilerle iletişim. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,1(2), 69-82. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aeusbed/issue/1446/17439>
- Çakır, E. (2017). *Ortaokullarda aile katılımına yönelik okul müdürlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi (Karaman ili örneği)*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:456571).
- Çayak, S. (2013). *Öğretmen-veli iş birliği ile ilkokul öğrencilerinin sınıf içindeki istenmeyen davranışları arasındaki ilişki*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:358338).
- Çayak, S. ve Ergi, D. Y. (2015). Öğretmen-Veli İşbirliği İle İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçindeki İstenmeyen Davranışları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11, 59-77. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eibd/issue/22656/241980>
- Çınkır, Ş. ve Nayır, F. (2016). Okul aile iş birliği standartlarına ilişkin veli görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 245-264. doi: 10.16986/HUJE.2016015709

- Çinkır Ş. ve Nayır, F. (2017). Okul aile işbirliği standartlarına ilişkin veli görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 245-264. Doi: 10.16986/HUJE.2016015709
- Çiftçi, M. (2014). *Ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:368023).
- Driessen, G., Smit, F. and Slegers, P. (2005). Parental involvement and educational achievement. *British Educational Research Journal*, 31(4), 509-532. Erişim adresi: <https://psycnet.apa.org/record/2005-08301-005>
- Durusic, M. and Bunijevac, M. (2017). Parental involvement as a important factor for successful education. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 7(3), 137-153. Erişim adresi: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1156936.pdf>
- Erdoğan, Ç. ve Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(3), 399-431. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/108223>
- Erol, A. (2016). *Proje yaklaşımına dayanan aile katılımlı çevre eğitimi programının 5-6 yaş çocuklarının çevreye yönelik farkındalık ve tutumlarına etkisinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:445685).
- Eliason, C. and Jenkins, L. (2003). *Practical Guide Early Childhood Curriculum New Jersey Columbus: New Jersey Columbus*. Merrill Prentice Hall Upper Saddle River.
- Eryiğit, D. (2015). *Okul ve aile ilişkileri: birlikte çalışan öğretmenler ve ebeveynler* (4.Baskı). Pearson: Londra.
- (Gök R., Babayiğit M. ve Ekinci G. (t.y.). Aile Katılımı Nedir?. Erişim adresi: <http://www.ailekatilimi.weebly.com>
- Güçlüer E. (2012). *Fen ve teknoloji dersinde "vücudumuzda sistemler" ünitesinde fen okuryazarlığını geliştirici etkinliklerin kullanılmasının başarıya, tutuma ve bilimsel süreç becerilerine etkisi*. (Doktora tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 313071).

- Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Orta öğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151. Erişim adresi: <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/beden-egitimi-dersi-tutum-olcegi-toad.pdf>
- Gülcan, M. G. ve Taner, N. (2011). Öğretmen görüşlerine göre ilköğretimde ev ziyaretinin okul başarısına etkisi (Kahramanmaraş il örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 129 – 144. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181342>
- Güler, Ç. Y. (2014). Okul aile iş birliği: öğretmen adaylarını ailelerle çalışmaya yeterince hazırlayabiliyor muyuz? *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(4), 72-90. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cbayarsos/issue/4077/53856>
- Günay-Bilaloğlu, R. (2014). *Okul öncesi eğitimde aile katılımı etkinliklerinin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve aile katılımı etkinliklerinin dil-matematik becerilerinin geliştirilmesine etkisi.* (Doktora tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:398279).
- Güneş, M. H. ve Karaşah, Ş. (2016). Geçmişten günümüze fen eğitiminin önemi ve fen eğitiminde son yıllarda yapılan çalışmalar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 122-136. Erişim adresi: http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/13.handan_gunes.pdf
- Güven, G. (2011). *Farklı eğitim modelleri kullanılarak uygulanan aile eğitim ve aile katılım programlarının okul öncesi öğretmenlerinin uygulamalarına ve ebeveynlerin görüşlerine etkisinin incelenmesi.* (Doktora tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:279737).
- Güven, İ. (2014). Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı düzeylerinin incelenmesi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9(2)*,787-800. Erişim adresi: http://www.turkishstudies.net/files/turkishstudies/895129473_43G%C3%BCven%C4%B0lnur-sos-787-800.pdf

- Hançer, A. H., Şensoy, Ö. ve Yıldırım, H. İ. (2003). İlköğretimde çağdaş fen bilgisi öğretiminin önemi ve nasıl olması gerektiği üzerine bir değerlendirme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(13), 80-88. Erişim adresi: <http://pauegitimdergi.pau.edu.tr/OncekiSayilarDetay.aspx?Sayi=13>
- Hatipoğlu, A. ve Kavas, E. (2016). Veli Yaklaşımlarının Öğretmen Performansına Etkisi. *Itobiad: Journal of the Human ve Social Science Researches*, 5(4), 1012-1034. Erişim adresi: <http://www.itobiad.com/tr/issue/22155/238013>
- Hornby, G. and Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational Review*, 63(1), 37-52. Erişim adresi: <https://www.semanticscholar.org/paper/Barriers-to-parental-involvement-in-education%3A-an-Hornby-Lafaele/fb4dbfd73d99fa9bb17f68ae7b6d84e29414b83b>
- Henniger, L.M. (2005). *Teaching young working with parent, families and communities pearson*. New Jersey: Merrill Prentice Hall Upper Saddle River.
- Hoover-Dempsey, K. V. ve Sandler, H. M. (1995). Parental involvement in children's education: Why does it make a difference? *Teachers College Record*, 97(2), 311-331.
- İşmen-Gazioğlu, A. (2012). *Okul ve aile*. İstanbul: Edam Eğitim Danışmanlığı.
- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması (Kırkkale örneği)*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:331469).
- Karakuzu, E. (2015). *Ebeveyn destekli ilkokula hazırlık programının okul öncesi dönem çocuklarının ilkokula hazır bulunuşluğuna etkisi*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:394927).
- Kartal, S. (2008). İlk ve ortaöğretim kurumlarında velinin okul yönetimine katılımı. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 23-30. Erişim adresi: <http://kefad.ahievran.edu.tr/InstitutionArchiveFiles/f44778c7-ad4a-e711-80ef-00224d68272d/d1a3a581-af4a-e711-80ef-00224d68272d/Cilt9Sayi1/JK>

- Kavak N., Tufan Y., Demirelli H. (2006). Fen-teknoloji okuryazarlığı ve informal fen eğitimi: gazetelerin potansiyel rolü. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 26, Sayı 3(2006) 17-28. Erişim adresi: <http://www.gefad.gazi.edu.tr/tr/download/article-file/77190>
- Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik başarının artırılmasında aile katılımı, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9(1), 69-86. Erişim adresi: <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/39/1100/13082.pdf>
- Kesik, C.(2016). İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin fen okuryazarlık düzeyleri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 12(6), 1139-1159. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/262339>
- Kılıç, Z. (2010). *İlköğretimde hayat bilgisi dersinde aile katılımı çalışmaları*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:263147).
- Kıral, B. ve Kıral, E. (2011, April). Karma araştırma yöntemi (Mixed research design). *In 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya*.
- Kırpık, M. A. ve Engin, A. O. (2009). Fen bilimlerinin öğretiminde laboratuvarın yeri önemi ve biyoloji eğitimi ile ilgili temel sorunlar. *Kafkas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 61-72. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/341827>
- Kocabaş, E. Ö. (2016). Eğitim sürecinde aile katılımı: dünyada ve Türkiye'deki çalışmalar. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26), 112-153. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/200066>
- Kolay, Y. (2004). Okul-aile-çevre iş birliğinin eğitim sistemindeki yeri ve önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 164, 1-8. Erişim adresi: https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/164/kolay.htm
- Kurbay, E. (2008). *Öğretmen-veli iş birliğinin öğrenci başarısına etkisinin Büyükçekmece ilköğretim okulları örneğinde incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:234761).

- Lindberg, E. N. ve Demircan, A. (2013). Ortaöğretim okullarında aile katılımının değerlendirilmesi: aile katılım ölçeği veli ve öğretmen formlarının Türkçeye uyarlanması. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 2(3), 64-78. Erişim adresi: <https://www.pegem.net/Akademi/3-138089-Ortaogretim-Okullarinda-Aile-Katiliminin-Degerlendirilmesi-Aile-Katilim-Olcegi-Veli-ve-Ogretmen-Formlarinin-Turkceye-Uyarlanmasi.aspx>
- Lindberg , E.N. (2014). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin aile katılımı ile ilgili görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14 (4), 1339-1375. Doi: 10.12738/estp.2014.4.1920
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2015). *Veli bilgilendirme kılavuzu*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Fen bilimleri dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 3, 4, 5, 6, 7, ve 8. sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2019) Okul-Aile Birliği Yönetmeliği <http://www.mevzuat.gov.tr> 07.05.2019.
- Metlilo, E. (2017). *Öğretmen ve veli görüşlerine göre ailelerin eğitime katılımı (Kosova örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:469138).
- Nural, E., Kaya, C. D. ve Kaya, Y. (2013). Okul aile birliklerinin işleyişi, sorunlarına ilişkin yöneticilerin, okul aile birliği üyelerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 58-69. Erişim adresi: <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/06.nural.pdf>
- Oktay, A. (2000). *Yaşamın sihirli yılları: Okul Öncesi Dönem*. (2.Baskı) İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Özdemir, O. (2010). Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının fen okuryazarlığı durumu. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(3), 42-56. Erişim adresi: <https://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/124778-20110902151233-5.pdf>
- Özgan, H. ve Aydın, Z. (2010, Mayıs). Okul-aile iş birliğine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, Elazığ.

- Padem, H., Göksu, A. ve Konaklı, Z. (Ed.) (2012). *Araştırma yöntemleri*. Sarajevo: International Burch University.
- Sapungan, G. M. ve Sapungan, R. M. (2014). Parental involvement in child's education: Importance, barriers and benefits. *Asian Journal of Management Sciences ve Education*, 3(2), 23-43. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/profile/Ronel_Sapungan/publication/283539737_Parental_Involvement_in_Child's_Education_Importance_Barriers_and_Benefits/links/563dc34608ae8d65c01281ac.pdf
- Sarıtaş, M. (2012). Öğretmen-Veli Görüşmelerinin Yönetimi. M. Şişman ve diğerleri (Ed.), *Sınıf Yönetimi*. (s. 213-218). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Soysal M. (2011). *Öğrencilerin fen ve teknoloji dersindeki başarıları ile fen okuryazarlığı düzeylerinin karşılaştırılması ve öğretmenlerin fen okuryazarlığı ile ilgili görüşlerinin incelenmesine yönelik bir çalışma*. (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 299923).
- Sülün Y., Işık C., Sülün A.(2009). İlköğretim 4.ve 5. sınıflarda fen ve teknoloji dersi veren sınıf öğretmenlerinin fen okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi. *EÜFBED - Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, (1)1, 101-114. Erişim adresi: <https://docplayer.biz.tr/3940998-Ilkogretim-4-ve-5-siniflarda-fen-ve-teknoloji-dersi-veren-sinif-ogretmenlerinin-fen-okuryazarlik-duzeylerinin-belirlenmesi.html>
- Sünbül, A. M., ve Yavuz, Ö. G. M. (2004, Temmuz). İlköğretim okulu öğretmen ve velilerinin veli toplantıları hakkındaki görüş ve beklentilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Şahin, R., Sanalan, V., Bektaş, Ö. ve Kaygısız, Y. (2010). Ebeveynlerin fen okuryazarlık düzeylerinin ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi başarılarına etkisi. *Erzincan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 125-143. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/erzifbed/issue/6020/80645>
- Şeker, M. (2009). *İlköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin performans görevlerindeki başarıları ile ailelerinin eğitim-öğretim çalışmalarına katılım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:241473).

- Şişman, M. ve Turan, S. (2004). *Eğitim ve okul yönetimi. Eğitim kurumları müdür yardımcılığı sınavlarına hazırlık el kitabı*. Yüksel, Ö. (Ed.), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Topal, Ş., Erdem, E.N. ve Dal, H. (2013). Okul öncesinde okul aile iş birliği. *Eğitim Dergisi*, 38, 36-66. Erişim adresi: <http://www.egitism.gen.tr/tr/index.php/arsiv/sayi-31-40/sayi-38-nisan-2013/600-okul-oncesinde-okul-aile-isebirligi>
- Türk Dil Kurumu. (t.y). Veli. Erişim adresi: <http://www.tdk.gov.tr>
- Üstün, U., Özdemir, E., Cansız M. ve Cansız, N. (2019). Türkiye’deki Öğrencilerin Fen Okuryazarlığını Etkileyen Faktörler Nelerdir? Pisa 2015 Verisine Dayalı Bir Hiyerarşik Doğrusal Bir Modelleme Çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Üstün, U., Özdemir, E., Cansız, M., & Cansız, N. (2019). Türkiye’deki öğrencilerin fen okuryazarlığını etkileyen faktörler nelerdir? PISA 2015 verisine dayalı bir hiyerarşik doğrusal modelleme çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, doi: 10.16986/HUJE.2019050786
- Vural, B. (2004). *Öğrencilerin başarısı için, aile okul birlikteliği* (2. Baskı). İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Williams, B., Williams, J. and Ullman, A. (2002). *Parental involvement in education*. BMRB Social Research. Erişim adresi: <https://dera.ioe.ac.uk/4669/1/RR332.pdf>
- Yan, W., and Lin, Q. (2005). Parent involvement and mathematics achievement: Contrast across racial and ethnic groups. *The Journal of Educational Research*, 99(2), 116-127. Erişim adresi: <https://psycnet.apa.org/record/2005-15337-006>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9.baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım, M.C. ve Dönmez, B. (2008). Okul-aile işbirliğine ilişkin bir araştırma (İstiklal İlköğretim Okulu örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 98-115. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/70014>

- Yıldırım, F. ve Öztürk, B. K. (2009). Türkçe dersi öğretim programının ölçme değerlendirme ögesi hakkında öğretmen görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(37), 92-108. Erişim adresi: <https://arastirmax.com/en/system/files/dergiler/240/makaleler/3/37/arastirmax-turkce-dersi-ogretim-programinin-olcme-degerlendirme-ogesi-hakkinda-ogretmen-gorusleri.pdf>
- Yiğit, B. ve Bayrakdar, M. (2006). *Okul-Çevre İlişkileri*. (1.Baskı). Ankara: Pagem Yayıncılık.
- Yolagiden C.(2017). *Öğretmen adaylarının fen öğrenme becerisi, fen okuryazarlığı ve sosyobilimsel konulara yönelik tutumları arasındaki ilişkinin araştırılması*. (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:473105).
- Yolcu, H. (2011). Türkiye’de eğitimde yerelleşme ve ailelerin okul yönetimine katılımının güçlendirilmesi: Değişen ne? *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(3), 1229-1251. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/profile/Yolcu_Hueseyin/publication/287060076_Decentralization_of_education_and_strengthening_the_participation_of_parents

EKLER

Ek 1: Yönetici Aile Katılımı Belirleme Anketi

Saygıdeğer Yönetici

Bu anket, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim dalındaki bilimsel bir çalışmada, velilerin fen bilimleri dersi eğitimine yönelik katılım durumlarını yönetici gözüyle belirlemeye yönelik kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Herhangi bir kişi ya da kurumla bilgileriniz paylaşılmayacaktır. Lütfen verilen soruların altında yer alan seçeneklerden uygun bulduğunuz birini seçiniz. Zaman ayırdığınız ve araştırmaya katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz.

Berna YALKIN ŞENTUNA

Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK

Fen Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Tez Danışmanı

A. 1. Cinsiyetiniz nedir?

() Kadın () Erkek

2. Kaç yaşındasınız?

() 30 yaş ve altı () 31-40 yaş arası () 41-50 yaş arası () 51-60 yaş arası () 61 ve üstü

3. Öğrenim durumunuz nedir?

() Eğitim Enstitüsü () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora

4. Unvanınız nedir?

() İlçe Milli Eğitim Müdürü () Şube Müdürü () Okul Müdürü () Okul Müdür Yar.

5. Branşınız nedir?

.....

6. Mesleki kıdem (yöneticilik) süreniz nedir?

() 5 yıl ve altı () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21-25 yıl () 26 yıl ve üzeri

B.1. Velilerinizin ne kadarının, yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

2. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için, fen bilimleri öğretmenleri ile yeterli iş birliği yaptıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

3. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

4. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarını fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak gönderdiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

5. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini sorduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

6. Velilerinizin ne kadarının, fen bilimleri dersinden sonra çocuklarının öğrendiklerini tekrar etmesini sağladıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

7. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini kontrol ettiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

8. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi ödevlerini yapmasına yardımcı olduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

9. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi projesi olduğunda yapmasına yardımcı olduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

10. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı gerekli gördüklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

11. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabildiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

12. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırdıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

13. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, test çözülerek işlenmesini tercih ettiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

14. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmeleri için, internet bağlantısı sağlayabildiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

15. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına EBA' yı fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullandırdıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunu () Tamamına yakınının () Hepsinin

16. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmasını gerekli gördüklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

17. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının okulda fen bilimleri dersi işleme yerine; fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmasını daha faydalı bulduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

18. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izlettirdiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

19. Velilerinizin ne kadarının çocuklarına fen bilimleri dersine çalışması konusunda baskı yaptıklarını düşünüyor musunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

20. Öğrencilerinizin ne kadarının, velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissettiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

21. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyasladıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

22. Velilerinizin ne kadarı, veli toplantılarına katılıyor?

() Hiçbiri () Az bir kısmı () Çoğu () Tamamına yakını () Hepsi

23. Velilerinizin ne kadarının, fen bilimleri dersine yönelik konularda (EBA' nın etkin kullanımı, yeni fen bilimleri dersi öğretim programı, öğrencinin derse nasıl çalışması gerektiği vb.) veli eğitimine ihtiyacı olduğunu düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

24-27. sorulara yönelik düşüncelerinizi belirtmek için gerekirse alttaki boşluğu da kullanabilirsiniz.

24. Fen bilimleri dersine yönelik veli eğitimi yapılacak olsa, hangi konulara yer verilmesi gerektiğini düşünürsünüz?

.....

25. Sizce çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için, velilerin yapması gerekenler nelerdir?

.....

26. Velilerinizin, çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilecek davranışları nelerdir?

.....

27. Sizin eklemek istedikleriniz varsa lütfen belirtin.

.....

Ek 2: Öğretmen Aile Katılımı Belirleme Anketi

Saygıdeğer Meslektaşım;

Bu anket, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim dalındaki bilimsel bir çalışmada, velilerin fen bilimleri dersi eğitimine yönelik katılım durumlarını öğretmen gözüyle belirlenmesine yönelik kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Herhangi bir kişi ya da kurumla bilgileriniz paylaşılmayacaktır. Lütfen verilen tüm soruların altında yer alan seçeneklerden uygun bulduğunuz birini seçiniz. Zaman ayırdığınız ve araştırmaya katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz.

Berna YALKIN ŞENTUNA

Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK

Fen Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Tez Danışmanı

A.1. Cinsiyetiniz nedir?

Kadın Erkek

2. Kaç yaşındasınız?

30 yaş ve altı 31- 40 yaş arası 41-50 yaş arası

51-60 yaş arası 61 yaş ve üzeri

3. Eğitim durumunuz nedir?

Eğitim Enstitüsü Lisans Yüksek Lisans Doktora

4. Branşınız nedir?

Fen bilimleri Fizik Kimya Biyoloji Diğer

5. Mesleki kıdem süreniz nedir?

5 yıl ve az 6-10 yıl 11-15 yıl 16-20 yıl 21-25 yıl 26 yıl ve üzeri

B.1. Velilerinizin ne kadarının, yeni fen bilimleri dersi öğretim programı hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünüyorsunuz?

Hiçbirinin Az bir kısmının Çoğunun Tamamına yakınının Hepsinin

2. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için, sizinle yeterli iş birliği yaptıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

3. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

4. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarını fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak gönderdiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

5. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini sorduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

6. Velilerinizin ne kadarının, fen bilimleri dersinden sonra çocuklarının öğrendiklerini tekrar etmesini sağladıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

7. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini kontrol ettiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

8. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi ödevlerini yapmasına yardımcı olduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

9. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi projesi olduğunda yapmasına yardımcı olduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

10. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı gerekli gördüklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

11. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını cevaplayabildiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

12. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırdıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

13. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, test çözülerek işlenmesini tercih ettiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

14. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmeleri için, internet bağlantısı sağlayabildiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

15. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına EBA'yı fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullandırdıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

16. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmasını gerekli gördüklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

17. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarının okulda fen bilimleri dersi işleme yerine; fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmasını daha faydalı bulduklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

18. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izlettirdiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

19. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarına fen bilimleri dersine çalışması konusunda baskı yaptıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

20. Öğrencilerinizin ne kadarının, velilerinden fen bilimleri dersi sınav notunu saklama gereği hissettiklerini düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

21. Velilerinizin ne kadarının, çocuklarını fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyasladıklarını düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

22. Velilerinizin ne kadarı, veli toplantılarına katılıyor?

() Hiçbiri () Az bir kısmı () Çoğu () Tamamına yakını () Hepsini

23. Velilerinizin ne kadarının, fen bilimleri dersine yönelik konularda (EBA' nın etkin kullanımı, yeni fen bilimleri dersi öğretim programı, öğrencinin derse nasıl çalışması gerektiği vb.) veli eğitimine ihtiyacı olduğunu düşünüyorsunuz?

() Hiçbirinin () Az bir kısmının () Çoğunun () Tamamına yakınının () Hepsinin

24-27. sorulara yönelik düşüncelerinizi belirtmek için gerekirse alttaki boşluğu da kullanabilirsiniz.

24. Fen bilimleri dersine yönelik veli eğitimi yapılacak olsa, hangi konulara yer verilmesi gerektiğini düşünürsünüz?

.....
.....

25. Sizce çocuklarının fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için, velilerin yapması gerekenler nelerdir?

.....
.....

26. Velilerinizin, çocuklarının fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilecek davranışları nelerdir?

.....
.....

27. Sizin eklemek istedikleriniz varsa lütfen belirtin.

.....
.....

Ek 3: Öğrenci Aile Katılımı Belirleme Anketi

Sevgili Öğrenciler;

Bu anket, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim dalındaki bilimsel bir çalışmada, velilerin fen bilimleri dersi eğitimine yönelik katılım durumlarını öğrenci gözüyle belirlenmesine yönelik kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Okul ya da herhangi bir kişi ya da kurumla bilgileriniz paylaşılmayacaktır. Lütfen verilen tüm soruların altında yer alan seçeneklerden uygun bulduğunuz birini seçiniz. Zaman ayırdığınız ve araştırmaya katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz.

Berna YALKIN ŞENTUNA

Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK

Fen Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Tez Danışmanı

A.1.Cinsiyetiniz nedir?

Kız Erkek

2. Kaçınıcı sınıfta öğrenim görüyorsunuz?

5. Sınıf 6. Sınıf 7. Sınıf 8. Sınıf

B. 1. Velinizin yeni fen bilimleri dersi öğretim programı (ders konularını kapsayan plan) hakkında bilgi sahibi olduğunu düşünüyor musunuz?

Fikrim yok Bilgisi yok Az bilgisi var
 Bilgisi var ama eksik Bilgisi var

2. Fen bilimleri dersi başarınızı arttırmak için, velinizin fen bilimleri öğretmeniniz ile yeterli iş birliği yaptığını düşünüyor musunuz?

Kesinlikle düşünmüyorum Düşünmüyorum Kararsızım
 Düşünüyorum Kesinlikle düşünüyorum

3. Velinizin fen bilimleri dersine nasıl çalışmanız gerektiği hakkında bilgi sahibi olduğunu düşünüyor musunuz?

Fikrim yok Bilgisi yok Az bilgisi var
 Bilgisi var ama eksik Bilgisi var

4. Veliniz sizi, ne sıklıkta fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak okula gönderiyor?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

5. Veliniz size, fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini ne sıklıkta soruyor?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

6. Veliniz, fen bilimleri dersinden sonra öğrendiklerinizi tekrar etmenizi sağlıyor mu?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

7. Veliniz, fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerinizi yapıp yapmadığınızı ne sıklıkta kontrol ediyor?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

8. Veliniz, fen bilimleri dersi ödevlerinizi yapmanıza ne sıklıkta yardımcı oluyor?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

9. Veliniz, fen bilimleri dersi projeniz olduğunda yapmanıza ne sıklıkta yardımcı oluyor?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

10. Veliniz size fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı ne kadar gerekli görüyor?

Kesinlikle gerekli görmüyor Gerekli görmüyor Kararsız
 Gerekli görüyor Kesinlikle gerekli görüyor

11. Veliniz, fen bilimleri dersi ile ilgili sorularınızı ne sıklıkta cevaplayabiliyor?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

12. Velinizin size düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırdığını düşünüyor musunuz?

Kesinlikle düşünmüyorum Düşünmüyorum Kararsızım
 Düşünüyorum Kesinlikle düşünüyorum

13. Velinizin, fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, fen bilimleri dersinin test çözümlerle işlenmesini tercih ettiğini düşünüyor musunuz?

Kesinlikle düşünmüyor Düşünmüyor Kararsız
 Düşünüyor Kesinlikle düşünüyor

14. Veliniz, fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmeniz için ne sıklıkta internete bağlanmanıza izin veriyor?

Hiç Ara sıra Bazen Yeterince Sürekli

15. Velinizin EBA' yı fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullanmanızı sağladığını düşünüyor musunuz?

Kesinlikle düşünmüyorum Düşünmüyorum Kararsızım
 Düşünüyorum Kesinlikle Düşünüyorum

16. Veliniz, fen bilimleri dersine yönelik olarak okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmanızı gerekli görüyor mu?

Kesinlikle gerekli görmüyor Gerekli görmüyor Kararsız
 Gerekli görüyor Kesinlikle gerekli görüyor

17. Veliniz okulda fen bilimleri dersi işlemeniz yerine, fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmanızı daha faydalı buluyor mu?

Kesinlikle bulmuyor Bulmuyor Kararsız
 Buluyor Kesinlikle Buluyor

18. Veliniz size fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri ne sıklıkta izlettiriyor?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

19. Veliniz, fen bilimleri dersine çalışmanız konusunda baskı yapıyor mu?

Hiçbir zaman Nadiren Ara sıra yapar Genellikle yapar Her zaman

20. Velinizden fen bilimleri dersi sınav notunuzu saklama gereği hissediyor musunuz?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

21. Veliniz, fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşlarınız ile sizi kıyaslıyor mu?

Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

22. Veliniz, veli toplantılarına ne sıklıkta katılıyor?

- Hiç katılmıyor Bazılarına katılıyor Çoğuna katılıyor
 Tamamına yakınına katılıyor Hepsine katılıyor

23. Velinizin; fen bilimleri dersine yönelik konularda (EBA' nın etkin kullanımı, yeni fen bilimleri dersi öğretim programı, derse nasıl çalışmanız gerektiği gibi) veli eğitimine ihtiyacı olduğunu düşünüyor musunuz?

- Kesinlikle düşünmüyorum Düşünmüyorum Kararsızım
 Düşünüyorum Kesinlikle düşünüyorum

24-27.sorulara yönelik düşüncelerinizi belirtmek için gerekirse alttaki boşluğu da kullanabilirsiniz.

24. Fen bilimleri dersine yönelik veli eğitimi yapılacak olsa, hangi konulara yer verilmesi gerektiğini düşünürsünüz?

.....
.....

25. Sizce, fen bilimleri dersi başarılarınızı arttırmak için velinizin yapması gerekenler nelerdir?

.....
.....

26. Velilerinizin, sizin fen bilimleri dersine olumsuz tutum geliştirmenize neden olabilecek davranışları nelerdir?

.....
.....

27. Sizin eklemek istedikleriniz varsa lütfen belirtin.

.....
.....

Ek 4: Veli Aile Katılımı Belirleme Anketi

Değerli Veli;

Bu anket, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim dalındaki bilimsel bir çalışmada, velilerin fen bilimleri dersi eğitimine yönelik katılım durumlarını, eleştiri, talep ve önerilerini belirlemeye yönelik kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Okul veya herhangi bir kişi ya da kurumla bilgileriniz paylaşılmayacaktır. Lütfen verilen tüm soruların altında yer alan seçeneklerden uygun bulduğunuz birini seçiniz. Zaman ayırdığınız ve araştırmaya katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz.

Berna YALKIN ŞENTUNA

Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK

Fen Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Tez Danışmanı

A.1. Cinsiyetiniz nedir?

Kadın Erkek

2. Kaç yaşındasınız?

30 yaş ve altı 31 - 40 yaş arası 41 – 50 yaş arası

51 - 60 yaş 60 yaş ve üstü

3. Öğrenim durumunuz nedir?

Hiçbir okul mezunu değil İlkokul Ortaokul Lise

Yüksek Okul Üniversite Yüksek Lisans Doktora

4. Mesleğiniz nedir?

İşçi Çiftçi Memur Esnaf

Serbest Meslek Emekli Ev Hanımı Diğer

5. Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?

Düşük Orta İyi Çok iyi

6. Öğrenciye yakınlık dereceniz nedir?

Anne Baba Abi / Abla Dede / Nine Diğer

7. Bu anketi kaçınıcı sınıftaki çocuğunuz için dolduruyorsunuz?

() 5 () 6 () 7 () 8

B.1. Yeni fen bilimleri dersi öğretim programı (ders konularını kapsayan plan) hakkında ne kadar bilgi sahibi olduğunuzu düşünüyorsunuz?

() Bilgim yok () Az bilğim var () Bilgim var ama yetersiz
() Bilgim var () Ayrıntılı bilğim var

2. Çocuğunuzun fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için, fen bilimleri öğretmeni ile ne kadar iş birliği yapabiliyorsunuz?

() Yapamıyorum () Yeterince yapamıyorum () Kararsızım
() Yapıyorum () Fazlasıyla yapıyorum

3. Çocuğunuzun, fen bilimleri dersine nasıl çalışması gerektiği hakkında ne kadar bilgi sahibisiniz?

() Bilgim yok () Çok az bilğim var () Bilgim var ama yetersiz
() Bilgim var () Ayrıntılı bilğim var

4. Çocuğunuzu, fen bilimleri dersinde işlenecek konuya hazırlık yaptırarak okula göndermeyi ne sıklıkta başarabiliyorsunuz?

() Hiçbir zaman () Nadiren () Bazen () Sıklıkla () Her zaman

5. Çocuğunuza fen bilimleri dersinin nasıl geçtiğini ne sıklıkta soruyorsunuz?

() Hiçbir zaman () Nadiren () Bazen () Sıklıkla () Her zaman

6. Çocuğunuzun, fen bilimleri dersinden sonra öğrendiklerini tekrar etmesini ne sıklıkta sağlayabiliyorsunuz?

() Hiçbir zaman () Nadiren () Bazen () Sıklıkla () Her zaman

7. Çocuğunuzun, fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini yapıp yapmadığını ne sıklıkta kontrol ediyorsunuz?

() Hiçbir zaman () Nadiren () Bazen () Sıklıkla () Her zaman

8. Çocuğunuzun fen bilimleri dersi ile ilgili ödevlerini yapmasına ne sıklıkta yardımcı olabiliyorsunuz?

() Hiçbir zaman () Nadiren () Bazen () Sıklıkla () Her zaman

9. Çocuğunuzun fen bilimleri dersi projesi olduğunda yapmasına ne sıklıkta yardımcı olabiliyorsunuz?

() Hiçbir zaman () Nadiren () Bazen () Sıklıkla () Her zaman

10. Çocuğunuza fen bilimleri dersi için kaynak kitap almayı ne kadar gerekli görüyorsunuz?

() Kesinlikle gerekli görmüyorum () Gerekli görmüyorum () Kararsızım

() Gerekli görüyorum () Kesinlikle gerekli görüyorum

11. Çocuğunuzun fen bilimleri dersi ile ilgili sorularını ne sıklıkta cevaplayabiliyorsunuz?

() Hiçbir zaman () Nadiren () Bazen () Sıklıkla () Her zaman

12. Çocuğunuza düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırabildiğinizi düşünüyor musunuz?

() Kesinlikle düşünmüyorum () Düşünmüyorum () Kararsızım

() Düşünüyorum () Kesinlikle düşünüyorum

13. Çocuğunuzun fen bilimleri dersinin deneylerle anlatılması yerine, test çözülerek işlenmesini tercih ediyor musunuz?

() Kesinlikle ederim () Ederim () Kararsızım () Etmem () Kesinlikle etmem

14. Çocuğunuzun fen bilimleri dersine yönelik araştırma ve çalışma yapabilmesi için internete bağlanmasına ne sıklıkta izin veriyorsunuz?

() Hiç () Ara sıra () Bazen () Yeterince () Sürekli

15. Çocuğunuzun EBA' yı (Eğitim Bilişim Ağı, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından her bir bireyin kullanımına ücretsiz olarak sunulan çevrimiçi bir sosyal eğitim platformu) fen bilimleri dersine yönelik olarak bilinçli şekilde kullanmasını sağladığınızı düşünüyor musunuz?

() Kesinlikle düşünmüyorum () Düşünmüyorum () Kararsızım

() Düşünüyorum () Kesinlikle düşünüyorum

16. Çocuğunuzun fen bilimleri dersine yönelik olarak okul tarafından düzenlenen destekleme yetiştirme kurslarına katılmasını gerekli görüyor musunuz?

- Kesinlikle gerekli görmüyorum Gerekli görmüyorum Kararsızım
 Gerekli görüyorum Kesinlikle gerekli görüyorum

17. Çocuğunuzun okulda fen bilimleri dersi işleme yerine; fen bilimleri dersine yönelik olarak düzenlenen okul gezisine katılmasını daha faydalı buluyor musunuz?

- Kesinlikle bulmuyorum Bulmuyorum Kararsızım
 Buluyorum Kesinlikle buluyorum

18. Çocuğunuza fen bilimleri dersi içeriklerinin yer aldığı belgesel, film veya dizileri izlettiriyor musunuz?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

19. Çocuğunuza, fen bilimleri dersine çalışması konusunda baskı yapıyor musunuz?

- Kesinlikle yapmıyorum Yapmıyorum Kararsızım
 Yapıyorum Kesinlikle yapıyorum

20. Çocuğunuz, fen bilimleri dersi sınav notunu sizden saklama gereği hissediyor mu?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

21. Çocuğunuz, fen bilimleri dersi sınav notu daha yüksek olan arkadaşları ile kıyaslar mısınız?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Sıklıkla Her zaman

22. Veli toplantılarına ne sıklıkta katılıyorsunuz?

- Hiç katılmıyorum Bazılarına katılıyorum Çoğuna katılıyorum
 Tamamına yakınına katılıyorum Hepsine katılıyorum

23. Fen bilimleri dersine yönelik konularda (EBA' nın etkin kullanımı, yeni fen bilimleri dersi öğretim programı, çocuğunuzun derse nasıl çalışması gerektiği gibi) veli eğitimine ihtiyacınız olduğunu düşünüyor musunuz?

- Kesinlikle düşünmüyorum Düşünmüyorum Kararsızım
 Düşünüyorum Kesinlikle düşünüyorum

24-28. sorulara yönelik düşüncelerinizi belirtmek için gerekirse alttaki boşluğu da kullanabilirsiniz.

24. Fen bilimleri dersine yönelik veli eğitimi yapılacak olsa, hangi konulara yer verilmesi gerektiğini düşünürsünüz?

.....
.....

25. Çocuğunuzun fen bilimleri dersi başarısını arttırmak için, sizin yapmanız gerekenler nelerdir?

.....
.....

26. Çocuğunuzun fen bilimleri dersine yönelik olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilecek davranışlarınız olduysa lütfen belirtin.

.....
.....

27. Sizin eklemek istedikleriniz varsa lütfen belirtin.

.....
.....

T.C.
EZİNE KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 60017888-200-E.4349986
Konu : Anket

28.02.2019

İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

İçemiz Yahyaçavuş Ortaokulu Öğretmeni Berna ŞENTUNA aynı zamanda Sakarya Üniversitesi Fen Eğitimi Ana Bilim Dalında yüksek lisans eğitimi aldığından, Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Katılımı Hakkında Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi adlı tez çalışmasında kullanılmak üzere ekte belirtilen anketleri İçemiz Ortaokullarında uygulaması uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Süleyman ÖMEROĞULLARI
Şube Müdürü

OLUR
28.02.2019.../02/2019-

Orhan AKMAN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Ek 6: Etik Kurul İzin Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 15/03/2019-E.3258

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : 61923333/050.99/
Konu : 10/50 Berna YALKIN
ŞENTUNA

Sayın Berna YALKIN ŞENTUNA

İlgi : Berna YALKIN ŞENTUNA 01/03/2019 tarihli ve 0 sayılı yazı

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığının 06.03.2019 tarihli ve 10 sayılı toplantısında alınan "50" nolu karar örneği ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr. Arif BİLGİN
Etik Kurulu Başkanı

50. Berna YALKIN ŞENTUNA'nın "Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Desteği Hakkında Yönetici Öğretmen Öğrenci ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi (Çanakkale İli Ezine İlçesi Örneği)" başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda; Berna YALKIN ŞENTUNA'nın "Fen Bilimleri Dersine Yönelik Veli Desteği Hakkında Yönetici Öğretmen Öğrenci ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi (Çanakkale İli Ezine İlçesi Örneği)" başlıklı çalışmasının Etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Evrak Doğrulama İçin : <http://193.140.253.232/evrakovlun.Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?V=BEKV4T0P>

Etik Kurulu Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryunivresitesi@hs01.kep.tr
Tel:0264 295 50 00 Faks:0264 295 50 31
E-Posta :ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ :www.sakarya.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ VE ESERLER LİSTESİ

Adı ve Soyadı: Berna YALKIN ŞENTUNA

E-postası: bernayalkin@hotmail.com

İletişim: 05071237185

ÖĞRENİM DURUMU

Yüksek Lisans: Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Anabilim Dalı / 2019

Lisans: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümü/2002

GÖREVLER:

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Fen bilimleri öğretmeni	Dedemli İlköğretim Okulu/Konya	2002-2003
Fen Bilimleri öğretmeni	Cumhuriyet İlköğretim Okulu/İzmir	2003-2005
Fen bilimleri öğretmeni	Gazi A.Vehbi Bakırhoğlu İlköğretim Okulu/Manisa	2005-2008
Fen bilimleri öğretmeni	Yavuz Selim İlköğretim Okulu/Manisa	2008-2011
Fen bilimleri öğretmeni	Faruk Demirbağ Ortaokulu/İstanbul	2011-2014
Fen bilimleri öğretmeni	Orhan Sinan Hamzaoğlu Ortaokulu/İstanbul	2014-2016
Fen bilimleri öğretmeni	Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü	2016-

ESERLER:

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

Yalkın, B. ve Işık, A. D. (2019). Fen bilimleri dersi öğretim programındaki kazanımların yaşam boyu öğrenme yetkinlikleri açısından incelenmesi. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 4 (2), 167-188. DOI: 10.29250/sead.549235.

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan bildiriler:

Yalkın, B. ve Beşoluk, Ş. (2019, Haziran). *Fen bilimleri dersine yönelik aile katılımı hakkında yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin incelenmesi*. ERPA International Congresses Education. Tam Metin Bildiri Kitabı.681-687,Sakarya/Türkiye